

Porin Kristillinen koulu Opetus vuosiluokilla 1-2

Muutokset lukuun 13.4.3 hyväksytty johtokunnassa 16.10.2019

LUKU 13 VUOSILUOKAT 1-2	3
13.1 Siirtymä esiopetuksesta perusopetukseen sekä vuosiluokkien 1-2 tehtävä	3
13.2 Laaja-alainen osaaminen vuosiluokilla 1-2.....	4
13.4 Oppiaineet vuosiluokilla 1-2	7
13.4.1 ÄIDINKIELI JA KIRJALLISUUS	8
KIELIKASVATUS.....	8
SUOMEN KIELI JA KIRJALLISUUS.....	11
<i>Porin Kristillinen koulu</i>	<i>13</i>
SUOMI TOISENA KIELENÄ JA KIRJALLISUUS	17
<i>Porin Kristillinen koulu</i>	<i>21</i>
13.4.2 TOINEN KOTIMAINEN KIELI	24
<i>Porin Kristillinen koulu.....</i>	<i>24</i>
13.4.3 VIERAAT KIELET, ENGLANTI.....	24
13.4.4 MATEMATIIKKA.....	33
<i>Porin Kristillinen koulu.....</i>	<i>35</i>
13.4.5 YMPÄRISTÖOPPI	38
<i>Porin Kristillinen koulu.....</i>	<i>42</i>
13.4.6 USKONTO	45
EVANKELISLUTERILAINEN USKONTO	48
<i>Porin Kristillinen koulu</i>	<i>49</i>
13.4.7 ELÄMÄNKATSOMUSTIETO	51
13.4.8 MUSIIKKI	54
<i>Porin Kristillinen koulu</i>	<i>56</i>
13.4.9 KUVATAIDE.....	58
<i>Porin Kristillinen koulu.....</i>	<i>60</i>
13.4.10 KÄSITYÖ.....	63
<i>Porin Kristillinen koulu</i>	<i>66</i>
13.4.11 LIIKUNTA	68
<i>Porin Kristillinen koulu</i>	<i>70</i>
13.4.12 OPPILAANOJAUS.....	74
<i>Porin Kristillinen koulu</i>	<i>75</i>

LUKU 13 VUOSILUOKAT 1-2

13.1 Siirtymä esiopetuksesta perusopetukseen sekä vuosiluokkien 1-2 tehtävä

Perusopetuksen kullakin vuosiluokkakokonaisuudella on yhteisten tehtävien lisäksi oma erityinen tehtävänsä. Sen hoitaminen edellyttää oppilaiden ikäkauden ja kehitysvaiheen huomioonottamista sekä huolenpitoa oppilaiden sujuvista ja turvallisista siirtymistä koulupolun nivelvaiheissa.

Siirtymä esiopetuksesta perusopetukseen

Lapsen siirtyminen esiopetuksesta perusopetukseen edellyttää suunnitelmallista yhteistyötä esiopetuksen ja alkuopetuksen henkilöstön kesken. Tarvitaan oppimisympäristöjen, toimintatapojen ja ohjaavien asiakirjojen molemminpuolista tuntemista. Yhteistyö huoltajien kanssa ja keskinäisen luottamuksen rakentaminen on tärkeitä. Jokaisen lapsen tilanne, oppimisvalmiudet ja tarpeet otetaan huomioon. Lasten mahdollisesti tarvitsema oppimisen ja koulunkäynnin tuki turvataan koulun aloitusvaiheessa ja tarkistetaan aamu- ja iltapäivätoimintaan tai kerhotoimintaan osallistumisen tarpeet ja mahdollisuudet. Lapsia kannustetaan olemaan ylpeitä esiopetuksen aikana opituista taidoista. Heitä rohkaistaan liittymään uuteen ryhmään ja toimimaan uudessa ympäristössä kohtaamiensa aikuisten kanssa.

Esioppilaat käyvät tutustumassa ensimmäiseen luokkaan kevään aikana. Esiopetuksen päättövaiheessa on tiedonsiirtopalaveri esiopettajan ja alkuopettajan välillä. Esiopettaja vastaa siitä, että opetukselle välttämättömät tiedot siirtyvät ensimmäisen luokan opettajalle.

Vuosiluokat 1-2: Koululaiseksi kasvaminen

Vuosiluokkien 1-2 opetuksessa otetaan huomioon esiopetuksen ja sitä edeltäneen varhaiskasvatuksen antamat valmiudet. Vuosiluokkien 1-2 erityisenä tehtävänä on luoda perusta oppilaiden myönteiselle käsitykselle itsestä oppijana ja koululaisena sekä kehittää valmiuksia myöhempää työskentelyä ja oppimista varten. Perusopetuksen alussa jokaisen oppilaan edistymisen huolellinen seuranta on erityisen tärkeää, jotta voidaan huolehtia siitä, että oppilaalla on edellytykset opinnoissa etenemiseen.

On tärkeitä, että jokainen oppilas saa rohkaisevaa palautetta ja tilaisuuksia uusien asioiden oppimisesta nouseville ilon ja onnistumisen kokemuksille. Oppilaita kannustetaan tuomaan esiin kiinnostuksen kohteensa ja löytämään uusia. Opetus suunnitellaan riittävän haasteelliseksi kunkin oppilaan tarpeita ajatellen. Koulussa ei sallita minkäänlaista kiusaamista eikä syrjivää käyttäytymistä. Oppilaita ohjataan yhdessä toimimiseen, omatoimisuuteen ja vastuunottoon omista koulu-tehtävistä. Kielellisten, sosiaalisten sekä motoristen taitojen ja muistin kehittymiseen samoin kuin kunkin omaan kehitysrytmiin kiinnitetään erityistä huomiota. Tavoitteena on, että kehitykseen ja oppimiseen liittyvät vaikeudet tunnistetaan varhain ja tuki annetaan oikea-aikaisesti. Työtavoissa korostuvat havainnollisuus ja toiminnallisuus, leikki ja pelillisuus sekä mielikuvitus ja tarinallisuus. Koulun aloitusta ja koululaiseksi kasvamista tuetaan yhdessä kotien kanssa.

Esiopetuksen oppimiskokonaisuudet muuttuvat vuosiluokilla 1-2 oppiaineiksi, mutta opetus voi olla edelleen pääosin eheytettyä. Oppilaiden omatoimisuutta, yhdessä tekemisen taitoja sekä asioiden välisten yhteyksien ymmärtämistä edistetään toteuttamalla luvun 4 mukaisia monialaisia oppimiskokonaisuuksia. Tällöin tarjoutuu myös enemmän tilaisuuksia yhteistyöhön niin esiopetuksen kuin ylempien vuosiluokkien kanssa.

Vuosiluokkien 1-2 tehtävän toteutumisen seuranta ja kehittäminen

Vuosiluokkien 1-2 erityisen tehtävän toteutumista seurataan jatkuvan havainnoinnin avulla, oppilaiden tekemien itsearviointien avulla, tekemällä yhteistyötä huoltajien kanssa pitkin kouluvuotta sekä oppimiskeskusteluissa, joihin osallistuvat opettaja, huoltajat ja oppilas. Vuosiluokkien 1-2 erityisen tehtävän toteutumista kehitetään kiinnittämällä erityistä huomiota luokan ilmapiiriin turvallisuuteen ja avoimuuteen, käyttämällä ikäkaudelle sopivia ja vaihtelevia työtapoja sekä antamalla oikea-aikaista tukea kehitykseen ja oppimiseen liittyvissä vaikeuksissa.

Vuosiluokkien 2 ja 3 välinen siirtymävaihe

Siirtymävaiheessa on tärkeä varmistaa opiskelun edellyttämien perustaitojen hallinta ja tukea kunkin oppilaan itseluottamusta koululaisena. Oppilaita tuetaan erityisesti lukemisen, kirjoittamisen sekä matematiikan valmiuksissa ja opiskelutaidoissa. Myös itsenäisen ja ryhmässä työskentelyn taitojen vahvistaminen sekä vastuullisuuteen oppiminen tulevat entistä tärkeämmiksi. Oppilaille ja huoltajille annetaan tietoa koulun tarjoamasta kieliohjelmasta ja opintojen järjestelyistä, alkavista uusista oppiaineista sekä mahdollisista valinnaisista tai vapaaehtoisista opinnoista. Heidän kanssaan pohditaan opiskelun asettamia vaatimuksia ja mahdollisesti uuteen ryhmään liittymistä.

Lain edellyttämä erityisen tuen päätöksen tarkistaminen tehdään ennen kolmannen vuosiluokan opintojen alkamista.

Toimintatavat siirtymävaiheessa toiselta kolmannelle vuosiluokalle

Kakkosluokkalaiset käyvät tutustumassa kolmanteen luokkaan kevään aikana. Uuden lukuvuoden alussa opettajat pitävät tiedonsiirtopalaverin. Toisen luokan opettaja vastaa siitä, että opetukselle välttämättömät tiedot siirtyvät kolmannen luokan opettajalle. Tarvittaessa yhteistyötä tehdään jo toisen vuosiluokan aikana.

13.2 Laaja-alainen osaaminen vuosiluokilla 1-2

Laaja-alaisen osaamisen yleistavoitteet on määritelty luvussa 3. Tässä kuvataan, mitkä tavoitteenäkökulmat painottuvat vuosiluokilla 1-2.

Laaja-alaisen osaamisen perusta luodaan esiopetuksessa ja sitä edeltävässä varhaiskasvatuksessa sekä perusopetuksen ensimmäisten vuosien aikana. Tavoitteena on, että oppilaan osaamisen kehittyminen vahvistaa edellytyksiä itsensä tuntemiseen ja arvostamiseen, oman identiteetin muotoutumiseen sekä kestäväan elämäntapaan. Alusta lähtien on tärkeätä, että koulu tarjoaa jokaiselle oppilaalle vuorovaikutteisen ja kannustavan yhteisön, jossa oppilas voi tuntea tulevaisuutensa kuulluksi, nähdyksi ja arvostetuksi. Kestäväan elämäntapaan koulu kasvattaa eniten omalla esimerkillään. Kestävän elämäntavan edistämässä korostuvat erityisesti yhdessä toimimisen taidot, lähiyhteisön kulttuurisen monimuotoisuuden havainnoiminen sekä luonnossa liikkuminen ja luontosuhteen vahvistaminen.

Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)

Työskentelyn lähtökohtana ovat oppilaiden omat kokemukset, havainnot ja kysymykset. Ihmettelylle, oivaltamiselle, uuden löytämiselle ja keksimiselle, mielikuvitukselle sekä oppimisen ilolle on tilaa. Oppilaita kannustetaan kysymään ja kuuntelemaan, tekemään tarkkoja havaintoja, etsimään

tietoa sekä tuottamaan ja kehittämään yhdessä ideoita ja esittämään työnsä tuloksia. Ikäkaudelle sopivien ongelmanratkaisu- ja tutkimustehtävien avulla viritetään uteliaisuutta ja kiinnostusta ympäröivän maailman ilmiöitä kohtaan sekä vahvistetaan taitoa jäsentää, nimetä ja kuvailla ympäristöä. Oppilaita rohkaistaan myös kyseenalaistamaan havaitsemiaan asioita ja huomaamaan, että tieto voi olla joskus ristiriitaista ja epäselvää.

Oman ja yhteisen työn suunnittelemista, tavoitteiden asettamista ja työskentelyn arviointia harjoitellaan. Yhdessä pohditaan, milloin työssä on onnistuttu ja mistä sen tietää. Oppilaita ohjataan havaitsemaan edistymistään, tunnistamaan omat vahvuutensa oppijoina ja iloitsemaan onnistumisistaan. Heidän kanssaan keskustellaan opintoihin liittyvistä mahdollisista valinnoista ja autetaan ymmärtämään erilaisten vaihtoehtojen merkitys.

Monipuolinen liikkuminen ja motoriset harjoitukset tukevat ajattelun kehittymistä ja oppimista. Muistin, mielikuvituksen sekä eettisen ja esteettisen ajattelun kehittymistä tuetaan satujen ja tarinoiden, pelien, lorujen, laulujen ja leikkien, taiteen eri muotojen sekä monipuolisen vuorovaikutuksen avulla.

Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)

Oppilaita rohkaistaan ja ohjataan myönteiseen vuorovaikutukseen ja yhteistyöhön. Oppitunnit, juhlat, leikit, pelit, ruokailuhetket sekä yhteistyö koulussa ja koulun ulkopuolella tarjoavat tilaisuuksia harjoitella toimimista monenlaisten ihmisten kanssa. Oppilaita kohdellaan arvostavasti ja ohjataan ystävällisyyteen ja hyviin tapoihin.

Oppilaita ohjataan arvostamaan oman perheensä ja yhteisönsä sekä muiden perinteitä ja tapoja. Koulutyössä tutustutaan läheiseen kulttuuriympäristöön sekä sen kulttuuriseen monimuotoisuuteen. Oppilaille avataan mahdollisuuksia tutustua kulttuuriperintöön sekä taiteeseen ja muuhun kulttuuritarjontaan ja saada kokemuksia myös kansainvälisyydestä. Tärkeää on pohtia yhdessä, miten omaan ympäristöön ja sen kulttuuriin voi vaikuttaa. Oppilaat oppivat tuntemaan Lapsen oikeuksien sopimuksen pääperiaatteet ja pohtivat, mitä ne tarkoittavat heidän elämässään ja toiminnassaan.

Koulutyössä oppilaat voivat ilmaista itseään ja itselleen merkityksellisiä asioita monipuolisia esittämisen tapoja käyttäen. Oppilaita kannustetaan nauttimaan käden ja koko kehon taitojen kehittymisestä ja harjoittelemaan monenlaista esiintymistä. Mielikuvitus, kekseliäisyys ja ilmaisutaidot kehittyvät muun muassa leikkien, seikkailujen, musiikin, draaman, saduttamisen, mediaesitysten, kuvallisen ja käsityöllisen ilmaisun sekä rakentelun ja muiden käden töiden keinoin.

Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3)

Koulun aloittaminen edellyttää uudenlaisia itsestä huolehtimisen taitoja ja itsenäisyyden lisääntymistä. Koulutyöhön kuuluu oppilaiden ikäkaudelle sopivista vastuutehtävistä huolehtiminen luokka- ja kouluyhteisössä. Yhteisten pelisääntöjen, hyvien tapojen sekä kannustavan palautteen merkitys korostuu. Oppilaita ohjataan hahmottamaan aikaan ja paikkaan liittyviä käsitteitä ja niiden käytännön merkitystä. He harjoittelevat omien tunteiden tunnistamista ja ilmaisemista ja esimerkiksi leikkien ja draaman avulla kehittävät tunnetaitojaan.

Koulussa opitaan omaan ja yhteiseen hyvinvointiin, turvallisuuteen ja arjen sujumiseen liittyviä perusasioita. Huomiota kiinnitetään itsenäiseen ja turvalliseen liikkumiseen lähiympäristössä, turva- ja suojavälineiden käyttöön sekä omien tietojen ja taitojen kehittämiseen kävelijänä ja pyöräilijänä. Myös erilaisissa vaaratilanteissa tarvittavan toiminnan ja avun hakemisen taitoja harjoitellaan. Oppilaiden kanssa tutkitaan arjen teknologiaa ja sen merkitystä päivittäisessä elämässä sekä opitaan, mitä teknisten laitteiden turvallinen käyttö edellyttää. Oppilaiden muotoutuvista kulutustottumuksista keskustellaan, opitaan tarkastelemaan mainontaa ja median vaikutuksia sekä poh-

ditaan mahdollisuuksia oman rahankäytön suunnitteluun. Oppilaita ohjataan kriittiseen kuluttajuuteen ja mietitään, mitä taloudellisuus, kohtuullisuus ja ympäristön huomioon ottaminen tarkoittavat kuluttajan valinnoissa ja mitä ne merkitsevät omassa toiminnassa.

Monilukutaito (L4)

Oppilaita ohjataan monilukutaitoisiksi, monenlaisten, ikäkaudelle ominaisten tekstien tulkitsijoiksi, tuottajiksi ja arvioijiksi. Teksteillä tarkoitetaan tässä sanallisten, kuvallisten, auditiivisten, numeeristen ja kinesteettisten symbolijärjestelmien sekä näiden yhdistelmien avulla ilmaistua tai ilmenevää tietoa. Monilukutaidon kehittymistä tuetaan perustamalla opetus moniaistisuudelle, kokonaisvaltaisuudelle ja ilmiökeskeisyydelle. Oppilaita kannustetaan käyttämään ja tuottamaan erilaisia tekstejä, nauttimaan niistä sekä ilmaisemaan itseään niiden avulla. Kirjoitettujen tekstien perusluku- ja kirjoitustaito kehittyy ja sujuvoituu. Samoin kehittyy taito käsitellä arkeen liittyen numeerista informaatiota, kuten lukumäärien eroja. Oppilaita ohjataan kehittämään kuvanlukutaitoa kokeilemalla kuvallisia ilmaisutapoja sekä tarkastelemaan visuaalisen vaikuttamisen keinoja lähiympäristössä.

Oppilaita ohjataan hankkimaan tietoa erilaisista lähteistä ja välittämään tietoa muille. Heitä ohjataan pohtimaan kuvitteellisen ja todellisen maailman suhdetta sekä myös sitä, että jokaisella tekstillä on tekijänsä ja tarkoituksensa. Näin opetuksessa tuetaan kriittisen ajattelun kehittymistä. Monilukutaitoiseksi kehittyäkseen oppilaat tarvitsevat sekä rikasta tekstiympäristöä että suojaa tukea median käytössä. Opetuksessa käytetään ikäkauden tarpeisiin soveltuvia tekstejä, kuten lehtiä, kirjoja, pelejä, elokuvia ja musiikkia sekä monimuotoisen ympäristön havainnointia ja oppilaiden tekemiä ja valitsemia sisältöjä. Tuottamisen taitoja kehitetään tulkitsemisen ja arvottamisen taitojen rinnalla. Oppilaille luodaan runsaasti tilaisuuksia kysyä ja ihmetellä, kertoa tarinoita, esittää näkemyksiään ja jakaa kokemuksiaan monenlaisia välineitä ja ilmaisun keinoja käyttäen.

Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen (L5)

Opetuksessa hyödynnetään esiopetuksen aikana ja koulun ulkopuolella oppilaille karttuneita tieto- ja viestintäteknologian (tv) tietoja ja taitoja. Leikkiin perustuva työskentely on edelleen keskeistä. Tieto- ja viestintäteknologian perustaitoja harjoitellaan ja opitaan käyttämään niitä opiskelun välineinä. Samalla opitaan keskeistä käsitteistöä. Oppilaat pohtivat myös, mihin tarkoituksiin tieto- ja viestintäteknologiaa käytetään lähiympäristössä ja mikä sen merkitys on arjessa.

Käytännön taidot ja oma tuottaminen: Koulutyössä harjoitellaan laitteiden, ohjelmistojen ja palveluiden käyttöä ja opetellaan niiden keskeisiä käyttö- ja toimintaperiaatteita. Samoin harjoitellaan näppäintaitoja sekä muita tekstin tuottamisen ja käsittelyn perustaitoja. Oppilaat saavat ja jakavat keskenään kokemuksia digitaalisen median parissa työskentelystä sekä ikäkaudelle sopivasta ohjelmoinnista. Pelillisyyttä hyödynnetään oppimisen edistäjänä. *Vastuullinen ja turvallinen toiminta:* Oppilaiden kanssa keskustellaan ja luodaan yhdessä tv:n turvallisia käyttötapoja ja hyviä käytöstapoja. Huomiota kiinnitetään terveellisiin työasentoihin sekä sopivan pituisten työjaksojen merkitykseen hyvinvoinnille. *Tiedonhallinta sekä tutkiva ja luova työskentely:* Oppilaita opastetaan käyttämään keskeisiä hakupalveluita, kokeilemaan eri työvälineitä ja tekemään pienimuotoisia tiedonhankintatehtäviä eri aihepiireistä ja itseä kiinnostavista asioista. Heitä kannustetaan toteuttamaan tv:n avulla ideoitaan yksin ja yhdessä toisten kanssa. *Vuorovaikutus ja verkostoituminen:* Oppilaat saavat kokemuksia oppimista tukevien yhteisöllisten palveluiden käytöstä ja harjoittelevat käyttämään tieto- ja viestintäteknologiaa erilaisissa vuorovaikutustilanteissa.

Työelämätaidot ja yrittäjyys (L6)

Koulutyössä oppilaat saavat monimuotoisia tilaisuuksia oppia työskentelemään yksin ja yhdessä toisten kanssa. Heitä ohjataan harjoittelemaan ryhmässä toimimista ja yhteistyötä, omien ideoiden

sovittamista yhteen toisten kanssa sekä ikäkaudelle sopivaa vastuunkantoa. Oppilaita kannustetaan tutkimaan uusia asioita ja miettimään, missä itse on erityisen hyvä ja mitä voisi tehdä toisten hyväksi koulussa ja kotona. Heitä rohkaistaan toimimaan uusissa tilanteissa itseensä luottaen. Oppilaita opastetaan tutustumaan eri ammatteihin koulussa ja koulun ulkopuolella ja ymmärtämään niiden ja yleensä työn merkitys yhteiskunnassa, erityisesti perheiden arjen ja toimeentulon kannalta. Yhteistyö huoltajien ja koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa rikastaa työskentelyä.

Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen (L7)

Ensimmäisestä luokasta lähtien oppilaat ovat mukana pohtimassa ja suunnittelemassa omaa opiskeluaan ja oman ryhmänsä työn tavoitteita ja toimintatapoja, työskentelytilojen järjestämistä ja viihtyisyyttä sekä ruokailuun, välitunteihin, juhliin ja retkiin sekä koulun muihin tapahtumiin liittyviä asioita. Oppilaiden kanssa keskustellaan, mitä oikeudenmukaisuus, yhdenvertaisuus ja vastavuoroisuus merkitsevät. Omien kokemusten kautta oppilaat tutustuvat demokraattisen toiminnan sääntöihin ja toteutumiseen käytännössä. Oppilaat kuuluvat oppilaskuntaan ja voivat osallistua itseään koskevista asioista päättämiseen ikätasonsa ja edellytystensä mukaisesti. Oppilaiden kanssa pohditaan, mitä heille merkitsee oikeudenmukainen ja kestävä tulevaisuus omassa maassa ja maailmassa ja mitä he voivat itse tehdä sen puolesta.

13.4 Oppiaineet vuosiluokilla 1-2

Näissä opetussuunnitelman perusteissa oppiaineista määritellään tehtävä, tavoitteet ja tavoitteisiin liittyvät keskeiset sisältöalueet. Lisäksi määritellään tavoitteet, jotka koskevat oppimisympäristöihin ja työtapoihin sekä ohjaukseen, eriyttämiseen ja tukeen ja oppimisen arviointiin liittyviä erityisiä näkökulmia kussakin oppiaineessa.

Oppiaineosuuksissa käytetään lyhenteitä. Tavoitteet on numeroitu T1, T2 jne. Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet on numeroitu S1, S2 jne. ja niihin viitataan tavoitetaulukoissa. Laaja-alaiset osaamisalueet on numeroitu L1, L2 jne. ja niihin viitataan oppiaineiden tavoitetaulukoissa.

- L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen
- L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu
- L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot
- L4 Monilukutaito
- L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen
- L6 Työelämätaidot ja yrittäjyys
- L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen.

ÄIDINKIELEN JA KIRJALLISUUDEN ERI OPPIMÄÄRIEN JA TOISEN KOTIMAISEN KIELEN OPISKELU

Äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineeseen on näissä opetussuunnitelman perusteissa määritelty kaksitoista eri oppimäärää, jotka ovat seuraavat: suomen kieli ja kirjallisuus, ruotsin kieli ja kirjallisuus, saamen kieli ja kirjallisuus, romanikieli ja kirjallisuus, viittomakieli ja kirjallisuus, muu oppilaan äidinkieli, suomi ja ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus, suomi ja ruotsi saamenkieliselille sekä suomi ja ruotsi viittomakieliselille. Muuna oppilaan äidinkielenä on mahdollista opettaa opetuksen järjestäjän tarjoamana ja huoltajan valitsemana jotakin edellä mainitsematonta äidinkieltä koko äidinkielen ja kirjallisuuden tuntimäärällä tai valtioneuvoston asetuksen 422/2012 8 §:n mukaisesti järjestettynä. Lisäksi erillisrahoitettuna voidaan tarjota oppilaan oman äidinkielen opetusta. Toisessa kotimaisessa kielessä on ruotsin ja suomen kielessä määritelty A- ja B-oppimäärät sekä kaksikieliselille oppilaille tarkoitetut äidinkielenomaiset oppimäärät.

Oppilas opiskelee äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineessa ja toisessa kotimaisessa kielessä seuraavassa taulukossa mainittuja oppimääriä sen mukaan kuin opetuksen järjestäjä tarjoaa ja oppilaan huoltaja valitsee. Taulukossa oppilaan äidinkielellä tarkoitetaan koulun opetuskieltä (suomi, ruotsi ja saame) tai muuta huoltajan ilmoittamaa kieltä.

Oppilaan äidin- kieli	Äidinkielen ja kirjallisuuden oppimäärä	Toinen kotimainen kieli	
		<i>yhteinen</i>	<i>valinnainen</i>
suomi	suomen kieli ja kirjallisuus	ruotsi	-
ruotsi	ruotsin kieli ja kirjallisuus	suomi	-
saame	saamen kieli ja kirjallisuus sekä suomi tai ruotsi saamenkielisille	-	suomi tai ruotsi
saame	suomen tai ruotsin kieli ja kirjallisuus sekä saamen kieli ja kirjallisuus	ruotsi tai suomi	
romani	suomen tai ruotsin kieli ja kirjallisuus sekä romanikieli ja kirjallisuus	ruotsi tai suomi	-
viittomakieli	viittomakieli ja kirjallisuus sekä suomi tai ruotsi viittomakielisille	-	ruotsi tai suomi
muu äidinkieli	muu äidinkieli koko äidinkielen ja kirjallisuuden tuntimäärällä tai VA422/2012 8 §:n mukaisesti järjestettynä sekä suomi tai ruotsi toisena kielenä	-	ruotsi tai suomi

13.4.1 ÄIDINKIELI JA KIRJALLISUUS

KIELIKASVATUS

Kielitaidon kehittyminen alkaa varhaislapsuudessa ja jatkuu elinikäisenä prosessina. Monikielinen kompetenssi kehittyy kotona, koulussa ja vapaa-ajalla. Se koostuu äidinkielen ja muiden kielten sekä niiden murteiden eritasoisista taidoista. Koulun kieltenopetuksen lähtökohtana on kielen käyttö eri tilanteissa. Se vahvistaa oppilaiden kielitietoisuutta ja eri kielten rinnakkaista käyttöä sekä monilukutaidon kehittymistä. Oppilaat oppivat tekemään havaintoja erikielisistä teksteistä ja vuorovaikutuksen käytänteistä, käyttämään kielitiedon käsitteitä tekstien tulkinnassa ja hyödyntämään erilaisia tapoja oppia kieliä. Oppilaat käyttävät eri kielten taitoaan kaiken oppimisen tukena eri oppiaineissa. Oppilaita ohjataan lukemaan kielitaidolleen sopivia tekstejä ja hankkimaan opiskelussa tarvittavaa tietoa eri kielillä.

Oppilaita ohjataan tiedostamaan sekä omaa että muiden kielellisten ja kulttuuristen identiteettien monikerroksisuutta. Myös vähemmistökielten ja uhanalaisten kielten merkitys tuodaan esiin opetuksessa. Opetus tukee oppilaiden monikielisyyttä hyödyntämällä kaikkia, myös oppilaiden vapaa-ajalla käyttämiä kieliä. Opetus vahvistaa oppilaiden luottamusta omiin kykyihinsä oppia kieliä ja käyttää vähäistäkin kielitaitoa rohkeasti. Kielikasvatus edellyttää eri oppiaineiden yhteistyötä.

Oppiaineen tehtävä

Tehtäväkuvaus, oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet sekä ohjaus, eriyttäminen ja tuki sekä oppilaan oppimisen arviointi koskevat kaikkia äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineen oppimääriä.

Äidinkielen ja kirjallisuuden opetuksen tehtävänä on kehittää oppilaiden kieli-, vuorovaikutus- ja tekstitaitoja ja ohjata heitä kiinnostumaan kielestä, kirjallisuudesta ja muusta kulttuurista ja tulemaan tietoisiksi itsestään viestijöinä ja kielenkäyttäjinä. Oppilaiden arjen kieli- ja tekstitaitoja laajennetaan niin, että he saavat valmiuksia havaintojen ja ilmiöiden käsitteellistämiseen, ajattelunsa kielentämiseen ja luovuutensa kehittämiseen.

Äidinkielen ja kirjallisuuden opetus vastaa yhteistyössä muiden oppiaineiden ja kotien kanssa oppilaiden kielikasvatuksesta ja auttaa heitä rakentamaan kielellistä ja kulttuurista identiteettiä monikulttuurisessa ja medioituneessa yhteiskunnassa. Äidinkieli ja kirjallisuus on monitieteinen taito-, tieto- ja kulttuuriaine. Opetus perustuu laajaan tekstikäsitteeseen. Keskeisiä ovat monimuotoisten tekstien tulkitsemisen ja tuottamisen sekä tiedon hankinnan ja jakamisen taidot. Ikäkaudelle ja kielitaidolle soveltuva kirjallisuus vahvistaa luovuuden ja mielikuvituksen monipuolista kehittymistä ja laajentaa oppilaiden käsitystä oman kielellisen ilmaisunsa mahdollisuuksista. Kirjallisuus yhdistää oppilaan kulttuuriinsa ja avartaa käsitystä muista kulttuureista.

Oppilaita rohkaistaan rakentamaan ja vastuulliseen vuorovaikutukseen erilaisissa viestintäympäristöissä. Osana eettistä kasvatusta oppilaita ohjataan ymmärtämään omien kielellisten ja viestinnällisten valintojen vaikutuksia toisiin ihmisiin. Metakognitiivisista taidoista äidinkielen opetuksessa painottuvat tekstien tulkitsemisen ja tuottamisen strategiset taidot. Kielitiedon opetuksen tehtävänä on tukea ja kehittää kielitietoisuutta ja kielen havainnoinnin taitoja. Opetus perustuu yhteisölliseen ja funktionaaliseen näkemykseen kielestä: kielen rakenteita opiskellaan ikäkaudelle tyypillisten kielenkäyttötilanteiden ja tekstilajien yhteydessä. Opetuksessa edetään portaittain oppilaiden kehitysvaiheen mukaan.

Opetus tutustuttaa moniin kulttuurisisältöihin, joista keskeisiä ovat sanataide, media, draama, teatteritaide sekä puhe- ja viestintäkulttuurit. Sanataiteeseen kuuluu kaunokirjallisten tekstien kirjoittaminen ja tulkitseminen. Kirjallisuuden opetuksen tehtävänä on lukemiseen innostaminen, elämysten saaminen ja jakaminen, kulttuurintuntemuksen syventäminen, eettisen kasvun tukeminen sekä oppilaiden kielen ja mielikuvituksen rikastaminen. Draama vahvistaa oppiaineen toiminnallista, kokemuksellista, elämyksellistä ja esteettistä luonnetta. Mediakasvatus tähtää mediasisältöjen tulkitsemiseen ja tuottamiseen ja niiden ymmärtämiseen kulttuurisena ilmiönä. Puhe- ja viestintäkulttuurien opetus vahvistaa vuorovaikutus- ja viestintätaitoja.

Keskeisiä motivaatiotekijöitä äidinkielen ja kirjallisuuden oppimisessa ovat opittavien asioiden merkityksellisyys oppilaille ja osallisuuden kokemukset. Oppilaiden kiinnostusta vahvistetaan luomalla mahdollisuuksia aktiiviseen toimijuuteen ja omiin valintoihin sekä ottamalla huomioon oppilaiden tekstimaailma ja kokemukset sekä laajentamalla niitä. Opetuksessa, oppimisympäristön luomisessa ja opetusmenetelmien valinnassa otetaan huomioon oppilaiden erilaisuus, yhdenvertaisuus ja sukupuolten tasa-arvo ja tuetaan niin edistyneitä kuin oppimisvaikeuksien kanssa ponnistelevia. Äidinkielen oppimäärät tekevät yhteistyötä.

Vuosiluokilla 1-2 äidinkielen ja kirjallisuuden opetuksen erityisenä tehtävänä on edistää oppilaiden yksilöllisten edellytysten pohjalta itsensä ilmaisemisen ja vuorovaikutuksen taitoja, kielellistä tietoisuutta sekä kehittää kuuntelemisen, puhumisen, lukemisen ja kirjoittamisen perustaitoja. Opetuksen tehtävänä on kiinnostuksen ja innostuksen vahvistaminen kielelliseen ilmaisuun, draamaan, kaunokirjallisuuteen ja monimuotoisten tekstien tulkitsemiseen ja tuottamiseen. Opetuksessa huolehditaan oppimisprosessin jatkumosta esiopetuksesta kouluun niin äidinkielen perustaitojen kuin laaja-alaisen osaamisen osalta.

Äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineen oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 1-2

Äidinkielen ja kirjallisuuden oppimisympäristö rakennetaan monipuoliseksi teksti- ja kieliympäristöksi. Saatavilla tulee olla paljon oppilaita kiinnostavaa kirjallisuutta ja monimuotoisia tekstejä. Tekstejä tuotetaan yksin ja yhdessä ja niitä julkaistaan luokassa ja lähipiirissä. Kieltä tutkitaan leikinomaisesti, esimerkiksi rooli-, draama- ja teatterileikin keinoin. Opetusta eheytetään niin, että äidinkielen taitojen oppiminen nivoutuu ilmiöiden kielelliseen hahmottamiseen eri oppiaineiden yhteydessä. Koulu- tai lähikirjaston toimintaan ja erilaisiin lasten kulttuuritapahtumiin tutustuminen laajentavat oppimisympäristöä luokan ulkopuolelle. Lisäksi hyödynnetään lähiympäristön ja median kulttuurista monimuotoisuutta. Opetuksessa korostuvat kokemusten ja elämysten jakaminen sekä taitojen harjoittelu yhdessä ja yksin, myös viestintäteknologiaa hyödyntäen. Draamaa integroidaan kirjallisuuteen ja muihin oppiaineisiin, esimerkiksi musiikkiin, liikuntaan ja ympäristöoppiin.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineessa vuosiluokilla 1-2

Tavoitteena on tukea oppilaiden kielellistä kehitystä ja vuorovaikutustaitoja sekä luku- ja kirjoitustaidon oppimista yhteistyössä kotien kanssa. Kielellisiä vaikeuksia puheen, lukemisen ja kirjoittamisen alueella pyritään tunnistamaan mahdollisimman varhain. Opettaja mallintaa sanojen, virkkeiden ja tekstien lukemista ja ymmärtämistä sekä kirjoittamisen tapoja. Oppilaita ohjataan käyttämään mediavälineitä monipuolisesti ja turvallisesti. Kielellisesti taitavia oppilaita ohjataan haastavampien tehtävien, materiaalien ja tekstiympäristöjen pariin. Tekstit ja työtavat valitaan niin, että oppilaiden yhdenvertaisuus ja sukupuolten tasa-arvo toteutuu.

Oppilaan oppimisen arviointi äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineessa vuosiluokilla 1-2

Oppimisen arviointi on oppilaita ohjaavaa ja kannustavaa. Yhteisen pohdinnan sekä palautteen antamisen ja saamisen avulla opettaja ohjaa niin koko opetusryhmän kuin yksittäisen oppilaan oppimista ja edistymistä. Vuosiluokilla 1-2 oppimisen arvioinnin päätehtävänä on tukea ja edistää oppilaiden kielellistä kehitystä kaikilla tavoitealueilla. Opettaja pyrkii saamaan kokonaiskuvan kunkin oppilaan kielellisestä kehityksen edistymisestä. Arviointiin perustuvan palautteen kautta oppilaat saavat tietoa kielitaitonsa vahvuuksista sekä edistymisestään opiskelemaisensa kielen oppijana. Oppilaat saavat myös monipuolisesti palautetta siitä, miten he ymmärtävät ja käyttävät kieltä, ilmaisevat itseään, osallistuvat yhteiseen keskusteluun sekä tuottavat ja tulkitsevat tekstejä. Laadukas ja kannustava palaute osaamisen eri alueilta on tärkeää. Se auttaa oppilaita huomaamaan onnistumisiaan ja edistymistään sekä motivoi suuntaamaan työskentelyään kielellisen kehityksen kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla. Arviointi tuottaa tietoa myös opetuksen suunnittelua varten sekä auttaa havaitsemaan mahdollisia tuen tarpeita oppilaiden kielellisessä kehityksessä.

Oppimisprosessin kannalta keskeisiä arvioinnin ja palautteen antamisen kohteita äidinkielen ja kirjallisuuden eri oppimäärissä ovat

- edistyminen itsensä ilmaisemisessa ja vuorovaikutustaidoissa, sana- ja käsitevarannon karttuminen
- edistyminen lukutaidossa sekä tekstien ymmärtämisessä ja lukemisen harrastamisessa
- edistyminen tekstin tuottamisessa, erityisesti käsin kirjoittamisen ja näppäintaitojen kehittyminen
- edistyminen kielen ja kulttuurin ymmärtämisessä, erityisesti havaintojen tekeminen sanojen merkityksestä ja arjen kielenkäyttötilanteista.

SUOMEN KIELI JA KIRJALLISUUS

Äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineen tehtäväkuvaus, oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet sekä ohjaus, eriyttäminen ja tuki ja oppilaan oppimisen arviointi koskevat myös suomenkieli ja kirjallisuus -oppimäärää.

Oppimäärän erityinen tehtävä

Suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärän erityisenä tehtävänä on kehittää oppilaiden suomen kielen, moniluku- sekä vuorovaikutustaitoja ja tutustuttaa kirjallisuuteen ja kulttuuriin. Opetus tukee oppilaiden monilukutaidon, kielitietoisuuden ja kielellisen identiteetin rakentumista. Opetuksessa ohjataan oppilaita ymmärtämään suomen kielen, kirjallisuuden ja muun kulttuurin merkitystä ja asemaa monikulttuurisessa ja monikielisessä yhteiskunnassa. Oppilaita ohjataan huomaamaan koulun ulkopuolella opitun kieli-, media- ja kulttuuritietouden merkitys suomen kielen oppimisen tukena.

Opetuksessa otetaan huomioon suomen ja ruotsin kielten asema kansalliskielinä ja suomen asema enemmistökielenä ja pääasiallisena opetuksen kielenä. Suomen kieli on paitsi opetuksen kohde myös väline muiden oppiaineiden opiskelussa, ja opetuksessa vahvistuvat keskeiset oppimaan oppimisen ja ajattelun taidot. Tehdään yhteistyötä suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän ja muiden äidinkieli ja kirjallisuus -oppimäärien kanssa.

Vuosiluokilla 1–2 opetuksen painopiste on luku- ja kirjoitustaitojen perustan luomisessa sekä oppimaan oppimisen ja vuorovaikutuksen taitojen kehittämisessä. Opetuksen tehtävänä on herättää kiinnostusta kieleen, ilmaisuun ja erilaisten tekstien tuottamiseen ja tulkitsemiseen.

Suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärän opetuksen tavoitteet vuosiluokilla 1–2

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisäl- töalueet	Laaja-alainen osaaminen
Vuorovaikutustilanteissa toimiminen		
T1 ohjata oppilasta vahvistamaan taitoaan toimia erilaisissa vuorovaikutustilanteissa	S1	L1, L2, L3
T2 opastaa oppilasta kehittämään kieltään ja mielikuvitustaan sekä vuorovaikutus- ja yhteistyötaitojaan tarjoamalla mahdollisuuksia osallistua erilaisiin ryhmäviestintätilanteisiin ja tutustua niiden käytänteisiin	S1	L1, L2, L7
T3 tukea oppilasta vahvistamaan ilmaisurohkeuttaan ja ohjata häntä ilmaisemaan itseään kokonaisvaltaisesti, myös draaman avulla	S1	L1, L2, L7
T4 ohjata oppilasta rakentamaan viestijäkuvaansa ja ymmärtämään, että ihmiset viestivät eri tavoin	S1	L1, L2, L7
Tekstien tulkitseminen		
T5 ohjata ja innostaa oppilasta lukutaidon oppimisessa ja tekstien ymmärtämisen taitojen harjoittelussa sekä auttaa häntä tarkkailemaan omaa lukemistaan	S2	L1, L4, L5
T6 ohjata oppilasta tarkastelemaan monimuotoisten tekstien merkityksiä ja rakenteita sekä laajentamaan sana- ja käsitevarantoaan tekstien tarkastelun yhteydessä	S2	L1, L2, L4
T7 ohjata oppilasta hakemaan tietoa eri tavoin	S2	L1, L4, L5
T8 kannustaa oppilasta kiinnostumaan lastenkirjallisuudesta, mediateksteistä ja muista teksteistä luomalla	S2	L2, L4, L5

myönteisiä lukukokemuksia ja elämyksiä sekä tarjoamalla mahdollisuuksia tiedonhalun tyydyttämiseen sekä lukukokemusten jakamiseen		
Tekstien tuottaminen		
T9 rohkaista ja innostaa oppilasta kertomaan tarinoita ja mielipiteitä sekä kuvaamaan kokemuksiaan puhumalla, kirjoittamalla ja kuvien avulla	S3	L1, L4, L5, L7
T10 ohjata oppilasta tuottamaan yksinkertaisia kertovia, kuvaavia ja muita tekstejä, myös monimediaisissa ympäristöissä	S3	L2, L4, L5
T11 opastaa oppilasta harjaannuttamaan käsikirjoittamisen taitoa ja näppäintaitoja sekä ohjata oppilasta vähitellen tekstien suunnitteluun ja rakentamiseen sekä tuntemaan oikeinkirjoituksen perusasioita ja kirjoitettua kieltä koskevia sopimuksia	S3	L1, L4, L5
Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen		
T12 kannustaa oppilasta kehittämään kielitietoisuuttaan ja kielen peruskäsitteiden tuntemusta sekä ohjata tekemään havaintoja puhutusta ja kirjoitetusta kielestä sekä auttaa huomaamaan, että omalla kielenkäytöllä on vaikutusta toisten käyttäytymiseen	S4	L2, L4, L7
T13 innostaa oppilasta kuuntelemaan ja lukemaan lapsille suunnattua kirjallisuutta ja valitsemaan itseään kiinnostavaa luettavaa, kehittämään lukuharrastustaan sekä ohjata oppilasta kirjaston käyttöön	S4	L2, L3, L4
T14 ohjata oppilasta arvostamaan omaa kieltään ja kulttuuriaan sekä kulttuurista moninaisuutta, tutustuttaa joihinkin lastenkulttuurin muotoihin ja innostaa niiden käyttäjäksi sekä kannustaa tuottamaan omaa kulttuuria yhdessä muiden kanssa	S4	L2, L4, L7

Suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärän tavoitteisiin liittyvät keskeiset sisältöalueet vuosiluokilla 1-2

S1 Vuorovaikutustilanteissa toimiminen: Harjoitellaan ympäristön kielellistä jäsentämistä ja nimeämistä, kuuntelemista, kysymistä, vastaamista ja kertomista. Harjoitellaan ryhmäviestinnän käytänteitä erilaisissa kasvokkain tapahtuvissa vuorovaikutustilanteissa. Havainnoidaan erilaisia viestintätapoja. Käsitellään erilaisten vuorovaikutusharjoitusten, keskustelujen ja draaman avulla lastenkirjallisuutta, satuja, kertomuksia, loruja, tietotekstejä, mediatekstejä ja pelejä.

S2 Tekstien tulkitseminen: Opetellaan lukemaan ja harjoitellaan siinä tarvittavia käsitteitä äänne, kirjain, tavu, sana, virke, lopetusmerkki, otsikko, teksti ja kuva. Tuetaan tekstinyymmärtämisen taitoja ja harjoitellaan tekstinyymmärtämisen strategioita. Havainnoidaan ja tulkitaan monimuotoisia ympäristön tekstejä, niiden merkityksiä ja rakenteita sekä työskennellään muun muassa kuvien, lastenkirjallisuuden, yksinkertaisten tietotekstien ja mediatekstien parissa. Pohditaan sanojen ja sanontojen merkityksiä sekä sananvalintoja teksteissä ja laajennetaan käsitevarantoa. Tutustutaan erilaisiin tapoihin ilmaista aikaa, järjestystä ja paikkaa erityisesti kertovissa, kuvaavissa ja ohjaavissa teksteissä sekä opitaan käyttämään kerronnan peruskäsitteitä, kuten päähenkilö, tapahtumapaikka ja -aika ja juoni. Jaetaan lukukokemuksia eri tavoin, keskustellaan tekstien sisällöistä ja harjoitellaan tekstin kertomista omin sanoin. Harjoitellaan tiedon etsintää tekemällä havaintoja ympäristöstä ja tulkitsemalla kuvia ja kirjoitettuja tekstejä sekä harjoitellaan tiedon kertomista toisille.

S3 Tekstien tuottaminen: Harjoitellaan tuottamaan tekstejä, käyttämään mielikuvitusta, kerto-
maan tarinoita ja mielipiteitä sekä kuvaamaan omia kokemuksia, havaintoja ja ajatuksia puhumal-
la, kirjoittamalla ja kuvien avulla yksin ja yhdessä. Tarkastellaan puhutun kielen muuntamista
kirjoitetuksi kieleksi ja harjoitellaan tekstin suunnittelua. Tutustutaan kertomiselle ja kuvaamiselle
tyypillisiin tekstuaalisiin ja kielellisiin piirteisiin, esimerkiksi ajan ja paikan ilmaisutapoihin ja
kertomuksen perusrakenteeseen, ja harjoitellaan niiden käyttämistä omissa teksteissä. Opetellaan
isojen ja pienten tekstauskirjainten piirtämistä sekä niillä kirjoittamista ja näppäintaitoja. Tuetaan
oikeinkirjoitustaidon kehittymistä fonologisen tietoisuuden harjoitteiden ja lukemisen avulla. Har-
joitellaan käyttämään omissa teksteissä oikeinkirjoituksen perusasioita ja joitakin kirjoitettua
kieltä koskevia sopimuksia, kuten sanaväli, tavutus, virke ja sen lopetusmerkit, iso alkukirjain
virkkeen alussa ja tutuissa erisnimissä.

S4 Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen: Vahvistetaan kielellistä tietoisuutta teke-
mällä havaintoja puhutusta kielestä ja tutustumalla kirjoitettuun kieleen kuunnellen ja lukien.
Tehdään havaintoja eri puhetavoista, koulussa ja vapaa-ajalla esillä olevista kielistä sekä kielen-
käytön vaikutuksesta muihin. Pohditaan yhdessä sanoja, sanontoja ja ilmaisutapoja, leikitellään
kielellä lorujen, runojen ja sanaleikkien avulla. Etsitään itseä kiinnostavaa luettavaa ja herätetään
kiinnostusta lukuharrastukseen. Tutustutaan kuunnellen ja lukien monimuotoisiin teksteihin, ku-
ten lapsille suunnattuun kirjallisuuteen ja mediateksteihin, ja käytetään niitä ilmaisun virikkeenä
ja keskustellaan niiden merkityksestä omassa arjessa. Tutustutaan yhdessä kirjastoon ja sen käyt-
töön. Tutustutaan lastenkulttuuriin ja tapakulttuuriin omassa lähiympäristössä, juhlaperinteisiin
sekä joihinkin kansanperinteen muotoihin ja osallistutaan yhdessä esitysten tai muiden kulttuuri-
tuotteiden tekemiseen.

Porin Kristillinen koulu

VUOSILUOKKA: 1

TUNTIMÄÄRÄ: 7 VUOSIVIKKOTUNTIA

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
Vuorovaikutustilanteissa toimiminen		
T1. Tutustutaan erilaisiin vuoro- vaikutustilanteisiin ja opetellaan toimimaan niissä.	S1. Harjoitellaan kuuntelemista, kysymistä, vastaamista ja kertomista. Harjoitellaan työskentelyä pareittain ja ryhmissä.	L1, L2, L3
T2. Tutustutaan ryhmätyös- kentelyyn. Omaksutaan vuorovaikutustai- toja ja ryhmätyötaitoja.	S1. Harjoitellaan erilaisten tekstien kuunte- lemista. Kehitetään kieltä ja mielikuvista tutustumalla lastenkirjallisuuteen, satuihin, kertomuksiin, loruihin ja peleihin erilaisia menetelmiä hyödyntäen. Opetellaan kes- kustelemaan luetusta. Harjoitellaan vuoro- vaikutustaitoja draamatyöskentelyn avulla.	L1, L2, L5, L7
T3. Harjoitellaan kokonaisval- taista itseilmaisua.	S1. Tehdään erilaisia vuorovaikutusharjoi- tuksia.	L1, L2, L7
T4. Tutustutaan erilaisiin vies- tintätapoihin.	S1. Havainnoidaan erilaisia viestintätapoja.	L1, L2, L7
Tekstien tulkitseminen		
T5. Ohjataan ja innostetaan oppilasta lukutaidon oppimi- seen. Ohjataan oppilasta tark- kailemaan omaa lukemistaan.	S2. Opetellaan lukemaan ja harjoitellaan siinä tarvittavia käsitteitä: äänne, kirjain, tavu ja sana. Jaetaan lukukokemuksia eri tavoin, keskustellaan tekstien sisällöistä ja harjoitellaan tekstin kertomista omin sa- noin.	L1, L4, L5

T6. Ohjataan oppilasta havainnoimaan tekstien monimuotoisuutta ja laajentamaan sanavarastoaan.	S2. Havainnoidaan monimuotoisia ympäristön tekstejä. Pohditaan sanojen ja sanontojen merkityksiä.	L1, L2, L4
T7. Tutustutaan erilaisiin tapoihin hakea tietoa.	S2. Harjoitellaan tiedon etsintää tekemällä havaintoja ympäristöstä ja tulkitsemalla kuvia sekä harjoitellaan tiedon kertomista toisille.	L1, L4, L5
T8. Kannustetaan oppilasta kiinnostumaan lastenkirjallisuudesta, mediateksteistä ja muista teksteistä luomalla myönteisiä lukukokemuksia ja elämyksiä. Tarjotaan mahdollisuuksia tiedonhalun tyydyttämiseen sekä lukukokemusten jakamiseen.	S2. Tutustutaan erilaisiin tapoihin ilmaista aikaa, järjestystä ja paikkaa. Jaetaan lukukokemuksia eri tavoin, keskustellaan tekstien sisällöistä ja harjoitellaan tekstin kertomista omin sanoin. Tutustutaan kerronnan peruskäsitteisiin.	L2, L4, L5
Tekstien tuottaminen		
T9. Rohkaistaan ja innostetaan oppilasta kertomaan tarinoita ja mielipiteitä sekä kuvaamaan kokemuksiaan puhumalla ja kuvien avulla.	S3. Harjoitellaan käyttämään mielikuvitusta, kertomaan tarinoita ja mielipiteitä ja kuvaamaan omia kokemuksia, havaintoja ja ajatuksia puhumalla ja kuvien avulla yksin ja yhdessä.	L1, L4, L5, L7
T10. Tutustutaan ja harjoitellaan tunnistamaan yksinkertaisia kertovia, kuvaavia ja muita tekstejä, myös monimediaisissa ympäristöissä.	S3. Tutustutaan kertoviin ja kuvaaviin teksteihin.	L2, L4, L5
T11. Opastetaan oppilasta harjaannuttamaan käsinkirjoittamisen taitoja ja tuntemaan oikeinkirjoituksen perusasioita.	S3. Opetellaan pienten ja isojen tekstauskirjainten piirtämistä sekä niillä kirjoittamista. Harjoitellaan käyttämään joitakin kirjoitettua kieltä koskevia sopimuksia, kuten sanaväli ja tavutus.	L1, L4, L5
Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen		
T12. Ohjataan tekemään havaintoja puhutusta kielestä. Opetellaan tunnistamaan kielen peruskäsitteitä.	S4. Tutustutaan kirjoitettuun kieleen kuunnellen ja lukien. Leikitellään kielellä lorujen, runojen ja sanaleikkien avulla.	L2, L4, L7
T13. Tutustutaan kirjojen maailmaan sekä ohjataan oppilasta kirjaston käyttöön.	S4. Herätetään kiinnostusta lukuharrastukseen. Harjoitellaan ääneenlukua yksin ja yhdessä. Tutustutaan kuunnellen monimuotoisiin teksteihin, kuten lapsille suunnattuun kirjallisuuteen ja mediateksteihin. Tutustutaan yhdessä kirjastoon ja sen käyttöön.	L2, L3, L4
T14. Tutustutaan joihinkin lastenkulttuurin muotoihin ja innostetaan niiden käyttäjäksi. Harjoitellaan tuottamaan omaa kulttuuria yhdessä muiden kanssa.	S4. Tutustutaan lastenkulttuuriin ja tapakulttuuriin omassa lähiympäristössä, juhla-perinteisiin sekä joihinkin kansanperinteen muotoihin ja osallistutaan yhdessä esitysten ja muiden kulttuurituotteiden tekemiseen.	L2, L4, L7

VUOSILUOKKA: 2**TUNTIMÄÄRÄ: 7 VUOSIVIKKOTUNTIA**

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
Vuorovaikutustilanteissa toimiminen		
T1. Vahvistetaan taitoa toimia erilaisissa vuorovaikutustilanteissa.	S1. Harjoitellaan ympäristön kielellistä jäsentämistä ja nimeämistä. Vahvistetaan kuuntelemisen, kysymisen, vastaamisen ja kertomisen osaamista.	L1, L2, L3
T2. Vahvistetaan oppilaan omaa osaamista vuorovaikutustilanteissa ja harjoitellaan ryhmätyöskentelytaitoja.	S1. Harjoitellaan edelleen erilaisten tekstien kuuntelemista ja niistä keskustelua. Jatetaan lastenkirjallisuuteen, satuihin, kertomuksiin, loruihin ja peleihin tutustumista vuorovaikutusharjoitusten avulla. Käytetään apuna draamatyöskentelyä. Kehitetään itseilmaisua.	L1, L2, L5, L7
T3. Vahvistetaan oppilaan taitoa ilmaista itseään.	S1. Tehdään erilaisia vuorovaikutusharjoituksia ja käydään keskusteluja.	L1, L2, L7
T4. Tutustutaan ja harjoitellaan erilaisia viestintätapoja.	S1. Havainnoidaan ja kokeillaan erilaisia viestintätapoja.	L1, L2, L7
Tekstien tulkitseminen		
T5. Vahvistetaan oppilaan lukutaitoa ja harjoitellaan tekstien ymmärtämisen taitoja. Kehitetään oman lukemisen tarkkailun taitoja.	S2. Opetellaan lukemaan sujuvasti ja harjoitellaan uusia, lukemisessa tarvittavia käsitteitä: virke, lopetusmerkki, otsikko, teksti ja kuva. Jaetaan lukukokemuksia eri tavoin, keskustellaan tekstien sisällöistä ja harjoitellaan tekstin kertomista omin sanoin. Tuetaan tekstin ymmärtämisen taitoja ja harjoitellaan tekstin ymmärtämisen strategioita.	L1, L4, L5
T6. Ohjataan oppilasta havainnoimaan ja tulkitsemaan tekstien merkityksiä ja rakenteita ja laajentamaan käsitevarantoaan.	S2. Tulkitaan monimuotoisia ympäristön tekstejä ja niiden merkityksiä ja rakenteita sekä työskennellään mm. kuvien, lastenkirjallisuuden, yksinkertaisten tietotekstien ja mediatekstien parissa. Pohditaan sanavalintoja teksteissä ja laajennetaan käsitevarantoa.	L1, L2, L4, L5
T7. Ohjataan oppilasta hakemaan tietoa eri tavoin ja kehitetään tiedonhakutaitoja.	S2. Kehitetään tiedon etsinnän taitoja tekemällä havaintoja ympäristöstä ja tulkitsemalla kuvia ja kirjoitettuja tekstejä. Kerrotaan löydettyistä tiedoista toisille.	L1, L4, L5
T8. Kannustetaan oppilasta kiinnostumaan lastenkirjallisuudesta, mediateksteistä ja muista teksteistä luomalla myönteisiä lukukokemuksia ja elämyksiä. Tarjotaan mahdollisuuksia tiedonhalun tyydyttämiseen sekä lukukokemusten jakamiseen	S2. Tutustutaan erilaisiin tapoihin ilmaista aikaa, järjestystä ja paikkaa erityisesti kertovissa, kuvaavissa ja ohjaavissa teksteissä. Opetellaan käyttämään kerronnan peruskäsitteitä, kuten päähenkilö, tapahtumapaikka- ja aika ja juoni. Jaetaan lukukokemuksia eri tavoin, keskustellaan tekstien sisällöistä ja harjoitellaan tekstin kertomista omin sanoin.	L2, L4, L5
Tekstien tuottaminen		
T9. Rohkaistaan ja innostetaan oppilasta kertomaan tarinoita ja mielipiteitä sekä kuvaamaan kokemuksiaan puhumalla, kirjoittamalla ja kuvien avulla.	S3. Harjoitellaan tuottamaan tekstejä, käyttämään mielikuvitusta, kertomaan tarinoita ja mielipiteitä ja kuvaamaan omia kokemuksia, havaintoja ja ajatuksia puhumalla, kirjoittamalla ja kuvien avulla yksin ja yh-	L1, L4, L5, L7

	dessä.	
T10. Ohjataan oppilasta tuottamaan yksinkertaisia kertovia, kuvaavia ja muita tekstejä, myös monimediaisissa ympäristöissä.	S3. Tutustutaan kertomiselle ja kuvaamiselle tyypillisiin tekstuaalisiin ja kielellisiin piirteisiin ja harjoitellaan niiden käyttämistä omissa teksteissä.	L2, L4, L5
T11. Vahvistetaan käsinkirjoittamisen taitoja ja harjoitellaan näppäintaitoja sekä ohjataan oppilasta vähitellen tekstien suunnitteluun ja rakentamiseen. Ohjataan oppilasta tunnistamaan kirjoitettua kieltä koskevia sopimuksia.	S3. Tarkastellaan puhutun kielen muuntamista kirjoitetuksi kieleksi ja harjoitellaan tekstin suunnittelua. Opetellaan näppäintaitoja ja tuetaan oikeinkirjoitustaidon kehittymistä fonologisen tietoisuuden harjoittelun ja lukemisen avulla. Harjoitellaan käyttämään omissa teksteissä oikeinkirjoituksen perusasioita ja joitakin kirjoitettua kieltä koskevia sopimuksia, kuten virke ja lopetusmerkit, iso alkukirjain virkkeen alussa ja tutuissa erisnimissä.	L1, L4, L5
Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen		
T12. Ohjataan tekemään havaintoja puhutusta ja kirjoitetusta kielestä. Autetaan huomaamaan, että kielenkäytöllä on vaikutusta toisten käyttäytymiseen. Kehitetään kielen peruskäsitteiden tuntemusta ja kielitietoisuutta.	S4. Vahvistetaan kielellistä tietoisuutta tekemällä havaintoja puhutusta kielestä ja tutustumalla kirjoitettuun kieleen kuunnellen ja lukien. Tehdään havaintoja eri puhe- ja kirjoitusmuodoista, koulussa ja vapaa-ajalla esillä olevista kielistä sekä kielenkäytön vaikutuksista muihin. Pohditaan yhdessä sanoja, sanontoja ja ilmaisutapoja.	L2, L4, L7
T13. Innostetaan oppilasta lukemaan lapsille suunnattua kirjallisuutta ja valitsemaan itseään kiinnostavaa luettavaa sekä kehittämään lukuharrastustaan. Totutellaan kirjaston käyttöön.	S4. Etsitään itseä kiinnostavaa luettavaa ja herätetään kiinnostusta lukuharrastukseen. Tutustutaan lukien monimuotoisiin teksteihin ja käytetään niitä ilmaisun virikkeenä ja keskustellaan niiden merkityksestä omassa arjessa. Luetaan yhdessä ääneen. Kannustetaan lukemaan yhdessä jonkun toisen kanssa.	L2, L3, L4
T14. Ohjataan oppilasta arvostamaan omaa kieltään ja kulttuuriaan sekä kulttuurista moninaisuutta. Tutustutaan joihinkin lastenkulttuurin muotoihin ja innostetaan niiden käyttäjäksi. Tuotetaan omaa kulttuuria yhdessä muiden kanssa.	S4. Tutustutaan lastenkulttuuriin ja tapakulttuuriin omassa lähiympäristössä, juhla-perinteisiin sekä joihinkin kansanperinteen muotoihin ja osallistutaan yhdessä esitysten ja muiden kulttuurituotteiden tekemiseen.	L2, L4, L7

LAAJA-ALAINEN OSAAMINEN VUOSILUOKILLA 1-2

Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)

- Lähtökohtana ovat oppilaiden omat kokemukset, havainnot ja kysymykset.
- Oppilaiden mielikuvitusta ruokitaan eri tavoin.
- Oppilaita kannustetaan kysymään ja kuuntelemaan.
- Luetaan satuja, tarinoita ja loruja.
- Laajennetaan oppilaiden sanavarastoa.
- Harjoitellaan toimimista ryhmässä.
- Harjoitellaan draamatyöskentelyä.

Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)

- Tarjotaan mahdollisuuksia tutustua omaan kulttuuriperintöön sekä taiteeseen.
- Huomataan, että on olemassa myös muita kulttuureita.
- Harjoitellaan omaa ilmaisua.
- Kehitetään oppilaiden mielikuvitusta, kekseliäisyyttä ja ilmaisutaitoa draaman, saduttamisen ja mediaesitysten keinoin.
- Ohjataan ystävällisyyteen ja hyviin tapoihin.

Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3)

- Kehitetään sosiaalisia ja tunnetaitoja leikkien ja draaman avulla.
- Ohjataan hahmottamaan aikaan ja paikkaan liittyviä käsitteitä.
- Opitaan tarkastelemaan mainontaa ja median vaikutuksia.

Monilukutaito (L4)

- Opetellaan lukemaan erilaisia tekstejä.
- Kehitetään perusluku- ja kirjoitustaitoja.
- Ohjataan pohtimaan kuvitteellisen ja todellisen maailman suhdetta ja tekstin tarkoitusta.
- Tarjotaan tilaisuuksia kertoa tarinoita, esittää näkemyksiään ja jakaa kokemuksiaan.
- Ohjataan turvalliseen median käyttöön.

Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen (L5)

- Hyödynnetään esiopetuksen aikana ja koulun ulkopuolella oppilaille karttuneita tieto- ja viestintäteknologian tietoja ja taitoja.
- Harjoitellaan tvt-taitoja ja opitaan käyttämään niitä opiskelun välineinä.
- Harjoitellaan näppäintaitoja ja muita tekstin tuottamisen ja käsittelyn perustaitoja.
- Hyödynnetään pelillisyyttä (esim. Eka peli, Molla ABC -sovellus).
- Harjoitellaan käyttämään keskeisiä hakupalveluita ja tekemään pienimuotoisia tiedonhankintatehtäviä.

Työelämätaidot ja yrittäjäyys (L6)

- Harjoitellaan ryhmässä toimimista ja yhteistyötä.

Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen (L7)

- Harjoitellaan vuorovaikutustaitoja ja omaa ilmaisua.

SUOMI TOISENA KIELENÄ JA KIRJALLISUUS

Äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineen tehtävä, oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet, ohjaus, eriyttäminen ja tuki sekä oppimisen arviointi koskevat myös suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärää.

Oppimäärän erityinen tehtävä

Tuntijakoasetuksen mukaan koulun opetuskielen mukaan määräytyvän äidinkielen ja kirjallisuuden sijasta maahanmuuttajille voidaan opettaa joko kokonaan tai osittain suomen tai ruotsin kieltä erityisen maahanmuuttajille tarkoitettun oppimäärän mukaisesti¹. Tämän oppimäärän tehtävänä on tukea lapsen ja nuoren kasvua kieliyhteisön täysivaltaiseksi jäseneksi, jolla on kielelliset val-

¹ Valtioneuvoston asetus 422/2012

miudet jatko-opintoihin. Opetuksen avulla pyritään monilukutaitoon, jonka avulla oppilas osaa hakea tietoa sekä ymmärtää, tuottaa, arvioi ja analysoi erilaisia puhuttuja ja kirjoitettuja suomenkielisiä tekstejä päivittäisessä vuorovaikutuksessa, koulutyöskentelyssä ja yhteiskunnassa. Opetuksessa tuetaan kielitaidon eri osa-alueiden sekä eri tiedonalojen kielen kehittymistä.

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän erityisenä tehtävänä on tukea oppilaan monikielisuuden kehittymistä sekä herättää kiinnostus ja tarjota välineitä kielitaidon elinikäiseen kehittämiseen. Yhteistyössä kotien, oman äidinkielen opetuksen sekä muiden oppiaineiden kanssa suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -opetus auttaa oppilasta rakentamaan kielellistä ja kulttuurista identiteettiään kulttuurisesti monimuotoisessa ja monimediaisessa yhteiskunnassa.

Suomen kielen oppiminen tukee kotoutumista suomalaiseen yhteiskuntaan. Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän opetuksen lähtökohtana ovat oppilaille merkitykselliset ja tarpeelliset tekstilajit ja kielenkäyttötilanteet, joiden avulla kielen muotoja, merkityksiä ja käyttöä tutkitaan ja opitaan analysoimaan. Kielitaitoa kehitetään kaikilla kielen käytön osa-alueilla, joita ovat kuullun ymmärtäminen, puhuminen, luetun ymmärtäminen ja kirjoittaminen. Ymmärtämis- ja tuottamistaitojen kehittyminen nivoutuvat toisiinsa. Oppilaiden kielen osaaminen laajenee arkielämän konkreettisesta kielestä käsitteellisen ajattelun kieleen. He saavat valmiudet havaintojen ja ilmiöiden sekä oman ajattelunsa, tunteidensa ja mielipiteidensä ilmaisemiseen tilanteeseen sopivalla tavalla. Opetuksessa arvostetaan ja hyödynnetään oppilaiden osaamia kieliä.

Kunkin oppilaan tarpeen suomi toisena kielenä -oppimäärään määrittävät oppilasta opettavat opettajat yhdessä. Oppilaan huoltaja päättää oppimääriä koskevista valinnoista². Koska opetus tulee järjestää oppilaiden ikäkauden ja edellytysten mukaisesti, oppimäärän valinnassa on keskeistä, että oppilas saa hänelle parhaiten soveltuvan oppimäärän mukaista opetusta³. Oppilas voi opiskella suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärää, jos hänen äidinkieltensä ei ole suomi, ruotsi tai saame tai hänellä on muutoin monikielinen tausta. Oppimäärän tarpeen selvittämisessä huomioidaan myös seuraavat näkökulmat:

- oppilaan suomen kielen peruskielitaidossa on puutteita jollakin tai joillakin kielitaidon osa-alueilla, jolloin oppilaan osaaminen ei anna vielä edellytyksiä yhdenvertaiseen kouluyhteisön jäsenenä toimimiseen päivittäisessä vuorovaikutuksessa ja koulutyöskentelyssä tai
- oppilaan suomen kielen taito ei anna vielä edellytyksiä suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärän opiskeluun.

Kun oppilas opiskelee suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän mukaan, hänelle opetetaan suomea tai ruotsia toisena kielenä joko kokonaan tai osittain suomen kielen ja kirjallisuuden opetuksen sijaan. Opetusjärjestelyiden lähtökohtana ovat oppilaan oppimistarpeet ja kielenoppimisen vaihe. Mikäli oppilaan oppimääräksi on valittu suomi toisena kielenä ja kirjallisuus, hänen edistymistään ja suoriutumistaan arvioidaan suhteessa tämän oppimäärän tavoitteisiin ja kriteereihin riippumatta siitä, minkä opetusryhmän yhteydessä kyseinen opetus on järjestetty. Tärkeää on, että oppilas tulee osalliseksi samoista teksteistä ja tekstilajeista kuin luokkatasonsa muutkin oppilaat. Kesken perusopetuksen Suomeen muuttaneiden oppilaiden opetuksen tavoitteiden asettamisessa ja sisältöjen valinnassa tulee ottaa huomioon oppilaan kielitaito sekä aiemmin opitut tiedot ja taidot. Tarvittaessa laaditaan oppimissuunnitelma. Opetuksessa hyödynnetään tavoitteellisesti erilaisia oppimisympäristöjä, jotka tukevat kielitaidon monipuolista kehittymistä sekä koulussa että sen ulkopuolella. Oppilas voi siirtyä opiskelemaan suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärän mukaan, jos hänellä on riittävät edellytykset sen tavoitteiden mukaiseen opiskeluun.

² Perusopetuslaki 628/1998, 30 §

³ Perusopetuslaki 628/1998, 3 §

Vuosiluokilla 1-2 opetuksen painopiste on suomen kielen ja sen luku- ja kirjoitustaitojen perustan luomisessa sekä oppimaan oppimisen ja vuorovaikutuksen taitojen kehittämisessä. Opetuksen tehtävänä on herättää kiinnostusta kieleen ja ilmaisuun sekä erilaisten tekstien tuottamiseen ja tulkitsemiseen.

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän opetuksen tavoitteet vuosiluokilla 1-2

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
Vuorovaikutustilanteissa toimiminen		
T1 rohkaista oppilasta harjoittamaan vuorovaikutus- ja yhteistyötaitoja erilaisissa koulun ja muun arjen vuorovaikutustilanteissa sekä vahvistamaan kuuntelun ja kuullun ymmärtämisen taitojaan	S1	L2, L4
T2 harjaannuttaa ja rohkaista oppilasta kertomaan ajatuksistaan ja tunteistaan ja keskustelemaan erilaisista aiheista sekä vahvistamaan niissä tarvittavaa sanastoa ja ilmaisua	S1	L1, L2, L7
T3 kannustaa oppilasta vahvistamaan kielellistä ja kehollista ilmaisurohkeutta ja mielikuvitusta ohjaamalla oppilasta osallistumaan ja ilmaisemaan itseään kokonaisvaltaisesti, myös draaman keinoin	S1	L1, L2, L7
Tekstien tulkitseminen		
T4 innostaa ja ohjata oppilasta lukutaidon oppimiseen ja sana- ja käsitevarannon kartuttamiseen	S2	L1, L2, L4
T5 kannustaa oppilasta lukemaan ikäkaudelle ja kielitaidolle sopivia tekstejä ja kirjallisuutta ja keskustelemaan lukemastaan	S2	L2, L4
Tekstien tuottaminen		
T6 ohjata oppilasta harjoittelemaan eri tekstilajien ja niissä tarvittavan sanaston ja kieliopillisten rakenteiden tuottamista	S3	L2, L4
T7 ohjata oppilasta harjoittelemaan käsin kirjoittamisen taitoa ja näppäintaitoja sekä tekstien suunnittelun ja tuottamisen taitoja	S3	L4, L5
T8 kannustaa oppilasta harjoittelemaan oikeinkirjoituksen perusasioita	S3	L1, L4, L5
Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen		
T9 innostaa oppilasta edistämään kielitietoisuuttaan tekemällä havaintoja erilaisista puhetavoista omassa lähipiirissään sekä auttaa oppilasta huomaamaan, että omalla kielenkäytöllä on vaikutusta toisten kielelliseen käyttäytymiseen	S4	L4, L6, L7
T10 innostaa oppilasta kuuntelemaan ja lukemaan ikäkaudelle ja kielitaidolle sopivaa kirjallisuutta ja ohjata oppilasta valitsemaan häntä itseään kiinnostavaa luettavaa sekä opastaa kirjaston käyttöön ja lastenkulttuuriin tutustumiseen	S4	L2, L4
T11 ohjata oppilasta tunnistamaan ja arvostamaan eri kieliä ja kulttuureita omassa ympäristössään ja eläytymään erilaisten ihmisten asemaan ja elämäntilanteisiin	S4	L2
Kielen käyttö kaiken oppimisen tukena		
T12 auttaa oppilasta rakentamaan myönteistä käsitystä itsestä viestijänä, lukijana, tekstien tuottajana sekä kielenoppijana	S5	L1, L2, L4
T13 ohjata oppilasta kehittämään kielitaitoaan eri oppiaineissa ja perehtymään koulussa tärkeisiin tekstilajeihin ja niiden ominaispiirteisiin	S5	L1, L2, L4
T14 ohjata oppilasta havainnoimaan itseään kielenkäyttäjänä sekä arvioimaan omaa kielenoppimistaan	S5	L1, L2, L4

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän opetuksen tavoitteisiin liittyvät keskeiset sisältöalueet vuosiluokilla 1-2

Oppilaan kieli-, vuorovaikutus- ja tekstitaitojen oppiminen tapahtuu kielenkäyttötilanteissa sekä monipuolisessa työskentelyssä kielen avulla. Sisällöt valitaan siten, että oppilas voi laajentaa omaan kieleen, kirjallisuuteen ja muuhun kulttuuriin liittyvää osaamistaan monipuolisesti. Sisällöt tukevat tavoitteiden saavuttamista ja hyödyntävät sekä oppilaiden kokemuksia että paikallisia mahdollisuuksia. Sisältöalueista muodostetaan kokonaisuuksia eri vuosiluokille.

S1 Vuorovaikutustilanteissa toimiminen: Harjoitellaan kohteliasta kielenkäyttöä, kysymistä, vastaamista, pyytämistä, kertomista, mielipiteen ilmaisua ja tunteista kertomista arjen ja koulun kielenkäyttötilanteissa. Opetellaan huomaamaan, miten kieli toimii eri tilanteissa: kohteliaat ilmaukset, mielipide- ja tunneilmaukset, kysymysten rakentaminen, nykyhetki ja mennyt aika kerronnassa. Harjoitellaan ääntämistä, kuullun ymmärtämistä, toisten kuuntelemista ja toisilta viestijöiltä oppimista. Hyödynnetään rooli- ja teatterileikkejä sekä muita vuorovaikutusharjoituksia satujen, tarinoiden, lorujen ja tietotekstien käsittelyssä.

S2 Tekstien tulkitseminen: Edistetään lukemaan oppimista ja tekstin merkitysten ymmärtämistä hyödyntäen käsitteitä teksti, kuva, otsikko, kappale, virke, lopetusmerkki, sana, tavu, kirjain ja äänne. Harjoitellaan yhteisten ja oman kiinnostuksen mukaisten kaunokirjallisten ja tietotekstien lukemista, tutkitaan niiden merkityksiä ja rakenteita, luetun liittämistä omaan kokemukseen sekä lukukokemusten jakamista. Työskennellään muun muassa kuvien, lastenkirjallisuuden, yksinkertaisten tietotekstien ja mediatekstien parissa. Tutustutaan erilaisiin tapoihin ilmaista aikaa, järjestystä ja paikkaa erityisesti kertovissa ja kuvaavissa teksteissä. Harjoitellaan tekstin ymmärtämisen strategioita, laajennetaan sana- ja käsitevarantoa sekä opitaan tunnistamaan kerronnan peruskäsitteitä (päähenkilö, tapahtumapaikka, -aika ja juoni).

S3 Tekstien tuottaminen: Tutustutaan eri tekstilajeihin ja niiden piirteisiin, kuten sanastoon ja fraseologiaan sekä kieliopillisiin rakenteisiin. Harjoitellaan erilaisten puhuttujen ja kirjoitettujen tekstilajien tuottamista yksin ja ryhmässä. Harjoitellaan käsin kirjoittamista ja näppäintaitoja.

S4 Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen: Pohditaan kielen ja kulttuurin merkitystä erilaisissa koulun vuorovaikutustilanteissa ja monenlaisissa kuulluissa ja luetuissa teksteissä ja havainnoidaan eri kieliä ja puhetapoja koulussa, medioissa ja vapaa-ajan tilanteissa. Opiskellaan keskustelussa tarvittavia kielitiedon käsitteitä. Etsitään itseä kiinnostavaa luettavaa. Tutustutaan eri kulttuurien kertomuksiin, leikkeihin ja juhliin.

S5 Kielen käyttö kaiken oppimisen tukena: Tarjotaan erilaisia malleja kouluun ja oppimiseen liittyvistä kielenkäyttötilanteista ja tutustutaan eri oppiaineiden teksteihin. Tehdään yksinkertaisia eri oppiaineisiin liittyviä tiedonhankintatehtäviä itsenäisesti ja ryhmässä tekemällä havaintoja ympäristöstä ja tulkitsemalla kuvia ja kirjoitettuja tekstejä sekä harjoitellaan tiedon kertomista toisille. Harjoitellaan tieto- ja viestintätekniikan hyödyntämistä tiedonhankinnassa, oppimisessa ja oman oppimisen arvioinnissa. Hyödynnetään oppilaan oman äidinkielen taitoa oppimisen tukena.

VUOSILUOKKA: 1

TUNTIMÄÄRÄ: 7 VUOSIVIKKOTUNTIA

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
Vuorovaikutustilanteissa toimiminen		
T1 Rohkaistaan oppilasta harjoittamaan vuorovaikutus- ja yhteistyötaitoja erilaisissa koulun ja muun arjen vuorovaikutustilanteissa sekä vahvistamaan kuuntelun ja kuullun ymmärtämisen taitojaan.	Harjoitellaan kohteliasta kielenkäyttöä, kysymistä, vastaamista, pyytämistä, kertomista. Harjoitellaan ääntämistä, kuullun ymmärtämistä, toisten kuuntelemista ja toisilta viestijöiltä oppimista.	L2, L4
T2 Rohkaistaan oppilasta kertomaan ajatuksistaan ja tunteistaan ja keskustelemaan erilaisista aiheista sekä vahvistamaan niissä tarvittavaa sanastoa ja ilmaisua.	Harjoitellaan mielipiteen ilmaisua ja tunteista kertomista.	L1, L2, L7
T3 Kannustetaan oppilasta vahvistamaan kielellistä ja kehollista ilmaisu- rohkeutta ja mielikuvitusta ohjaamalla oppilasta osallistumaan ja ilmaise- maan itseään kokonaisvaltaisesti, myös draaman keinoin.	Hyödynnetään rooli- ja teatterileikkejä sekä muita vuorovaikutusharjoituksia satujen, tarinoiden, lorujen ja tietoteks- tien käsittelyssä.	L1, L2, L7
Tekstien tulkitseminen		
T4 Innostetaan ja ohjataan oppilasta lukutaidon oppimiseen ja sana- ja käsitevarannon kartuttamiseen.	Edistetään lukemaan oppimista ja teks- tin merkitysten ymmärtämistä hyödyn- täen käsitteitä teksti, kuva, otsikko, kappale, virke, lopetusmerkki, sana, tavu, kirjain ja äänne.	L1, L2, L4
T5 Kannustetaan oppilasta lukemaan ikäkaudelle ja kielitaidolle sopivia tekstejä ja kirjallisuutta ja keskuste- lemaan lukemastaan.	Harjoitellaan yhteisten ja oman kiinnos- tuksen mukaisten kaunokirjallisten ja tietotekstien lukemista, tutkitaan niiden merkityksiä ja rakenteita, luetun liittä- mistä omiin kokemuksiin sekä lukuko- kemusten jakamista. Työskennellään muun muassa kuvien, lastenkirjallisuu- den, yksinkertaisten tietotekstien ja mediatekstien parissa.	L2, L4
Tekstien tuottaminen		
T6 Ohjataan oppilasta tuottamaan eri tekstilajeihin kuuluvaa sanastoa	Harjoitellaan sanaston, lyhyiden virk- keiden ja tekstien tuottamista. Keksi- tään, kerrotaan, kirjoitetaan ja luetaan omia tarinoita.	L2, L4
T7 Ohjataan oppilasta harjoittele- maan käsin kirjoittamisen taitoa ja näppäintaitoja sekä tekstien suunnit- telun ja tuottamisen taitoja.	Harjoitellaan käsin kirjoittamista ja näppäintaitoja.	L4, L5
T8 Tutustutaan oikeinkirjoituksen perusasioihin.	Harjoitellaan kirjoitetun kielen perus- sääntöjä, kuten sanavälin merkitse- mistä.	L1, L4, L5
Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen		
T9 Innostetaan oppilasta edistämään kielitietoisuuttaan tekemällä havainto-	Pohditaan kielen ja kulttuurin merkitys- tä erilaisissa koulun vuorovaikutustilan-	L4, L6, L7

ja erilaisista puhetavoista omassa lähipiirissään sekä auttaa oppilasta huomaamaan, että omalla kielenkäytöllä on vaikutusta toisten kielelliseen käyttäytymiseen.	teissa ja monenlaisissa kuulluissa ja luetuissa teksteissä ja havainnoidaan eri kieliä ja puhetapoja koulussa, mediassa ja vapaa-ajan tilanteissa. Huomataan, että omilla kielivalinnoilla on merkitystä ympäristöön.	
T10 Innostetaan oppilasta kuuntelemaan ja lukemaan ikäkaudelle ja kielitaidolle sopivaa kirjallisuutta ja ohjataan oppilasta valitsemaan häntä itseään kiinnostavaa luettavaa sekä opastetaan kirjaston käyttöön ja lastenkulttuuriin tutustumiseen.	Luetaan ja kuunnellaan monipuolisesti lastenkirjallisuutta. Vierailaan kirjastossa ja lainataan mieluista luettavaa. Keskustellaan kuullusta ja luetusta. Tutustutaan lastenkulttuurin eri muotoihin.	L2, L4
T11 Ohjataan oppilasta tunnistamaan ja arvostamaan eri kieliä ja kulttuureita omassa ympäristössään ja eläytymään erilaisten ihmisten asemaan ja elämäntilanteisiin.	Tutustutaan eri kulttuurien kertomuksiin, leikkeihin ja juhliin.	L2
Kielen käyttö kaiken oppimisen tukena		
T12 Autetaan oppilasta rakentamaan myönteistä käsitystä itsestä viestijänä, lukijana, tekstien tuottajana sekä kielenoppijana.	Tuotetaan monipuolisesti sekä suullista että kirjallista sanastoa ja tekstiä ja keskustellaan teksteistä. Annetaan ja saadaan positiivista palautetta työskentelystä. Hyödynnetään oman äidinkielen taitoja oppimisessa.	L1, L2, L4
T13 Ohjataan oppilasta kehittämään kielitaitoaan eri oppiaineissa.	Tutustutaan eri oppiaineiden teksteihin ja sanastoon. Harjoitellaan tiedonhankinnan taitoja yksin ja ryhmässä.	L1, L2, L4
T14 Ohjataan oppilasta havainnoimaan itseään kielenkäyttäjänä sekä arvioimaan omaa kielenoppimistaan.	Harjoitellaan vertais- ja itsearviointin taitoja.	L1, L2, L4

VUOSILUOKKA: 2

TUNTIMÄÄRÄ: 7 VUOSIVIIKKOTUNTIA

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
Vuorovaikutustilanteissa toimiminen		
T1 Harjoitellaan vuorovaikutus- ja yhteistyötaitoja erilaisissa koulun ja muun arjen vuorovaikutustilanteissa sekä vahvistetaan kuuntelun ja kuullun ymmärtämisen taitoja.	Harjoitellaan edelleen monipuolista kielenkäyttöä, ääntämistä ja kuullunymmärtämisen taitoja.	L2, L4
T2 Rohkaistaan oppilasta kertomaan ajatuksistaan ja tunteistaan ja keskustelemaan erilaisista aiheista sekä vahvistamaan niissä tarvittavaa sanastoa ja ilmaisua.	Harjoitellaan erilaisia tapoja ilmaista mielipidettä ja vahvistetaan oppilaan taitoja ilmaista tunteitaan sanallisesti.	L1, L2, L7
T3 Vahvistetaan kielellistä ja kehollista ilmaisurohkeutta ja mielikuvitusta ohjaamalla oppilasta osallistumaan ja ilmaisemaan itseään kokonaisvaltaisesti, myös draaman keinoin.	Hyödynnetään rooli- ja teatterileikkejä sekä muita vuorovaikutusharjoituksia satujen, tarinoiden, lorujen ja tietotekstien käsittelyssä.	L1, L2, L7
Tekstien tulkitseminen		

T4 Sujuvoitetaan edelleen lukutaitoa ja kartutetaan sana- ja käsitevarantoa.		L1, L2, L4
T5 Kannustetaan oppilasta lukemaan ikäkaudelle ja kielitaidolle sopivia tekstejä ja kirjallisuutta ja keskustelemaan lukemastaan.	Luetaan kaunokirjallisia ja tietotekstejä, tutkitaan niiden merkityksiä ja rakenteita, luetun liittämistä omiin kokemuksiin sekä lukukokemusten jakamista. Työskennellään muun muassa kuvien, lastenkirjallisuuden, yksinkertaisten tietotekstien ja mediatekstien parissa. Tutustutaan erilaisiin tapoihin ilmaista aikaa, järjestystä ja paikkaa erityisesti kertovissa ja kuvaavissa teksteissä. Harjoitellaan tekstin ymmärtämisen strategioita, laajennetaan sana- ja käsitevarantoa sekä opitaan tunnistamaan kerronnan peruskäsitteitä (päähenkilö, tapahtumapaikka, -aika ja juoni).	L2, L4
Tekstien tuottaminen		
T6 Ohjataan oppilasta harjoittelemaan eri tekstilajien ja niissä tarvittavan sanaston ja kieliopillisten rakenteiden tuottamista.	Harjoitellaan edelleen sanaston, virkkeiden ja tekstien tuottamista. Harjoitellaan suomen kielelle tyypillisiä lauserakenteita.	L2, L4
T7 Harjoitellaan edelleen käsin kirjoittamisen taitoa ja näppäintaitoja sekä tekstien suunnittelun ja tuottamisen taitoja.	Harjoitellaan käsin kirjoittamista ja näppäintaitoja.	L4, L5
T8 Tutustutaan oikeinkirjoituksen perusasioihin.	Harjoitellaan kirjoitetun kielen perussääntöjä, kuten sanavälin, tavurajan ja alkukirjaimen merkitsemistä.	L1, L4, L5
Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen		
T9 Innostetaan oppilasta edistämään kielitietoisuuttaan tekemällä havaintoja erilaisista puhetavoista omassa lähipiirissään sekä autetaan oppilasta huomaamaan, että omalla kielenkäytöllä on vaikutusta toisten kielelliseen käyttäytymiseen.	Pohditaan kielen ja kulttuurin merkitystä erilaisissa koulun vuorovaikutustilanteissa ja monenlaisissa kuulluissa ja luetuissa teksteissä ja havainnoidaan eri kieliä ja puhetapoja koulussa, medioissa ja vapaa-ajan tilanteissa. Huomataan, että omilla kielivalinnoilla on merkitystä ympäristöön.	L4, L6, L7
T10 Innostetaan oppilasta kuuntelemaan ja lukemaan ikäkaudelle ja kielitaidolle sopivaa kirjallisuutta ja ohjataan oppilasta valitsemaan häntä itseään kiinnostavaa luettavaa sekä opastaa kirjaston käyttöön ja lastenkulttuuriin tutustumiseen.	Vieraillaan kirjastossa ja etsitään mieluista luettavaa. Tutustutaan monipuolisesti erilaisiin lastenkulttuurin muotoihin.	L2, L4
T11 Ohjataan oppilasta tunnistamaan ja arvostamaan eri kieliä ja kulttuureita omassa ympäristössään ja eläytymään erilaisten ihmisten asemaan ja elämäntilanteisiin.	Tutustutaan eri kulttuurien kertomuksiin, leikkeihin ja juhliin.	L2
Kielen käyttö kaiken oppimisen tukena		
T12 Autetaan oppilasta rakentamaan myönteistä käsitystä itsestä viestijänä, lukijana, tekstien tuottajana sekä kielenoppijana.	Tuotetaan monipuolisesti sekä suullista että kirjallista sanastoa ja tekstiä ja keskustellaan teksteistä. Annetaan ja saadaan positiivista palautetta työskentelystä. Hyödynnetään oman äidinkielen taitoja oppimisessa.	L1, L2, L4
T13 Ohjataan oppilasta kehittämään	Tutustutaan eri oppiaineiden teksteihin.	L1, L2, L4

kielitaitoaan eri oppiaineissa ja perehtymään koulussa tärkeisiin tekstilajeihin ja niiden ominaispiirteisiin.	Tehdään yksinkertaisia eri oppiaineisiin liittyviä tiedonhankintatehtäviä itsenäisesti ja ryhmässä tekemällä havaintoja ympäristöstä ja tulkitsemalla kuvia ja kirjoitettuja tekstejä sekä harjoitellaan tiedon kertomista toisille. Harjoitellaan tieto- ja viestintäteknologian hyödyntämistä tiedonhankinnassa, oppimisessa ja oman oppimisen arvioinnissa.	
T14 Ohjataan oppilasta havainnoimaan itseään kielenkäyttäjänä sekä arvioimaan omaa kielenoppimista.	Harjoitellaan edelleen vertais- ja itsearvioinnin taitoja.	L1, L2, L4

13.4.2 TOINEN KOTIMAINEN KIELI

Porin Kristillinen koulu

Porin Kristillinen koulu ei järjestä toisen kotimaisen kielen opetusta vuosiluokilla 1-2.

13.4.3 VIERAAT KIELET, ENGLANTI

KIELIKASVATUS

Kielikasvatusta koskevat tavoitteet on määritelty äidinkielen ja kirjallisuuden opetusta koskevassa osuudessa 13.4.1 sekä toisen kotimaisen ja vieraiden kielten opiskelun mahdollisuudet Porin Kristillisessä koulussa on määritelty luvussa 1.4.4.

VIERAS KIELI/SAAMEN KIELI, A1-OPPIMÄÄRÄ

VIERAAN KIELEN, ENGLANTI/SAAMEN KIELEN A1-OPPIMÄÄRÄN OPETUKSEN TAVOITTEET VUOSILUOKILLA 1-2

Oppiaineen tehtävä

Vuosiluokilla 1–2 vieraan kielen ja saamen kielen opetuksen erityisenä tehtävänä on herättää oppilaiden myönteinen asenne kielenoppimiseen sekä vahvistaa oppilaiden luottamusta omiin kykyihinsä oppia kieltä ja käyttää vähäistäkin kielitaitoa rohkeasti. Opetus herättelee oppilaiden uteliaisuutta kieliin. Opetus tukee oppilaan kykyä havainnoida ja hyödyntää ympäröivässä maailmassa olevia kielellisiä ja kulttuurisia virikkeitä. Opetuksessa tarjotaan monipuolisia kokemuksia vieraasta kielestä tai saamen kielestä sekä niihin liittyvistä kulttuureista. Opetuksessa korostuu oppimisen ilo, vaihtelevat työtavat, toiminnallisuus ja suullinen vuorovaikutus arkeen liittyvissä tilanteissa. Käsiteltävät aihepiirit valitaan yhdessä oppilaiden kanssa heitä aidosti itseään kiinnostavista asioista. Opetuksessa käsitellään monipuolisesti erilaisia aiheita. Opetuksen alussa oppilaalta ei edellytetä luku- ja kirjoitustaitoa. Oppilaan kiinnostusta suullista ja kirjoitettua kieltä kohtaan herätellään ja lisätään. Vähitellen lisätään myös oppilaan kiinnostusta lukemista ja kirjoittamista kohtaan.

Vieraan kielen/saamen kielen A1-oppimäärän opetuksen tavoitteet vuosiluokalla 1

Opetuksen tavoitteet	Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen			
T1 Tutustutaan, mitä kieliä ja kulttuureita koulussa, lähiympäristössä ja Suomessa on. Ohjataan oppilasta tunnistamaan kohdekieli muista kielistä.	Oppilas tutustuu kielelliseen ja kulttuuriseen moninaisuuteen arjessaan sekä oppii tunnistamaan kohdekielen muista osaamistaan kielistä. (tavoitetta ei arvioida)	S1 Tutustutaan yhdessä siihen, mitä kieliä koulussa, lähiympäristössä ja Suomessa puhutaan ja tutustutaan niissä esiintyviin kulttuureihin.	L1, L2, L5, L7
T2 Ohjataan oppilasta huomaamaan omaa kielitaustansa sekä kielellistä ja kulttuurista moninaisuutta.	Oppilas oppii huomaamaan omaa kielitaustansa sekä eri kieliä ja kulttuureja. (tavoitetta ei arvioida)	S1 Pohditaan yhdessä kielellisen ja kulttuurisen moninaisuuden merkityksiä.	L1, L2
Kielenopiskelutaidot			
T3 Tarjotaan oppilaalle mahdollisuuksia tehdä yhteistyötä muiden kanssa ja toimia ryhmässä.	Oppilas harjoittelee yhteistyö- ja ryhmätyötaitoja.	S2 Harjoitellaan tekemään yhteistyötä ja työskentelemään pareittain ja ryhmissä.	L1, L2, L6
T4 Ohjataan oppilasta havainnoimaan kieliä ja kielenkäyttöä.	Oppilas opettelee arvaamaan ja päättelämään sanojen ja ilmausten merkityksiä sekä tekemään havaintoja kielestä ja kielenkäytöstä. (tavoitetta ei arvioida)	S2 Havainnoidaan pääsääntöisesti puhuttua kieltä.	L1, L4, L5
T5 Tutustutaan yhdessä erilaisiin tapoihin oppia kieliä.	Oppilas kokeilee ja harjoittelee erilaisia kielenopiskelutaitoja.	S2 Kokeillaan erilaisia tapoja opiskella kieliä.	L1, L7

Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovai- kutuksessa			
T6 Rohkaistaan oppilas- ta käyttämään kieltä.	Oppilas rohkaistuu käyt- tämään kieltä.	S3 Sisältöjen valinnan lähtökohtana ovat oppi- laiden arki ja kiinnostuk- sen kohteet. Sisältöjä voidaan valita yhdessä oppilaiden kanssa. Kes- keisiä sisältöjä ovat eri kielenkäyttötarkoituksiin liittyvät tilanteet, kuten tervehteminen, hyväste- ly, omasta itsestä ker- tominen ja arkeen liitty- vät kielenkäyttötilan- teet. Opetuksessa har- joitellaan kohteliasta kielenkäyttöä vuorovai- kutustilanteissa. Osana vuorovaikutusta harjoi- tellaan sanastoa ja ra- kenteita fraaseina toi- minnallisesti esimerkiksi laulujen, leikkien, draa- man ja pelillistämisen avulla.	L1, L2, L4, L6, L7
T7 Ohjataan ja rohkais- taan oppilasta huo- maamaan ja käyttä- mään non-verbaalisia keinoja ja erilaisia tapo- ja päätellä sanojen merkityksiä.	Oppilas harjoittelee erilaisia apukeinoja ku- ten eleitä, ilmeitä, sa- nastoja ja TVT-taitoja selviytyäkseen vuoro- vaikutustilanteista. Op- pilas harjoittelee arvaa- maan tai pääättelemään yksittäisten sanojen merkityksiä.	S3 Harjoitellaan erilais- ten viestinnässä tarvit- tavien apukeinojen, kuten eleiden ja piirtä- misen käyttöä.	L1, L2, L3, L4, L7
T8 Tutustutetaan oppi- lasta erilaisiin viestintä- tilanteisiin.	Oppilas harjoittelee käyttämään joitakin kielelle ja kulttuurille tyypillisiä kohteliaisuu- den ilmauksia.	S3 Totutellaan käyttä- mään kielelle ja kulttuu- rille tyypillisimpiä kohte- liaisuuden ilmauksia arjen vuorovaikutusti- lanteissa, kuten terveh-	L2, L4, L6, L7

		timinen, hyvästely ja kiittäminen.	
Kehittyvä kielitaito, taito tulkita tekstejä			
T9 Ohjataan oppilasta ymmärtämään kohdekielen tavallisimpia sanoja ja ilmauksia oppilaille tutuissa tilanteissa.	Oppilas oppii tunnistamaan muutamia kuulemiaan ja näkemiään sanoja ja ilmauksia.	S3 Sisältöjen valinnan lähtökohtana ovat oppilaiden arki ja kiinnostuksen kohteet. Sisältöjä voidaan valita yhdessä oppilaiden kanssa. Oppilas tutustuu ensisijaisesti puhuttuihin teksteihin sekä arjessa kuuluvaan ja näkyvään kieleen. Kuunnellaan ja havainnoidaan kohdekielen ääntämistä sekä sana- ja lausepainoa, puherytimiä ja intonaatiota. Ymmärtämistä harjoitellaan esimerkiksi laulujen, leikkien, lorujen, tarinoiden ja kuvien avulla.	L1, L2, L3, L4, L5, L7
Kehittyvä kielitaito, taito tuottaa tekstejä			
T10 Ohjataan oppilasta tunnistamaan ja käyttämään kohdekielen tavallisimpia sanoja ja ilmauksia oppilaille tutuissa tilanteissa erityisesti puheessa ja harjoittelemaan ääntämistä.	Oppilas harjoittelee käyttämään tavallisimpia sanoja ja ilmauksia puheessa sekä ääntämään niitä.	S3 Sisältöjen valinnan lähtökohtana ovat oppilaiden arki ja kiinnostuksen kohteet. Sisältöjä voidaan valita yhdessä oppilaiden kanssa. Harjoitellaan kohdekielen ääntämistä sekä sana- ja lausepainoa, puherytimiä ja intonaatiota. Sanastoa ja rakenteita harjoitellaan osana vuorovaikutusta erilaisissa oppilaille tutuissa tilanteissa sekä esimerkiksi kuvien, laulujen, leik-	L1, L2, L3, L4, L5, L7

		kien, lorujen, tarinoiden, draaman ja pelillistämisen avulla.	
--	--	---	--

Vieraan kielen/saamen kielen A1-oppimäärän opetuksen tavoitteet vuosiluokalla 2

Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kieli-tietoisuuteen			
T1 Tutustutaan, mitä kieliä ja kulttuureita koulussa, lähiympäristössä ja Suomessa on. Syvennetään oppilaan taitoa tunnistaa kohde-kieli muista kielistä.	Oppilas oppii tiedostamaan kielellistä ja kulttuurista moninaisuutta arjessaan sekä tunnistamaan kohdekieli muista osaamistaan kielistä. (tavoitetta ei arvioida)	S1 Pohditaan yhdessä, mitä kieliä koulussa, lähiympäristössä ja Suomessa puhutaan ja tutustutaan niissä esiintyviin kulttuureihin. Keskustellaan eri kielten yhtäläisyyksistä ja eroista.	L1, L2, L5, L7
T2 Ohjataan oppilasta arvostamaan omaa kieli- taustaansa sekä kielellistä ja kulttuurista moninaisuutta.	Oppilas oppii arvostamaan omaa kielitautaan ja kieliä ja kulttuureja. (tavoitetta ei arvioida)	S1 Pohditaan yhdessä kielellisen ja kulttuurisen moninaisuuden merkitystä ja arvoa eri yhteisöille.	L1, L2
Kielenopiskelutaidot			
T3 Tarjotaan oppilaalle mahdollisuuksia tehdä yhteistyötä muiden kanssa ja toimia ryhmässä.	Oppilas oppii yhteistyö- ja ryhmätyötaitoja.	S2 Harjoitellaan tekemään yhteistyötä ja työskentelemään pareittain ja ryhmissä.	L1, L2, L6
T4 Ohjataan oppilasta tekemään havaintoja kielestä ja kielenkäytöstä sekä kehittämään	Oppilas oppii arvaamaan ja päättämään sanojen ja ilmausten merkityksiä sekä tekemään havainto-	S2 Havainnoidaan pääsääntöisesti puhuttua kieltä. Harjoitellaan sanojen merkitysten päättelyä	L1, L4, L5

kielellistä päättelykykyä.	ja kielestä ja kielenkäytöstä. (tavoitetta ei arvioida)	asiayhteyden, yleistiedon tai muiden kielten osaamisen perusteella.	
T5 Tutustutaan yhdessä erilaisiin tapoihin oppia kieliä ja kokeillaan, millaiset tavat oppia kieliä sopivat oppilaalle parhaiten. Harjoitellaan yhdessä asettamaan tavoitteita kielten opiskelulle.	Oppilas oppii tunnistamaan, kokeilemaan, harjoittelemaan ja käyttämään erilaisia kielenopiskelutaitoja.	S2 Pohditaan, miten kieliä opitaan ja miten kieliä voi oppia. Harjoitellaan erilaisia tapoja opiskella kieltä. Harjoitellaan itse- ja vertaisarviointia.	L1, L7
Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa			
T6 Rohkaistaan oppilasta käyttämään kieltä monipuolisesti erilaisissa vuorovaikutustilanteissa.	Oppilas oppii käyttämään kieltä viestintäkumppanin tukemana muutamissa yleisimmin toistuvissa viestintätilanteissa.	S3 Sisältöjen valinnan lähtökohtana ovat oppilaiden arki ja kiinnostuksen kohteet. Sisältöjä voidaan valita yhdessä oppilaiden kanssa. Keskeisiä sisältöjä ovat eri kielenkäyttötarkoituksiin liittyvät tilanteet, kuten tervehtiminen, hyvästely, omasta itsestä kertominen ja arkeen liittyvät kielenkäyttötilanteet. Opetuksessa harjoitellaan kohteliasta kielenkäyttöä vuorovaikutustilanteissa. Osana vuorovaikutusta harjoitellaan sanastoa ja rakenteita fraaseina toiminnallisesti esimerkiksi laulujen, leikkien draaman ja pelillistämisen avulla.	L1, L2, L4, L6, L7
T7 Ohjataan oppilasta hyödyntämään non-	Oppilas oppii hyödyntämään erilaisia apukeino-	S3 Pohditaan, miten voi toimia, jos osaa kieltä	L1, L2, L3, L4, L7

verbaalisia keinoja ja käyttämään erilaisia keinoja päätellä sanojen merkityksiä. Rohkaistaan oppilasta ilmaisemaan omia oivalluksiaan sekä viestin ymmärtämiseen liittyviä vaikeuksia.	ja kuten eleitä, ilmeitä, sanastoja ja TVT-taitoja selviytyäkseen vuorovai- kutustilanteista. Oppilas oppii arvaamaan tai päättämään yksittäisten sanojen merkityksiä. Oppilas oppii ilmaise- maan, onko ymmärtänyt kuulemansa. Oppilas oppii tuomaan esille omia oivalluksiaan.	vain vähän. Harjoitellaan erilaisten viestinnässä tarvittavien apukeinojen, kuten eleiden ja piirtämi- sen käyttöä. Harjoitellaan sanojen merkitysten päättelyä asiayhteyden, yleistiedon tai muiden kielten osaamisen perus- teella. Harjoitellaan il- maisuja, joita tarvitaan, kun viestin ymmärtämi- sessä on ongelmia.	
T8 Rohkaistaan oppilasta käyttämään kieltä vies- tintätilanteeseen ja kult- tuuriin sopivalla tavalla.	Oppilas harjoittelee käyttämään joitakin kie- lälle ja kulttuurille tyypil- lisiä kohteliaisuuden ilmauksia.	S3 Totutellaan käyttä- mään kielelle ja kulttuu- rille tyypillisimpiä kohte- liaisuuden ilmauksia arjen vuorovaikutustilanteissa, kuten tervehtiminen, hyvästely, kiittäminen ja avun pyytäminen. Harjoi- tellaan luontevaa rea- gointia vuorovaikutusti- lanteissa.	L2, L4, L6, L7
Kehittyvä kielitaito, taito tulkita tekstejä			
T9 Ohjataan oppilasta ymmärtämään kohde- kielen tavallisimpia sa- noja ja ilmauksia oppi- laille tutuissa tilanteissa.	Oppilas oppii ymmärtä- mään muutamia kuule- miaan ja näkemiään sanoja ja ilmauksia.	S3 Sisältöjen valinnan lähtökohtana ovat oppi- laiden arki ja kiinnostuk- sen kohteet. Sisältöjä voidaan valita yhdessä oppilaiden kanssa. Oppi- las tutustuu ensisijaisesti puhuttuihin teksteihin ja vähitellen myös kirjoitet- tuihin teksteihin sekä arjessa kuuluvaan ja nä- kyvään kieleen. Kuunnel- laan ja havainnoidaan kohdekielen ääntämistä sekä sana- ja lausepainoa, puherytmiä ja intonaatio- ta. Ymmärtämistä harjoi-	L1, L2, L3, L4, L5, L7

		tellaan esimerkiksi laulujen, leikkien, lorujen, tarinoiden ja kuvien avulla.	
Kehittyvä kielitaito, taito tuottaa tekstejä			
T10 Ohjataan oppilasta käyttämään kohdekielen tavallisimpia sanoja ja ilmauksia oppilaille tu- tuissa tilanteissa erityisesti puheessa ja harjoittelemaan ääntämistä.	Oppilas oppii käyttämään tavallisimpia sanoja ja ilmauksia puheessa sekä ääntämään niitä ymmärrettävästi.	S3 Sisältöjen valinnan lähtökohtana ovat oppilaiden arki ja kiinnostuksen kohteet. Sisältöjä voidaan valita yhdessä oppilaiden kanssa. Harjoitellaan runsaasti ja monipuolisesti kohdekielen ääntämistä sekä sana- ja lausepainoa, puherytmiä ja intonaatiota. Sanastoa ja rakenteita harjoitellaan osana vuorovaikutusta erilaisissa oppilaille tu- tuissa tilanteissa sekä esimerkiksi kuvien, laulujen, leikkien, lorujen, tarinoiden, draaman ja pelillistämisen avulla. Tarjotaan mahdollisuuksia tutustua vähitellen kirjoittamiseen.	L1, L2, L3, L4, L5, L7

Vieraan kielen/saamen kielen A1-oppimäärän työtapoihin ja oppimisympäristöihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 1–2

Työtapojen valinnassa tulee ottaa huomioon erilaiset ja eri taustoista tulevat oppijat sekä oppilaiden ikäkausi ja kehitysvaihe. Työtapojen tulee olla monipuolisia, oppilaslähtöisiä ja oppilaita osallistavia. Työtapoja valittaessa lähtökohtana on toiminnallisuus ja tutkiva oppiminen. Opetusta voidaan eheyttää niin, että kohdekielen taitojen oppiminen nivotaan muiden oppiaineiden opetukseen.

Työtavoilla ohjataan oppilaita monipuoliseen vuorovaikutukseen, yhteiseen pohtimiseen, kielelliseen uteliaisuuteen ja päättelyyn sekä yhteistyötaitojen kehittämiseen. Työtavoissa yhdistyy leikinomaisuus, musiikki, draama, pelit ja liike sekä eri aistien hyödyntäminen. Oppilaille tarjotaan suullisen vuorovaikutuksen lisäksi mahdollisuuksia tutustua kohdekieleen ja oppia sitä myös kirjoitetun kielen kautta. Oppilaita ohja-

taan pohtimaan kielen oppimistaan esimerkiksi Eurooppalaisen kielisalkun tai vastaavan työvälineen avulla sekä vähitellen ottamaan vastuuta omasta oppimisestaan.

Opetuksessa voidaan hyödyntää koko koulua ja koulun lähiympäristöä oppimisympäristöinä. Monikielisyys, kulttuurinen moninaisuus ja kielitietoisuus ovat näkyvissä oppimisympäristöissä. Kohdekieli kuuluu ja näkyy oppimistilanteissa ja oppilaalle tutuissa vuorovaikutustilanteissa. Oppimisympäristöjä voidaan muuttaa erilaisiin kielenoppimistilanteisiin sopiviksi ja siten mahdollistaa monipuoliset työtavat sekä työskentely ryhmissä ja itsenäisesti. Oppimisympäristöjä suunnitellaan yhdessä oppilaiden kanssa. Oppimisympäristöt tukevat oppilaan luontaista uteliaisuutta ja kokeilunhalua sekä leikillisyyttä ja mielikuvitusta, jotta oppilas rohkaistuu käyttämään vähäistäkin kielitaitoaan alusta asti. Oppimisympäristöjen avulla vahvistetaan oppilaiden monilukutaidon kehittymistä hyödyntämällä opetuksessa esimerkiksi kuvia, liikettä, ääntä ja erilaisia didaktisia välineitä. Opetuksessa tarjotaan oppilaille mahdollisuuksia tutustua kohdekieleen ja kohdekieleen liittyvään kulttuuriin hyödyntämällä erilaisia oppimisympäristöjä sekä mahdollisuuksien mukaan esimerkiksi verkkoyhteyksiä muiden kohdekieltä puhuvien kanssa.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki vieraan kielen/saamen kielen A1-oppimäärässä vuosiluokilla 1–2

Oppilaita ohjataan käyttämään kielitaitoaan rohkeasti. Rungas viestinnällinen harjoittelu, kielenopiskelutaitojen vahvistaminen sekä toiminnalliset, luovuutta ja osallisuutta edistävät työtavat tukevat oppilaiden kielitaidon kehittymistä. Oppilaille tarjotaan tilaisuuksia tutustua myös muihin koulun tarjoamiin kieliin. Heille kerrotaan monipuolisen kielitaidon merkityksestä ja heitä kannustetaan opiskelemaan monipuolisesti kieliä.

Opetus tulee järjestää oppilaiden lähtökohdat huomioon ottaen ja opetusta tulee tarvittaessa eriyttää. Oppilaalla on oikeus saada oppimisen tukea tuen tarpeen ilmetessä. Oppilaan vapauttamiseen kielen opiskelusta tulee olla erityisen painavat syyt ja sen tulee perustua jokaisen oppilaan osalta yksilölliseen harkintaan. Oppimisen ja koulunkäynnin tuesta määrätään perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden 2014 luvussa 7. Opetus suunnitellaan niin, että se tarjoaa haasteita myös muita nopeammin edistyvälle tai kohdekieltä entuudestaan osaaville oppilaille. Oppilaita ohjataan löytämään itselleen sopivaa ja kiinnostavaa oppimista edistävää aineistoa esimerkiksi verkosta tai kirjastosta.

Oppilaan oppimisen arviointi vieraan kielen/saamen kielen A1-oppimäärässä vuosiluokilla 1–2

Lukuvuoden aikana toteutettavan arvioinnin ensisijainen tehtävä on ohjata oppimista kannustavan palautteen avulla. Opettajan antama palaute antaa oppilaille mahdollisuuden tulla tietoiseksi oppimisen tavoitteista sekä omista taidoista ja niiden kehittämisestä. Opinnoissa edistymisen kannalta on keskeistä, että opettaja antaa oppilaille mahdollisuuksia osoittaa osaamistaan eri tavoin. Oppilaat harjoittelevat opettajan ohjaamana itse- ja vertaisarviointin taitoja osana kielen opiskelua.

Lukuvuoden päätteeksi A1-kielen sanallista arviota tai arvosanaa antaessaan opettaja arvioi tekemiensä havaintojen perusteella oppilaiden osaamista suhteessa kaikkiin opetussuunnitelman perusteissa oppimiselle asetettuihin tavoitteisiin. Opettajan arvioidessa oppilaan oppimista on huolehdittava siitä, että oppilaat voivat osoittaa osaamistaan eri tavoin.

13.4.4 MATEMATIIKKA

Oppiaineen tehtävä

Matematiikan opetuksen tehtävänä on kehittää oppilaiden loogista, täsmällistä ja luovaa matemaattista ajattelua. Opetus luo pohjan matemaattisten käsitteiden ja rakenteiden ymmärtämiselle sekä kehittää oppilaiden kykyä käsitellä tietoa ja ratkaista ongelmia. Matematiikan kumulatiivisesta luonteesta johtuen opetus etenee systemaattisesti. Konkretia ja toiminnallisuus ovat keskeinen osa matematiikan opetusta ja opiskelua. Oppimista tuetaan hyödyntämällä tieto- ja viestintäteknologiaa.

Matematiikan opetus tukee oppilaiden myönteistä asennetta matematiikkaa kohtaan sekä positivistista minäkuvaa matematiikan oppijoina. Se kehittää myös viestintä-, vuorovaikutus- ja yhteistyötaitoja. Matematiikan opiskelu on tavoitteellista ja pitkäjänteistä toimintaa, jossa oppilaat ottavat vastuuta omasta oppimisestaan.

Opetus ohjaa oppilaita ymmärtämään matematiikan hyödyllisyyden omassa elämässään ja laajemmin yhteiskunnassa. Opetus kehittää oppilaiden kykyä käyttää ja soveltaa matematiikkaa monipuolisesti.

Vuosiluokkien 1–2 matematiikan opetuksessa oppilaille tarjotaan monipuolisia kokemuksia matemaattisten käsitteiden ja rakenteiden muodostumisen perustaksi. Opetuksessa hyödynnetään eri aisteja. Opetus kehittää oppilaiden kykyä ilmaista matemaattista ajatteluaan konkreettisin välinein, suullisesti, kirjallisesti ja piirtäen sekä tulkiten kuvia. Matematiikan opetus luo vahvan pohjan lukukäsitteen ja kymmenjärjestelmän ymmärtämiseksi sekä laskutaidolle.

Matematiikan opetuksen tavoitteet vuosiluokilla 1-2

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
Merkitys, arvot ja asenteet		
T1 tukea oppilaan innostusta ja kiinnostusta matematiikkaa kohtaan sekä myönteisen minäkuvan ja itseluottamuksen kehittymistä	S1-S4	L1, L3, L5
Työskentelyn taidot		
T2 ohjata oppilasta kehittämään taitoaan tehdä havaintoja matematiikan näkökulmasta sekä tulkita ja hyödyntää niitä eri tilanteissa	S1-S4	L4
T3 kannustaa oppilasta esittämään ratkaisujaan ja päätelmiään konkreettisin välinein, piirroksin, suullisesti ja kirjallisesti myös tieto- ja viestintäteknologiaa hyödyntäen	S1-S4	L2, L4, L5
T4 ohjata oppilasta kehittämään päättely- ja ongelmanratkaisutaitojaan	S1-S4	L1, L4, L6
Käsitteelliset ja tiedonalakohtaiset tavoitteet		
T5 ohjata oppilasta ymmärtämään matemaattisia käsitteitä ja merkintätapoja	S1-S4	L1, L4
T6 tukea oppilasta lukukäsitteen kehittymisessä ja kymmenjärjestelmän periaatteen ymmärtämisessä	S2	L1, L4
T7 perehdyttää oppilasta peruslaskutoimitusten periaatteisiin ja tutustuttaa niiden ominaisuuksiin	S2	L1, L4
T8 ohjata oppilasta kehittämään sujuvaa peruslaskutaitoa luonnollisilla luvuilla ja käyttämään erilaisia päässälas-	S2	L1, L4

kustrategioita		
T9 tutustuttaa oppilas geometrisiin muotoihin ja ohjata havainnoimaan niiden ominaisuuksia	S3	L1, L4, L5
T10 ohjata oppilasta ymmärtämään mittaamisen periaate	S3	L1, L4
T11 tutustuttaa oppilas taulukoihin ja diagrammeihin	S4	L4, L5
T12 harjaannuttaa oppilasta laatimaan vaihteittaisia toimintaohjeita ja toimimaan ohjeen mukaan	S1	L1, L2, L4, L5

Matematiikan tavoitteisiin liittyvät keskeiset sisältöalueet vuosiluokilla 1-2

S1 Ajattelun taidot: Oppilaille tarjotaan mahdollisuuksia löytää yhtäläisyyksiä, eroja ja säännön mukaisuuksia. Vertaillaan, luokitellaan ja asetetaan järjestykseen sekä havaitaan syy- ja seuraussuhteita. Harjoitellaan tarkastelemaan matemaattisia tilanteita eri näkökulmista. Tutustuminen ohjelmoinnin alkeisiin alkaa laatimalla vaihteittaisia toimintaohjeita, joita myös testataan.

S2 Luvut ja laskutoimitukset: Laskutoimituksissa käytetään luonnollisia lukuja. Varmistetaan, että oppilaat hallitsevat lukumäärän, lukusanan ja numeromerkinnän välisen yhteyden. Ymmärrystä luvuista laajennetaan laskemalla, hahmottamalla ja arvioimalla lukumääriä. Harjoitellaan lukujonotaitoja sekä taitoa vertailla ja asettaa lukuja järjestykseen. Tutkitaan lukujen ominaisuuksia kuten parillisuutta, monikertoja ja puolittamista. Perehdytään lukujen 1 – 10 hajotelmiin.

Ohjataan oppilaita käyttämään lukuja tarkoituksenmukaisella tavalla eri tilanteissa, lukumäärän, järjestyksen ja mittaustuloksen ilmaisemisessa sekä laskutoimituksissa.

Perehdytään kymmenjärjestelmän periaatteeseen konkreettisten mallien avulla.

Kehitetään oppilaiden yhteen- ja vähennyslaskutaitoja ensin lukualueella 0–20 ja sitten lukualueella 0–100. Harjoitellaan erilaisia päässälaskustrategioita laskutaidon sujuvoittamiseksi. Yhteen- ja vähennyslaskut konkretisoidaan erilaisissa sovellustilanteissa. Opitaan hyödyntämään vaihdannaisuutta ja liitännäisyyttä yhteenlaskussa.

Ohjataan oppilaita ymmärtämään kertolaskun käsite konkretian avulla ja opetellaan kertotaulut 1–5 ja 10. Luodaan pohja ymmärtää jakolasku sekä kerto- ja jakolaskun yhteys. Hyödynnetään vaihdannaisuutta kertolaskussa ja tutustutaan kertolaskun liitännäisyyteen.

Pohjustetaan murtoluvun käsitettä jakamalla kokonainen yhtä suuriin osiin.

S3 Geometria ja mittaaminen: Kehitetään oppilaiden taitoa hahmottaa kolmiulotteista ympäristöä ja havaita siinä tason geometriaa. Harjoitellaan suunta- ja sijaintikäsitteiden käyttöä.

Tutkitaan yhdessä kappaleita ja tasokuvioita. Tunnistamisen lisäksi rakennetaan ja piirretään. Ohjataan oppilaita löytämään ja nimeämään ominaisuuksia, joiden mukaan kappaleita ja tasokuvioita myös luokitellaan.

Harjoitellaan mittaamista ja ohjataan oppilaita oivaltamaan mittaamisen periaate. Käsitellään suureita pituus, massa, tilavuus ja aika sekä harjoitellaan niihin liittyvien mittayksiköiden käyttöä. Keskeisiä mittayksiköitä ovat metri ja senttimetri, kilogramma ja gramma sekä litra ja desilitra. Harjoitellaan kellonaikoja ja ajanyksiköitä.

S4 Tietojenkäsittely ja tilastot: Pohjustetaan oppilaiden taitoja kerätä ja tallentaa tietoja kiinnostavista aihepiireistä. Laaditaan ja tulkitaan yksinkertaisia taulukoita ja pylväsdiagrammeja.

Matematiikan oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 1-2

Opetuksen lähtökohtana käytetään oppilaille tuttuja ja kiinnostavia aiheita ja ongelmia. Tavoitteena on luoda oppimisympäristö, jossa matematiikkaa opiskellaan toiminnallisesti ja välineiden avulla. Opetuksessa käytetään vaihtelevia työtapoja. Oppilaat tottuvat työskentelemään sekä itseenäisesti että yhdessä. Pedagogisesti ohjatut leikit ja pelit ovat yksi tärkeä työtapo. Opetuksessa ja opiskelussa käytetään tieto- ja viestintäteknologiaa.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki matematiikassa vuosiluokilla 1-2

Koulun alkaessa selvitetään, mitä oppilaat jo osaavat ja millaisia eroja osaamisessa on. Kumulatiivisena oppiaineena matematiikan perusasioiden hallinta on välttämätön edellytys uusien sisältöjen oppimiselle. Oppilaille tarjotaan tukea puutteellisten, aiemmin opittujen tietojen ja taitojen täydentämiseen sekä uusien sisältöjen oppimiseen. Matematiikan oppimisen valmiuksien kehittämiseksi ja matematiikan oppimiselle varataan riittävästi aikaa ja tuetaan oppimista systemaattisesti. Oppilaiden matematiikan osaamista ja taitojen kehittymistä seurataan jatkuvasti. Tarjottava tuki antaa oppilaille mahdollisuuden kehittää taitojaan niin, että oppimisen ja osaamisen ilo säilyvät. Oppilaille tarjotaan sopivia välineitä oppimisen tueksi ja luodaan mahdollisuuksia oivaltaa ja ymmärtää itse. Oppilaille turvataan mahdollisuus riittävään harjoitteluun.

Taitaville oppilaille tarjotaan mahdollisuus syventää vuosiluokkien 1-2 sisältöjen ymmärtämistä. Sisältöalueita voivat olla esimerkiksi luonnollisten lukujen ominaisuudet, erilaiset lukujonot, geometria, luova ongelmanratkaisu ja vaativammat peruslaskutoimitusten sovellukset.

Oppilaan oppimisen arviointi matematiikassa vuosiluokilla 1-2

Vuosiluokilla 1-2 oppimisen arvioinnin päätehtävänä lukuvuoden aikana on tukea ja edistää oppilaiden matemaattisen ajattelun ja osaamisen kehittymistä kaikilla tavoitealueilla. Matematiikan oppimisen arviointi ja palaute on kannustavaa. Oppilaita rohkaistaan vahvuuksien ylläpitämiseen ja kehittymässä olevien taitojen harjoitteluun. Oppilaita ohjataan huomaamaan oman oppimisensa eteneminen.

Oppilaiden matematiikan ymmärtämisen ja osaamisen tasoa voidaan selvittää puheen, välineiden, piirtämisen tai kirjallisen työskentelyn avulla. Oppilailla tulee olla mahdollisuus osoittaa edistymistään eri tavoin. On tärkeää arvioida ratkaisujen oikeellisuuden lisäksi tekemisen tapaa ja sujuvuutta.

Oppimisprosessin kannalta keskeisiä arvioinnin ja palautteen antamisen kohteita matematiikassa ovat

- edistyminen lukukäsitteen ymmärtämisessä ja lukujonotaidoissa
- edistyminen kymmenjärjestelmän ymmärtämisessä
- edistyminen laskutaidon sujuvuudessa
- edistyminen kappaleiden ja kuvioiden luokittelun taidoissa
- edistyminen matematiikan käyttämisessä ongelmanratkaisussa.

Porin Kristillinen koulu

VUOSILUOKKA: 1

TUNTIMÄÄRÄ: 3 VUOSIVIIKKOTUNTIA

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
Merkitys, arvot ja asenteet		
T1 tukea oppilaan innostusta ja kiinnostusta matematiikkaa kohtaan sekä myönteisen minäkuvan ja itse-luottamuksen kehittymistä	Oppilaille tarjotaan mahdollisuuksia löytää yhtäläisyyksiä, eroja ja säännönmu-kaisuuksia. Vertaillaan, luokitellaan ja asetetaan järjestykseen sekä havaitaan syy- ja seuraussuhteita. Harjoitellaan tarkastelemaan matemaattisia tilanteita eri näkökulmista.S1-S4	L1, L3, L5
Työskentelyn taidot		
T2 ohjata oppilasta kehittämään taitoaan tehdä havaintoja matema-tiikan näkökulmasta sekä tulkita ja hyödyntää niitä eri tilanteissa	S1-S4	L4
T3 kannustaa oppilasta esittämään ratkaisujaan ja päätelmiään konk-reettisin välinein, piirroksin, suulli-sesti ja kirjallisesti myös tieto- ja viestintäteknologiaa hyödyntäen	S1-S4	L2, L4, L5
T4 ohjata oppilasta kehittämään päättely- ja ongelmanratkaisutaito-jaan	S1-S4	L1, L4, L6
Käsitteelliset ja tiedonalakohtaiset tavoitteet		
T5 ohjata oppilasta ymmärtämään matemaattisia käsitteitä ja merkintä-tapoja	Ohjataan oppilaita käyttämään lukuja tarkoituksenmukaisella tavalla eri tilan-teissa, lukumäärän, järjestyksen ja mit-taustuloksen ilmaisemisessa sekä lasku-toimituksissa. S1-S4	L1, L4
T6 tukea oppilasta lukukäsitteen kehittymisessä ja kymmenjärjestel-män periaatteen ymmärtämisessä	Varmistetaan, että oppilaat hallitsevat lukumäärän, lukusanan ja numeromer-kinnän välisen yhteyden. Ymmärrystä luvuista laajennetaan laskemalla, hah-mottamalla ja arvioimalla lukumääriä. Harjoitellaan lukujonotaitoja sekä taitoa vertailla ja asettaa lukuja järjestykseen. Tutkitaan lukujen ominaisuuksia kuten parillisuutta, monikertoja ja puolittamis-ta. Perehdytään lukujen 1 – 10 hajotel-miin. Perehdytään kymmenjärjestelmän periaatteeseen konkreettisten mallien avulla.S2	L1, L4
T7 perehdyttää oppilasta peruslas-kutoimitusten periaatteisiin ja tutus-tuttaa niiden ominaisuuksiin	Kehitetään oppilaiden yhteen- ja vähen-nyslaskutaitoja lukualueella 0 – 20. Har-joitellaan erilaisia päässä-laskustrategioi-ta laskutaidon sujuvoittamiseksi. Yhteen- ja vähennyslaskut konkretisoidaan erilai-sissa sovellustilanteissa. Opitaan hyödyn-tämään vaihdannaisuutta ja liitännäisyyt-tä yhteenlaskussa.S2	L1, L4
T8 ohjata oppilasta kehittämään sujuvaa peruslaskutaitoa luonnolli-silla luvuilla ja käyttämään erilaisia päässä-laskustrategioita	Harjoitellaan erilaisia päässä-laskustrate-gioita laskutaidon sujuvoittamiseksi.S2	L1, L4
T9 tutustuttaa oppilas geometriisiin muotoihin ja ohjata havainnoimaan niiden ominaisuuksia	Kehitetään oppilaiden taitoa hahmottaa kolmiulotteista ympäristöä ja havaita siinä tason geometriaa. Harjoitellaan	L1, L4, L5

	suunta- ja sijaintikäsitteiden käyttöä.S3	
T10 ohjata oppilasta ymmärtämään mittaamisen periaate	Harjoitellaan mittaamista ja ohjataan oppilaita oivaltamaan mittaamisen periaate. Keskeisiä mittayksiköitä ovat metri ja senttimetri. Harjoitellaan kellonaikojä.S3	L1, L4
T11 tutustuttaa oppilastaulukoihin ja diagrammeihin	Pohjustetaan oppilaiden taitoja kerätä ja tallentaa tietoja kiinnostavista aihepiireistä. Laaditaan ja tulkitaan yksinkertaisia pylväsdiagrammeja.S4	L4, L5
T12 harjaannuttaa oppilasta laatimaan vaihteellaisia toimintaohjeita ja toimimaan ohjeen mukaan	S1	L1, L2, L4, L5

VUOSILUOKKA: 2

TUNTIMÄÄRÄ: 3 VUOSIVIKKOTUNTIA

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
Merkitys, arvot ja asenteet		
T1 tukea oppilaan innostusta ja kiinnostusta matematiikkaa kohtaan sekä myönteisen minäkuvan ja itseluottamuksen kehittymistä	S1-S4	L1, L3, L5
Työskentelyn taidot		
T2 ohjata oppilasta kehittämään taitoaan tehdä havaintoja matematiikan näkökulmasta sekä tulkita ja hyödyntää niitä eri tilanteissa	S1-S4	L4
T3 kannustaa oppilasta esittämään ratkaisujaan ja päätelmiään konkreettisin välinein, piirroksin, suullisesti ja kirjallisesti myös tieto- ja viestintäteknologiaa hyödyntäen	S1-S4	L2, L4, L5
T4 ohjata oppilasta kehittämään päättely- ja ongelmanratkaisutaitojaan	S1-S4	L1, L4, L6
Käsitteelliset ja tiedonalakohtaiset tavoitteet		
T5 ohjata oppilasta ymmärtämään matemaattisia käsitteitä ja merkintätapoja	S1-S4	L1, L4
T6 tukea oppilasta lukukäsitteen kehittymisessä ja kymmenjärjestelmän periaatteen ymmärtämisessä	Laskutoimituksissa käytetään luonnollisia lukuja.S2	L1, L4
T7 perehdyttää oppilasta peruslaskutoimitusten periaatteisiin ja tutustuttaa niiden ominaisuuksiin	Kehitetään oppilaiden yhteen- ja vähennyslaskutaitoja lukualueella 0-100, ohjataan oppilaita ymmärtämään kertolaskun käsite konkreettisen avulla ja opetellaan kertotaulut 1-5 ja 10. Luodaan pohja ymmärtää jakolasku sekä kerto- ja jakolaskun yhteys. Hyödynnetään vaihtelunaisuutta kertolaskussa ja tutustutaan kertolaskun liitännäisyyteen.	L1, L4

	Pohjustetaan murtoluvun käsitettä jakamalla kokonainen yhtä suuriin osiin.S2	
T8 ohjata oppilasta kehittämään sujuvaa peruslaskutaitoa luonnollisilla luvuilla ja käyttämään erilaisia päässä-laskustrategioita	S2	L1, L4
T9 tutustuttaa oppilas geometrisiin muotoihin ja ohjata havainnoimaan niiden ominaisuuksia	Tutkitaan yhdessä kappaleita ja tasokuvioita. Tunnistamisen lisäksi rakennetaan ja piirretään. Ohjataan oppilaita löytämään ja nimeämään ominaisuuksia, joiden mukaan kappaleita ja tasokuvioita myös luokitellaan.S3	L1, L4, L5
T10 ohjata oppilasta ymmärtämään mittaamisen periaate	Käsitellään suureita pituus, massa, tilavuus ja aika sekä harjoitellaan niihin liittyvien mittayksiköiden käyttöä. Keskeisiä mittayksiköitä ovat metri ja senttimetri, kilogramma ja gramma sekä litra ja desilitra. Harjoitellaan kellonaikoja ja ajanyksiköitä.S3	L1, L4
T11 tutustuttaa oppilastaulukoihin ja diagrammeihin	Laaditaan ja tulkitaan yksinkertaisia taulukoita ja pylväsdiagrammeja.S4	L4, L5
T12 harjaannuttaa oppilasta laatimaan vaiheittaisia toimintaohjeita ja toimimaan ohjeen mukaan	Tutustuminen ohjelmoinnin alkeisiin alkaa laatimalla vaiheittaisia toimintaohjeita, joita myös testataan.S1	L1, L2, L4, L5

13.4.5 YMPÄRISTÖOPPI

Oppiaineen tehtävä

Ympäristöoppi on biologian, maantiedon, fysiikan, kemian ja terveystiedon tiedonaloista koostuva integroitu oppiaine, jonka opetukseen sisältyy kestävän kehityksen näkökulma. Ympäristöopissa yhdistyy sekä luonnon- että ihmistieteellisiä näkökulmia. Ympäristöopissa oppilaat nähdään osana ympäristöä, jossa he elävät. Lähtökohtana on luonnon kunnioittaminen ja ihmisoikeuksien mukainen arvokas elämä.

Ympäristöopin opetus tukee oppilaiden ympäristösuhteen rakentumista, maailmankuvan kehittymistä sekä kasvua ihmisenä. Ympäristöopin opetuksen tavoitteena on ohjata oppilaita tuntemaan ja ymmärtämään luontoa ja rakennettua ympäristöä, niiden ilmiöitä, itseään ja muita ihmisiä sekä terveyden ja hyvinvoinnin merkitystä. Ympäristöopin monitieteinen perusta edellyttää, että oppilaat harjaantuvat hankkimaan, käsittelemään, tuottamaan, esittämään, arvioimaan ja arvottamaan tietoa erilaisissa tilanteissa. Tieteellistä tietoa käytetään opetuksen perustana⁴ ja kriittisen ajattelun kehittämiseen kiinnitetään huomiota. Ympäristöopissa kiinnitetään huomiota kestävän kehityksen ekologiseen, kulttuuriseen, sosiaaliseen ja taloudelliseen ulottuvuuteen. Ympäristöopin keskeisenä tavoitteena on ohjata ymmärtämään ihmisten tekemien valintojen vaikutuksia elämälle ja ympäristölle nyt sekä tulevaisuudessa.

Ympäristöopissa rakennetaan perustaa ympäristöopin eri tiedonalojen osaamiselle. Tavoitteena on tunnistaa niiden merkitys ympäristössä, teknologiassa, jokapäiväisessä elämässä, ihmisessä ja ihmisen toiminnassa. Biologian kannalta keskeistä on oppia tuntemaan ja ymmärtämään luonnon-ympäristöä, ihmistä, elämää, sen kehittymistä ja reuna-ehdoja maapallolla. Maantiedon kannalta

⁴ Valtioneuvoston asetus (422/2012) 3 §

keskeistä on tutkia omaa lähiympäristöä sekä ymmärtää erilaisia alueita maapallolla, niillä esiintyviä ilmiöitä ja alueilla asuvien ihmisten elämää. Fysiikan kannalta keskeistä on ymmärtää luonnon perusrakenteita ja ilmiöitä, ja selittää näitä ilmiöitä käyttäen myös omissa tutkimuksissa saatavaa tietoa. Kemian kannalta keskeistä on havaita erilaisia aineita ympärillämme sekä tutkia, kuvailla ja selittää niiden ominaisuuksia, rakenteita ja niissä tapahtuvia muutoksia. Terveystiedon kannalta keskeistä on oppia ymmärtämään terveyttä tukevia ja suojaavia tekijöitä ympäristössä ja ihmisten toiminnassa, ja edistää terveyttä, hyvinvointia ja turvallisuutta tukevaa osaamista.

Opetuksen tavoitteena on herättää ja syventää oppilaiden kiinnostusta ympäristöopin eri tiedonaloja kohtaan. Yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa edistetään tarjoamalla jokaiselle oppilaalle mahdollisuuksia tutustua monipuolisesti kaikkiin ympäristöopin tiedonaloihin sekä niihin liittyvään teknologiaan ja koulutuspolkuihin.

Vuosiluokilla 1-2 ympäristöopin opetus jäsennetään kokonaisuuksiksi, joissa tarkastellaan oppilaiden omaa ympäristöä sekä oppilaita ja heidän toimintaansa yhteisön jäsenenä. Leikkiin perustuvien ongelmanratkaisu- ja tutkimustehtävien avulla viritetään uteliaisuutta ja kiinnostusta ympäristön ilmiöitä kohtaan. Lisäksi harjoitellaan ympäristön jäsentämistä ja nimeämistä sekä omaan hyvinvointiin ja turvallisuuteen liittyviä asioita.

Ympäristöopin opetuksen tavoitteet vuosiluokilla 1-2

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältö-alueet	Laaja-alainen osaaminen
Merkitys, arvot ja asenteet		
T1 tarjota oppilaalle mahdollisuuksia toteuttaa luontaista uteliaisuuttaan ja auttaa oppilasta kokemaan ympäristöopin asiat merkitykselliseksi itselleen	S1-S6	
T2 kannustaa oppilasta iloitsemaan ympäristöopin oppimisesta, omasta osaamisesta ja uusista haasteista sekä harjoittelemaan pitkäjänteistä työskentelyä	S1-S6	L1, L6
T3 tukea oppilaan ympäristöherkkyyden kehittymistä ja ohjata oppilasta toimimaan kestäväällä tavalla lähiympäristössä ja kouluyhteisössä	S1-S6	L3, L7
Tutkimisen ja toimimisen taidot		
T4 ohjata oppilasta tutkimaan ja toimimaan sekä liikku- maan ja retkeilemään lähiympäristössään	S2-S4, S6	L3
T5 kannustaa oppilasta ihmettelemään ja kyselemään sekä käyttämään yhteisiä pohdintoja pienten tutkimusten ja muun toiminnan lähtökohtana	S1-S6	L1, L7
T6 ohjata oppilasta tekemään havaintoja ja kokeiluja kou- lussa ja lähiympäristössä eri aisteja ja yksinkertaisia tut- kimusvälineitä käyttäen sekä esittelemään tuloksiaan eri tavoin	S1-S6	L1, L4
T7 ohjata oppilasta kuvailemaan, vertailemaan ja luokitte- lemaan monipuolisesti eliöitä, elinympäristöjä, ilmiöitä, materiaaleja ja tilanteita sekä nimeämään niitä	S1-S6	L1, L4
T8 opastaa oppilasta toimimaan turvallisesti, noudatta- maan annettuja ohjeita ja hahmottamaan niiden peruste- luita	S1-S6	L3
T9 ohjata oppilasta tutustumaan monipuolisesti arjen teknologiaan sekä innostaa oppilaita kokeilemaan, keksi- mään, rakentamaan ja luomaan uutta yhdessä toimien	S2, S4, S6	L3, L1
T10 ohjata oppilasta harjoittelemaan ryhmässä toimimi- sen taitoja ja tunnetaitoja sekä vahvistamaan itsensä ja muiden arvostamista	S1-S6	L2, L3

T11 ohjata oppilasta käyttämään tieto- ja viestintäteknologiaa tiedon hankkimisessa sekä havaintojen taltioimisessa ja esittämisessä	S1-S6	L5, L4
Tiedot ja ymmärrys		
T12 ohjata oppilasta jäsentämään ympäristöä, ihmisten toimintaa ja niihin liittyviä ilmiöitä ympäristöopin eri tiedonalojen käsitteiden avulla	S1-S6	L1
T13 ohjata oppilasta ymmärtämään yksinkertaisia kuvia, malleja ja karttoja ympäristön kuvaajina	S1-S6	L4, L1
T14 rohkaista oppilasta ilmaisemaan itseään ja harjoittelemaan näkemystensä perustelemista	S1-S6	L2, L4
T15 ohjata oppilasta pohtimaan kasvua ja kehitystä, terveyttä ja hyvinvointia tukevia tekijöitä sekä elämän perusedellytyksiä	S1, S5	L3

Ympäristöopin tavoitteisiin liittyvät keskeiset sisältöalueet vuosiluokilla 1-2

Sisällöt valitaan siten, että ne tukevat tavoitteiden saavuttamista ja hyödyntävät paikallisia mahdollisuuksia. Sisältöalueista muodostetaan kokonaisuuksia eri vuosiluokille.

S1 Kasvu ja kehitys: Sisältöjä valitaan siten, että oppilaalle muodostuu ymmärrys ihmisen kehon osista ja elintoinnista sekä elämänkulusta ja oman ikäkauden kasvusta ja kehityksestä pääpiirteissään. Harjoitellaan tunnetaitoja ja mielen hyvinvoinnin edistämistä kuten itsensä ja muiden arvostamista ikäkauden mukaisesti.

S2 Kotona ja koulussa toimiminen: Oppimistehtäviä ja sisältöjä valitaan siten, että ne liittyvät kotona ja koulussa toimimiseen. Havainnoidaan oppimisympäristöjä turvallisuuden kannalta. Harjoitellaan turvallista toimimista lähiympäristössä ja liikenteessä. Perehdytään turvataitoihin sekä turvallisuusohjeisiin ja niiden perusteluihin. Käytetään ympäristöopin eri tiedonalojen käsitteitä kuvaamaan ilmiöitä ja teknologiaa sekä arjen tilanteita ja toimintaa kuten säänmukaista pukeutumista. Harjoitellaan yhteistyötaitoja ja erilaisissa ryhmissä toimimista. Lisäksi harjoitellaan arjen käyttäytymistapoja erilaisissa tilanteissa, fyysisen koskemattomuuden kunnioittamista, kiusaamisen ehkäisyä, arjen pieniä itsehoitotaitoja ja avun hakemista.

S3 Lähiympäristön ja sen muutosten havainnointi: Havainnointia ja luonnossa tutkimisen ja toimimisen taitoja harjoitellaan koulun lähellä erilaisissa luonnonympäristöissä ja rakennetuissa ympäristöissä. Tunnistetaan maastossa yleisimpiä eliölajeja ja niiden elinympäristöjä sekä rakennetun ympäristön kohteita. Havainnoidaan luonnon ominaispiirteitä, ilmiöitä ja ominaisuuksia kaikkina vuodenaikoina. Ympäristöä ja sen ilmiöitä kuten säätä kuvataan ympäristöopin eri tiedonalojen käsitteiden avulla. Harjoitellaan pihakartan laatimista tutusta ympäristöstä sekä opitaan ymmärtämään kartan idea.

S4 Tutkiminen ja kokeileminen: Sisällöksi valitaan luontoon, rakennettuun ympäristöön, arjen ilmiöihin ja teknologiaan sekä ihmiseen ja ihmisen toimintaan liittyviä ongelmanratkaisu- ja tutkimustehtäviä. Tehtävien avulla harjoitellaan tutkimuksen tekemisen eri vaiheita. Arjen pulmiin kokeillaan ja keksitään yhdessä vaihtoehtoja ja ratkaisuja. Havainnoidaan liikettä ja pohditaan syitä liikkeen muutoksiin. Pienimuotoisia kokeiluja ja tutkimuksia tehdään myös lähiympäristössä sekä kasveja kasvattamalla.

S5 Elämän perusedellytysten pohtiminen: Perehdytään elämän perusedellytyksiin ravinnon, veden, ilman, lämmön ja huolenpidon osalta. Tutustutaan ravinnontuotantoon ja juomaveden alkuperään. Perehdytään arjen terveystottumuksiin ja harjoitellaan niihin liittyviä taitoja. Pohditaan, mitkä asiat tuottavat ihmiselle hyvää mieltä ja iloa. Koulupäivän toimintatapoja kehitetään yhdessä terveyden, hyvinvoinnin ja oppimisen kannalta.

S6 Kestävän elämäntavan harjoittaminen: Sisältöjä valitaan monipuolisesti kestävän kehityksen eri osa-alueilta. Omista ja yhteisistä tavaroista huolehtimista harjoitellaan. Omalla toiminnalla vähennetään syntyvää jätettä sekä opitaan kierrättämään tavaroita ja lajittelemaan jätteitä. Tutustutaan omaan kotiseutuun ja sen merkitykseen. Osallistutaan oman lähiympäristön tilan sekä kouluyhteisön hyvinvoinnin edistämiseen. Pohditaan omien tekojen merkitystä itselle, muille ihmisille sekä omalle lähiympäristölle.

Ympäristöopin oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 1-2

Työtapojen ja oppimisympäristöjen valinnan lähtökohtana ovat oppilaiden omat kokemukset ihmiseen, ympäristöön, ihmisen toimintaan ja arkeen liittyvistä asioista, ilmiöistä ja tapahtumista. Oppimisympäristöjä ja työtapoja valitessa otetaan huomioon toiminnallisuus, kokemuksellisuus, elämyksellisyys, draaman ja tarinoiden käyttö sekä ympäristöopin monitieteinen perusta. Ympäristöopin eri tiedonalojen ilmiöitä pyritään tutkimaan luonnollisissa tilanteissa ja ympäristöissä. Oppimisympäristöinä käytetään koulun tilojen ja opetusryhmän lisäksi monipuolisesti lähiluontoa ja rakennettua ympäristöä, erilaisia yhteisöjä ja vuorovaikutustilanteita, tieto- ja viestintäteknologisia ympäristöjä sekä paikallisia mahdollisuuksia kuten yhteistyötä luontokoulujen, museoiden, yritysten, kansalaisjärjestöjen, luonto- ja tiedekeskusten kanssa. Tavoitteiden kannalta keskeistä on oppilaiden osallisuus ja vuorovaikutus yksinkertaisten tutkimusten suunnittelussa ja toteuttamisessa sekä erilaisten näkökulmien ja ratkaisujen pohtimisessa. Oppilaiden aktiivinen työskentely opiskeltavan ilmiön, teeman tai ajankohtaisen ongelman parissa tukee ympäristöopin tavoitteiden mukaista oppimista.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki ympäristöopissa vuosiluokilla 1-2

Ympäristöopin tavoitteiden kannalta keskeistä on ohjata oppilaita käyttämään monipuolisesti erilaisia opiskelutapoja. Ohjausta tarvitaan erityisesti turvalliseen ja muut huomioivaan toimimiseen eri oppimisympäristöissä. Opetuksessa ja työtapojen valinnassa otetaan huomioon oppilaiden aikaisemmat tiedot ja taidot sekä kehitykseen, elämäntilanteeseen ja kulttuuriin liittyvät erityistarpeet. Oppilaita ohjataan kunnioittamaan jokaisen oikeutta yksityisyyteen itseään koskevilla henkilökohtaisissa asioissa. Tutkimuksellinen työskentely ja eri ajattelutaitojen tasoilla olevat harjoitukset voivat tukea eriyttämistä yksilöllisten tarpeiden mukaan. Yhteisönä toimiminen tukee yhdessä oppimista ja erilaisten vahvuuksien hyödyntämistä. Ohjaus ja tuki, työtapojen valinta sekä onnistumisen kokemukset tukevat oppilaiden oppijaminäkuva vahvistumista ympäristöopissa. Oppilaille annetaan mahdollisuus myös syventymiseen ja rauhoittumiseen.

Oppilaan oppimisen arviointi ympäristöopissa vuosiluokilla 1-2

Opittavien asioiden jakaminen kokonaisuuksiksi, joilla on omat tavoitteensa ja arviointiperusteensa, tukee monipuolista arviointia. Työskentelyn etenemistä ohjataan rakentavan palautteen, kysymysten ja konkreettisten kehittämis ehdotusten avulla. Myönteinen palaute ja kannustaminen tukevat erityisesti tutkimisen taitojen ja motivaation kehittymistä. Oppilaat voivat ilmaista osaamistaan kirjoitetun tekstin sijaan myös toimintana ja muuna ilmaisuna, joten oppilaille tarjotaan monipuolisia mahdollisuuksia osoittaa oppimistaan. Kokonaisuuksien lopussa arvioidaan sovittujen tavoitteiden saavuttamista. Oppilaat harjoittelevat tunnistamaan omaa oppimistaan ja toimintaansa. Arvioinnin kohteena eivät ole oppilaiden arvot, asenteet, terveyskäyttäytyminen, sosiaalisuus, temperamentti tai muut henkilökohtaiset ominaisuudet.

Oppimisprosessin kannalta keskeisiä arvioinnin ja palautteen antamisen kohteita ympäristöopissa ovat

- edistyminen lähiympäristössä tutkimisessa sekä toimimisessa ja liikkumisessa
- edistyminen havaintojen tekemisessä
- edistyminen turvallisen toimimisen taidoissa

- edistyminen ryhmässä toimimisen taidoissa.

Porin Kristillinen koulu

Porin Kristillisessä koulussa ympäristöopin opetus tapahtuu yhdysluokkaopetuksesta johtuen ns. vuorokurssiperiaatteella vuosiluokilla 1-2.

Ympäristöoppi on biologian, maantiedon, fysiikan, kemian ja terveystiedon tiedonaloista koostuva integroitu oppiaine, jonka opetukseen sisältyy kestävän kehityksen näkökulma. Vuosiluokilla 1-2 viritetään uteliaisuutta ja kiinnostusta ympäristön ilmiöitä kohtaan leikkiin perustuvien ongelmanratkaisu- ja tutkimustehtävien avulla. Lisäksi harjoitellaan ympäristön jäsentämistä ja nimeämistä sekä omaan hyvinvointiin ja turvallisuuteen liittyviä asioita.

VUOSILUOKAT: 1 JA 2

TUNTIMÄÄRÄ: 2 / VUOSILUOKKA

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet 1.lk	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet 2.lk	Laaja-alainen osaaminen
Merkitys, arvot ja asenteet			
T1 tarjota oppilaalle mahdollisuuksia toteuttaa luontaista uteliaisuuttaan ja auttaa oppilasta kokemaan ympäristöopin asiat merkitykselliseksi itselleen	S4 keksitään ja kokeillaan arjen pulmiin vaihtoehtoja ja ratkaisuja	S4 keksitään ja kokeillaan arjen pulmiin vaihtoehtoja ja ratkaisuja	
T2 kannustaa oppilasta iloitsemaan ympäristöopin oppimisesta, omasta osaamisesta ja uusista haasteista sekä harjoittelemaan pitkäjänteistä työskentelyä	S4 pienimuotoisten ongelmanratkaisu- ja tutkimustehtävien tekeminen S5 hyvää mieltä ja iloa tuottavien asioiden pohtiminen	S4 pienimuotoisten ongelmanratkaisu- ja tutkimustehtävien tekeminen, kasvien kasvattaminen S5 hyvää mieltä ja iloa tuottavien asioiden pohtiminen	L1, L6
T3 tukea oppilaan ympäristöherkkyyden kehittymistä ja ohjata oppilasta toimimaan kestäväällä tavalla lähiympäristössä ja kouluyhteisössä	S6 omista ja yhteisistä tavaroista huolehtiminen, omien tekojen merkityksen pohtiminen	S6 jätteiden määrän vähentäminen omalla toiminnalla, jätteiden lajittelu ja tavaroiden kierrätys, oman lähiympäristön tilan sekä kouluyhteisön hyvinvoinnin edistäminen	L3, L7
Tutkimisen ja toimimisen taidot			
T4 ohjata oppilasta tutkimaan ja toimimaan sekä liikkumaan ja retkeilemään lähiympäristössään	S2 harjoitellaan turvallista toimimista lähiympäristössä, säänmukaista pukeutumista ja käyttäytymistä- poja erilaisissa tilanteissa S3 harjoitellaan havain-	S2 harjoitellaan turvallista toimimista lähiympäristössä ja käyttäytymistapoja erilaisissa tilanteissa S3 harjoitellaan havain-	L3

	nointia sekä luonnossa tutkimista ja toimimista erilaisissa ympäristöissä, tunnistetaan yleisimpiä eliölajeja ja niiden elinympäristöjä maastossa	nointia sekä luonnossa tutkimista ja toimimista erilaisissa ympäristöissä, tunnistetaan yleisimpiä eliölajeja, niiden elinympäristöjä ja rakennetun ympäristön kohteita maastossa S6 tutustutaan omaan kotiseutuun ja sen merkitykseen	
T5 kannustaa oppilasta ihmettelemään ja kyselemään sekä käyttämään yhteisiä pohdintoja pienten tutkimusten ja muun toiminnan lähtökohtana	sisältöjä valitaan siten, että S1 oppilaalle muodostuu ymmärrys ihmisen kehon osista sekä elämäncyklistä S2 ne liittyvät kotona ja koulussa toimimiseen esimerkiksi turvallisuuteen tai liikenteeseen S3 havainnoidaan luonnon ominaispiirteitä, ilmiöitä ja ominaisuuksia kaikkina vuodeaikoina S4 ongelmanratkaisu- ja tutkimustehtävät liittyvät arjen ilmiöihin, luontoon ja rakennettuun ympäristöön	sisältöjä valitaan siten, että S1 oppilaalle muodostuu ymmärrys ihmisen elintoiminnoista S2 ne liittyvät kotona ja koulussa toimimiseen esimerkiksi turvallisuuteen tai liikenteeseen S3 kuvataan ympäristön eri ilmiöitä kuten säätä S4 ongelmanratkaisu- ja tutkimustehtävien avulla harjoitellaan tutkimuksen tekemisen eri vaiheita S6 ne liittyvät monipuolisesti kestävän kehityksen eri osa-alueisiin	L1, L7
T6 ohjata oppilasta tekemään havaintoja ja kokeiluja koulussa ja lähiympäristössä eri aisteja ja yksinkertaisia tutkimusvälineitä käyttäen sekä esittelemään tuloksiaan eri tavoin	sisältöjä valitaan siten, että S1 oppilaalle muodostuu ymmärrys ihmisen kehon osista sekä elämäncyklistä S2 ne liittyvät kotona ja koulussa toimimiseen esimerkiksi turvallisuuteen tai liikenteeseen S3 havainnoidaan luonnon ominaispiirteitä, ilmiöitä ja ominaisuuksia kaikkina vuodeaikoina S4 ongelmanratkaisu- ja tutkimustehtävät liittyvät arjen ilmiöihin, luontoon ja rakennettuun ympäristöön	sisältöjä valitaan siten, että S1 oppilaalle muodostuu ymmärrys ihmisen elintoiminnoista S2 ne liittyvät kotona ja koulussa toimimiseen esimerkiksi turvallisuuteen tai liikenteeseen S3 kuvataan ympäristön eri ilmiöitä kuten säätä S4 ongelmanratkaisu- ja tutkimustehtävien avulla harjoitellaan tutkimuksen tekemisen eri vaiheita S6 ne liittyvät monipuolisesti kestävän kehityksen eri osa-alueisiin	L1, L4
T7 ohjata oppilasta kuvailemaan, vertailemaan ja luokittelemaan monipuolisesti eliöitä, elinympäristöjä, ilmiöitä, materiaaleja ja tilanteita sekä nimeämään niitä	S1 kehon osien tunnistaminen S2 eri tiedonalojen käsitteiden käyttäminen ilmiöiden ja teknologian kuvaamisessa S3 yleisimpien eliölajien ja niiden elinympäristöjen tunnistaminen S5 elämän perusedellytyk-	S1 ihmisen elintoimintojen ja elämäncyklin sekä oman ikäkauden kasvun ja kehityksen ymmärtäminen pääpiirteissään S2 eri tiedonalojen käsitteiden käyttäminen ilmiöiden ja teknologian kuvaamisessa S3 yleisimpien eliölajien,	L1, L4

	ten kuten veden, ilman ja lämmön pohtiminen	niiden elinympäristöjen ja rakennetun ympäristön kohteiden tunnistaminen S4 havainnoidaan liikettä ja pohditaan syitä liikkeen muutoksiin, kasvatetaan kasveja S5 ravinto ja ravinnon tuotanto S6 kierrätys ja jätteiden lajittelu	
T8 opastaa oppilasta toimimaan turvallisesti, noudattamaan annettuja ohjeita ja hahmottamaan niiden perusteluja	S2 turvataidot, turvallisuusohjeet ja avun hakeminen	S2 arjen pienet itsehoitotaidot S5 koulun toimintatapojen kehittäminen yhdessä	L3
T9 ohjata oppilasta tutustumaan monipuolisesti arjen teknologiaan sekä innostaa oppilaita kokeilemaan, keksimään, rakentamaan ja luomaan uutta yhdessä toimien	S2 käytetään eri tiedonalojen käsitteitä kuvaamaan ilmiöitä ja teknologiaa	S2 käytetään eri tiedonalojen käsitteitä kuvaamaan ilmiöitä ja teknologiaa S4 tehdään teknologiaan liittyviä tutkimustehtäviä	L1, L3
T10 ohjata oppilasta harjoittelemaan ryhmässä toimimisen taitoja ja tunteita sekä vahvistamaan itsensä ja muiden arvostamista	S1 tunnetaitojen harjoittelu ja mielen hyvinvoinnin edistäminen sekä itsensä ja muiden arvostaminen ikäkauden mukaisesti S2 yhteistyötaitojen ja ryhmässä toimimisen harjoittelu, kiusaamisen ehkäisy ja arjen käyttäytymistapojen harjoittelu	S1 tunnetaitojen harjoittelu ja mielen hyvinvoinnin edistäminen sekä itsensä ja muiden arvostaminen ikäkauden mukaisesti S2 kiusaamisen ehkäisy ja fyysisen koskemattomuuden arvostaminen S5 koulupäivän toimintatapojen kehittäminen terveyden, hyvinvoinnin ja oppimisen kannalta	L1, L2, L3
T11 ohjata oppilasta käyttämään tieto- ja viestintäteknologiaa tiedon hankkimisessa sekä havaintojen taltioimisessa ja esittämisessä	käytetään monipuolisesti hyväksi tieto- ja viestintäteknologiaa ikäkaudelle sopivalla tavalla sisältöalueilla S1-S6	käytetään monipuolisesti hyväksi tieto- ja viestintäteknologiaa ikäkaudelle sopivalla tavalla sisältöalueilla S1-S6	L3, L4, L5
Tiedot ja ymmärrys			
T12 ohjata oppilasta jäsentämään ympäristöä, ihmisten toimintaa ja niihin liittyviä ilmiöitä ympäristöopin eri tiedonalojen käsitteiden avulla	S2 käytetään eri tiedonalojen käsitteitä kuvaamaan ilmiöitä ja teknologiaa sekä arjen tilanteita ja toimintaa S4 tehdään ihmiseen liittyviä tutkimustehtäviä ja pienimuotoisia kokeiluja lähiympäristössä S5 vesi, ilma, lämpö ja juomaveden alkuperä	S2 käytetään eri tiedonalojen käsitteitä kuvaamaan ilmiöitä ja teknologiaa sekä arjen tilanteita ja toimintaa S4 tehdään ihmisen toimintaan liittyviä tutkimustehtäviä S5 ravinto ja ravinnon tuotanto	L1
T13 ohjata oppilasta ymmärtämään yksinkertaisia kuvia, malleja ja karttoja ympäristön kuvaajina		S3 kartan idean ymmärtäminen, pihakartan laatiminen tutusta ympäristöstä, karttamerkit sekä	L1, L4

		säämerkit ja -kartat	
T14 rohkaista oppilasta ilmaisemaan itseään ja harjoittelemaan näkemystensä perustelemista	S4 keksitään yhdessä vaihtoehtoja ja ratkaisuja arjen pulmiin	S4 keksitään yhdessä vaihtoehtoja ja ratkaisuja arjen pulmiin	L2, L4
T15 ohjata oppilasta pohtimaan kasvua ja kehitystä, terveyttä ja hyvinvointia tukevia tekijöitä sekä elämän perusedellytyksiä	S1 tunnetaitojen harjoittelu ja mielen hyvinvoinnin edistäminen sekä itsensä ja muiden arvostaminen ikäkauden mukaisesti S5 elämän perusedellytykset kuten vesi, ilma, lämpö ja huolenpito	S1 tunnetaitojen harjoittelu ja mielen hyvinvoinnin edistäminen sekä itsensä ja muiden arvostaminen ikäkauden mukaisesti, ihmisen elin-toimintojen ja elämänsä elämän sekä oman ikäkauden kasvun ja kehityksen ymmärtäminen pääpiirteissään S5 koulupäivän toimintatapojen kehittäminen terveyden, hyvinvoinnin ja oppimisen kannalta, arjen terveystottumuksiin perehtyminen	L3

Ympäristöopin oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät erityispiirteet Porin Kristillisessä koulussa

Työtapojen ja oppimisympäristöjen valinnan lähtökohtana ovat oppilaiden omat kokemukset, toiminnallisuus, elämyksellisyys sekä ympäristöopin monitieteellinen perusta. Työtavoista keskeisiä ovat kokeellisuus ja tutkimuksen tekeminen. Vuorovaikutus ja oppilaiden osallistuminen tutkimusten suunnitteluun ja toteuttamiseen on tärkeää. Ympäristöopin ilmiöitä pyritään tutkimaan luonnollisissa tilanteissa ja ympäristöissä. Oppimisympäristöinä käytetään koulun tilojen lisäksi monipuolisesti lähiympäristöä, verkkoympäristöjä sekä paikallisia mahdollisuuksia, esimerkiksi Luontotalo Arkki, Kulttuuritalo Toivo, Kierrätyskeskus, Kirjurinluoto, Yyterin dyynialue, Kokemäenjoen suisto, Selkämeren rannikkoalueet ja lähimetsät kuten Isomäki.

Ympäristöopin oppimisen arviointiin liittyvät erityispiirteet

Työskentelyn jäsentäminen kokonaisuuksiksi tukee monipuolista arviointia. Tutkimuksissa ja projekteissa keskitytään arvioimaan vain muutamaa osa-aluetta asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Oppilaita ohjataan tunnistamaan omia ennakkotietojaan ja -taitojaan. Tuotosten lisäksi arvioidaan oppilaiden työskentelyä ja keskustelua. Työskentelyn etenemistä ohjataan rakentavan palautteen, kysymysten ja konkreettisten kehittämis ehdotusten avulla. Sisällön lisäksi arvioidaan olennaisen hahmottamista, tiedonhakua ja ilmaisun selkeyttä. Oppilaita ohjataan tunnistamaan omia vahvuuksiaan ja kehittämistarpeita. Oppilaat voivat, erityisesti vuosiluokilla 1-2, ilmaista osaamistaan kirjoitetun tekstin sijaan myös toimintana ja muuna ilmaisuna, joten oppilaille tarjotaan monipuolisia mahdollisuuksia osoittaa oppimistaan. Myönteinen palaute ja kannustaminen tukevat erityisesti tutkimisen taitojen ja motivaation kehittymistä.

13.4.6 USKONTO

Oppiaineen tehtävä

Uskonnon opetuksen tehtävänä on antaa oppilaille laaja uskonnollinen ja katsomuksellinen yleisivistys. Opetus perehdyttää oppilaita opiskeltavaan uskontoon ja sen monimuotoisuuteen. Se tutustuttaa uskonto- ja katsomusperinteisiin Suomessa sekä uskontoihin ja katsomuksiin muualla maailmassa. Oppiaine edistää uskonnon ja kulttuurin välisen suhteen ymmärtämistä sekä uskontojen ja katsomusten monilukutaitoa. Opetus antaa monipuolista tietoa uskonnoista ja auttaa ymmärtämään niistä käytävää keskustelua. Oppilaita ohjataan kriittiseen ajatteluun sekä tarkastelemaan uskontoja ja katsomuksia eri näkökulmista. Opetuksessa pohditaan uskon ja tiedon suhdetta sekä uskonnoille ominaista kieltä, symboliikkaa ja käsitteistöä. Uskonnon opetus antaa valmiuksia uskontojen ja katsomusten dialogiin, jota käydään sekä katsomusten sisällä että niiden välillä. Opetus kannustaa oppilaita kunnioittamaan elämää, ihmisarvoa sekä omaa ja toisen pyhää.

Opetuksessa tutustutaan opiskeltavan uskonnon ja muiden uskontojen sekä katsomusten eettiseen ajatteluun ja rohkaistaan oppilaita pohtimaan omakohtaisesti eettisiä kysymyksiä. Opetus tukee oppilaan itsetuntemusta, itsensä arvostamista ja elämänhallintataitojen kehittymistä koko perusopetuksen ajan. Opetus antaa oppilaille aineksia oman identiteetin, elämänskatsomuksen ja maailmankatsomuksen rakentamiseen ja arviointiin. Uskonnon opetus tukee oppilaan kasvua yhteisön ja demokraattisen yhteiskunnan vastuulliseksi jäseneksi ja maailmankansalaiseksi.

Vuosiluokilla 1-2 uskonnon opetuksen tehtävänä on ohjata oppilaita tuntemaan ja arvostamaan omaa uskonnollista ja katsomuksellista taustaansa sekä kohtaamaan arvostavasti uskonnollista ja katsomuksellista moninaisuutta omassa luokassa ja koulussa sekä lähiympäristössä. Tähän opetus antaa perustietoja ja -taitoja sekä ajattelun välineitä. Oppilaita rohkaistaan tunnistamaan ja ilmaisemaan tunteitaan ja omia mielipiteitään sekä harjaantumaan toisten tunteiden tunnistamisessa ja mielipiteiden huomioon ottamisessa. Oppilaita kannustetaan ihmettelemään, kyselemään ja osallistumaan keskusteluun. Oppilaita ohjataan toimimaan vastuullisesti ja oikeudenmukaisesti.

Uskonnon opetuksen tavoitteet vuosiluokilla 1-2

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1 herättää oppilaassa mielenkiinto uskonnon opiskelua kohtaan ja opastaa tuntemaan oman perheen uskonnollista ja katsomuksellista taustaa	S1, S2, S3	L2, L4
T2 ohjata oppilasta tutustumaan opiskeltavan uskonnon keskeisiin käsitteisiin, kertomuksiin ja symboleihin	S1	L1
T3 ohjata oppilasta tutustumaan opiskeltavan uskonnon vuodenkiertoon, juhliin ja tapoihin	S1	L2, L7
T4 kannustaa oppilasta tutustumaan luokan, koulun ja lähiympäristön uskontojen ja katsomusten tapoihin ja juhlaperinteisiin	S2	L2, L3, L7
T5 rohkaista oppilasta tunnistamaan ja ilmaisemaan omia ajatuksiaan ja tunteitaan	S1, S3	L2, L6, L7
T6 ohjata oppilasta toimimaan oikeudenmukaisesti, eläytymään toisen asemaan sekä kunnioittamaan toisen ihmisen ajatuksia ja vakaumusta sekä ihmisoikeuksia	S1, S2, S3	L2, L6, L7
T7 ohjata oppilaita eettiseen pohdintaan sekä hahmot-	S3	L3, L7

tamaan, mitä tarkoittaa vastuu itsestä, yhteisöstä, ympäristöstä ja luonnosta		
T8 luoda oppilaalle tilaisuuksia harjoitella omien mielipiteiden esittämistä ja perustelemista sekä erilaisten mielipiteiden kuuntelemista ja ymmärtämistä	S1, S3	L1, L5, L6, L7

Uskonnon tavoitteisiin liittyvät keskeiset sisältöalueet vuosiluokilla 1-2

Sisällöt valitaan siten, että ne tukevat oppiaineen yleisten tavoitteiden saavuttamista Sisältöjen valinnassa hyödynnetään paikallisia mahdollisuuksia. Sisältöalueista muodostetaan kokonaisuuksia eri vuosiluokille. Oppilaiden kokemusmaailma huomioidaan sisältöjen valinnassa ja niiden tarkemmassa käsittelyssä.

S1 Suhde omaan uskontoon: Opetus aloitetaan tutustumalla oppilaan perheeseen: suku, historia, uskonto tai katsomus sekä erilaiset perheet. Tärkeitä opetuksen sisältöjä ovat oman uskonnon juhlat ja pyhät ajat sekä erilaisten juhlien sisältö, merkitys ja viettotavat. Opetuksen sisällöksi valitaan myös oman uskonnon kertomuksia, perinteitä ja tapoja. Tarkastellaan oman uskonnon keskeisiä käsitteitä ja symboleita sekä uskonnon monimuotoisuutta.

S2 Uskontojen maailma: Sisältöjen valinnassa lähtökohtana on oppilaan kouluyhteisön sekä lähiympäristön uskonnot ja niiden keskeiset tavat ja juhlat. Sisältöjen valinnassa otetaan huomioon myös uskonnottomuus.

S3 Hyvä elämä: Opetuksessa tarkastellaan ihmisen syntymään ja kuolemaan liittyviä elämänkysymyksiä sekä elämän kunnioittamista. Keskeisiä sisältöjä ovat oppilaan omat teot ja niiden seuraukset, vastuu toisista ihmisistä, ympäristöstä ja luonnosta sekä toisen asemaan eläytyminen, ihmisarvo ja yksilöllisyys. Tutustutaan alustavasti lapsen oikeuksiin ja merkitykseen. Sisältöjen valinnassa otetaan huomioon YK:n Lapsen oikeuksien sopimus ja ihmisen kokonaisvaltainen hyvinvointi. Sisällöt tukevat oppilaan tunnetaitojen kehittymistä.

Uskonnon oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 1-2

Opetuksessa pyritään kiireettömyyteen ja avoimen, luottamuksellisen keskusteluympäristön luomiseen. Opetuksessa on tärkeää, että jokainen oppilas tulee kuulluksi omine havaintoineen ja kokemuksineen. Oppilaita rohkaistaan vuorovaikutukselliseen oppimiseen, keskusteluun ja omien mielipiteiden perusteluun sekä erilaisuuden hyväksymiseen. Opetuksessa keskeistä on oppilaslähtöisyys ja oppilaan oman kokemusmaailman kunnioittaminen etenkin eettisiä kysymyksiä tarkasteltaessa. Luovat, toiminnalliset ja elämykselliset menetelmät, projektit ja keskustelut tukevat oppilasta kokonaisvaltaisena, kaikkia aistejaan oppimisessa hyödyntävänä vuorovaikutustaitoisena ja aktiivisena oppijana. Opetuksessa voidaan toteuttaa yksilö- tai ryhmäprojekteja myös oppiaineen eri oppimäärien kesken sekä oppiainerajat ylittäen. Opetuksessa hyödynnetään monipuolisesti ja vuorovaikutteisesti tieto- ja viestintäteknologiaa. Kertomuksia, musiikkia, kuvataidetta, leikkiä, draamaa sekä vierailijoita ja vierailuja eri kohteisiin käytetään tukemaan monipuolista työskentelyä ja oppimisen iloa.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki uskonnossa vuosiluokilla 1-2

Uskonnon eri oppimäärien opetuksessa otetaan huomioon oppilaiden erilaiset tarpeet ja taustat kuten kielitaito ja kulttuuritausta. Keskeisiä käsitteitä pohditaan ja avataan niin, että niiden ymmärtäminen on mahdollista kaikille oppilaille. Käytettävät työtavat sovitetaan ikäkauteen. Opetuk-

sessä luodaan oppimista ja osallisuutta edistäviä yhteisiä tilanteita sekä ohjataan ja vahvistetaan oppilaan opiskelutaitoja ja oma-aloitteisuutta.

Oppilaan oppimisen arviointi uskonnossa vuosiluokilla 1-2

Oppimisen arviointi on oppilaita ohjaavaa ja kannustavaa. Monipuolinen palaute rakentuu osaksi työskentelyä ja yhteisiä keskusteluja. Palaute ohjaa oppilaita yhteistyötaitoissa ja rohkaisee ilmaisemaan ajatuksiaan. Opetuksessa annetaan tilaa ja oppilaita kannustetaan ihmettelyyn, kysymiseen sekä omien mielipiteiden perusteluun ja toisten näkemysten kuunteluun. Monipuoliset työtavat luovat oppilaille mahdollisuuksia osoittaa ja itse huomata edistymistään ja osaamistaan.

Oppimisprosessin kannalta keskeisiä arvioinnin ja palautteen antamisen kohteita uskonnossa ovat:

- edistyminen lähiympäristön katsomuksellisten ilmiöiden tunnistamisessa ja nimeämisessä
- edistyminen ryhmässä toimimisen taidoissa
- edistymien ajatusten ilmaisemisessa ja toisten kuuntelemisessa.

Uskonnon eri oppimäärät vuosiluokilla 1-2

Perusopetuslain 11§:n mukaan perusopetuksessa oppiaineena on uskonto tai elämäkatsomustieto. Uskonto toteutetaan saman lain 13§:n mukaan oppilaiden uskonnollisen yhdyskunnan mukaisesti oman uskonnon opetuksena erillisten oppimäärien mukaan. Oppiaineen yhtenäisyyden takaamiseksi kaikille oman uskonnon opetuksen muodoille on laadittu yhteiset tavoitteet ja keskeiset sisällöt.

Eri uskontojen oppimääräkuvauksissa tarkennetaan kaikille yhteisiä sisältöjä oppilaan oman uskonnon luonteen mukaisesti. Paikalliset opetussuunnitelmat laaditaan perusteiden yhteisten tavoitteiden, sisältökuvausten ja eri uskontojen tarkennettujen oppimääräkuvausten pohjalta.

EVANKELISLUTERILAINEN USKONTO

Tässä oppimääräkuvauksessa tarkennetaan kaikille yhteisiä uskonnon sisältöjä. Paikalliset opetussuunnitelmat laaditaan uskonnon yhteisten tavoitteiden ja sisältökuvausten sekä eri uskontojen tarkennettujen oppimääräkuvauksen perustalle.

S1 Suhde omaan uskontoon: Opetuksessa lähdetään liikkeelle oppilaan perheen ja suvun historiasta, uskonnoista ja katsomuksista. Opetuksessa huomioidaan erilaiset perhemuodot. Tutustutaan kirkkovuoden keskeisiin juhliin jouluun ja pääsiäiseen sekä niihin liittyviin Raamatun kertomuksiin ja perinteisiin. Opetuksessa käsitellään myös kristilliseen elämäntapaan liittyviä juhlia, niiden sisältöä ja merkitystä. Tarkastellaan perheiden erilaisia tapoja viettää vuodenvuorokierroa ja elämäntapaan liittyviä juhlia. Opiskellaan kirkkovuodesta ja lapsuuteen liittyviä virsiä ja musiikkia. Tutustutaan kristinuskoon ja seurakuntaan liittyviin keskeisiin käsitteisiin ja symboleihin. Tutustutaan kristilliseen jumalakäsitykseen ja kirkkorakennukseen.

S2 Uskontojen maailma: Tutustutaan kouluyhteisössä ja koulun lähiympäristössä läsnä oleviin uskontoihin, niiden keskeisiin juhliin ja tapoihin. Otetaan huomioon myös kristinuskon monimuotoisuus sekä uskonnottomuus.

S3 Hyvä elämä: Opetuksessa käsitellään elämän kunnioittamisen, ihmisarvon ja lasten oikeuksien merkitystä. Opetuksessa aloitetaan oppilaan elämänkysymysten pohdinta ja avataan kristillistä näkökulmaa niihin. Keskeisiä sisältöjä ovat eettinen pohdinta, YK:n Lapsen oikeuksien sopimus ja Kultainen sääntö. Pohditaan oppilaiden arjesta nousevia kysymyksiä ja yhdistetään niitä valittuihin Raamatun kertomuksiin. Rohkaistaan oppilasta tunnistamaan ja ilmaisemaan tunteitaan sekä eläytymään toisen asemaan ja hyväksymään erilaisuutta. Pohditaan omia tekoja ja niiden seurauksia sekä vastuuta toisista ihmisistä, ympäristöstä ja luonnosta.

Porin Kristillinen koulu

Porin Kristillisessä koulussa uskonnon opetus tapahtuu yhdysluokkaopetuksesta johtuen ns. vuorokurssiperiaatteella vuosiluokilla 1-2.

Oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät erityispiirteet:

Työtavoissa korostuvat havainnollisuus, toiminnallisuus, leikki ja pelillisuus sekä mielikuvitus ja tarinallisuus. Oppilaiden omatoimisuutta, yhdessä tekemisen taitoja ja asioiden välisten yhteyksien ymmärtämistä edistetään. Opetustilanteessa pyritään kiireettömyyteen ja avoimeen, keskustelemaan ilmapiiriin. Oppilasta rohkaistaan vuorovaikutukselliseen oppimiseen, omien mielipiteiden perusteluun ja erilaisuuden hyväksymiseen. Oppimisessa käytetään apuna kertomuksia, musiikkia, kuvataidetta, leikkiä, draamaa ja projekteja, joissa on mahdollista hyödyntää kaikkia aisteja. Erilaiset vierailukäynnit ovat suositeltavia tilanteen mukaan, esimerkiksi lähiseurakunnan rakennuksiin, hautausmaalle ja niin edelleen.

Oppiaineen ohjaukseen, eriyttämiseen ja tukeen liittyvät erityispiirteet:

Oppimisen ohjauksessa ja eriyttämisessä korostuvat eri kulttuuritaustoista tulevien oppilaiden erilaiset tarpeet, kielitaito, valmiudet keskustelemaan oppimiseen ja muut ominaisuudet suhteessa opettajan auktoriteettiin sekä opiskelutovereita koskevaan huomioonottamiseen ja yhteistyöhön. Keskeisten käsitteiden osaaminen ja ymmärtäminen tulee varmistaa jokaisen oppilaan kohdalla. Tävoitteena on antaa kokemus avoimesta oppimistilanteesta, jossa saa olla eri mieltä ja väitelläkin, ja jossa kaikki osanottajat kunnioittavat toisiaan. Tukiopetustilanteessa vahvistetaan oppilaan opiskelutaitoja ja herätetään mielenkiintoa oppiaineeseen keskustelevalle ja hyväksyvälle otteella.

VUOSILUOKKA: 1

TUNTIMÄÄRÄ: 1 VUOSIVIKKOTUNTI

Opetuksen tavoitteet	Opetuksen keskeiset sisältöalueet	Opetuksen yksityiskohtaisempia sisältöjä
T1, T2, T5	S1 Suhde omaan uskontoon	- oma seurakunta - kirkko, mitä kirkossa tehdään - oman perheen tavat - keskeisiä uskonnollisia symboleja, kuten risti - kirkkorakennus, alttarimaalaus, alttari, saarnatuoli, virsitaulu - keskeiset uskonnolliset henkilöt ja ylliluonnolliset olennot (Jeesus vauvana, Jeesus aikuisena, Joosef, Maria, enkeli, kyyhkynen Pyhän Hengen merkinä)

T2, T4, T6, T7, T8	S2 Uskontojen maailma	- lähiympäristön uskontoperinteet - tyypillisimmät tavat ja tottumukset - pyhän käsite
T5, T6, T7, T8	S3 Hyvä elämä	- miten uskonnollisissa tilaisuuksissa käyttäydytään - oppilastoverien mielipiteiden kuunteleminen ja kunnioittaminen - mitä mieltä itse olen ja miten näkemykseni esitän - erilaisuuden hyväksyminen, kulttuurieron, etnisen taustan ja uskonnollisen erilaisuuden tunnistaminen ja kunnioittaminen

VUOSILUOKKA: 2

TUNTIMÄÄRÄ: 1 VUOSIVIIKKOTUNTI

Opetuksen tavoitteet	Opetuksen keskeiset sisältöalueet	Opetuksen yksityiskohtaisempia sisältöjä
T1, T2, T3, T4, T6	S1 Suhde omaan uskontoon	- oman uskontoperinteen vuodenkierto, merkittävimmät juhlapyhät ja niiden viettäminen, kristillisten perhejuhlien merkitys ja tapakulttuuri
T1, T2, T3, T4, T5, T6, T7, T8	S2 Uskontojen maailma	- pohditaan uskonnottomuutta, mitä se tarkoittaa - keskustellaan Suomen uskonnollisesta kentästä ja sen monimuotoisuudesta - voidaan keskustella muista uskontoperinteistä tarpeen mukaan ja uskontojen välisistä eroista ja yhteneväisyyksistä - keskitytään oman mielipiteen asialliseen esittämiseen ja muiden kuuntelemiseen
T5, T6, T7, T8	S3 Hyvä elämä	- ihmisoikeuksien peruseriaate ikäkauteen sopivalla tavalla - Lapsen oikeuksien sopimus ja sen merkitys oppilaan arjessa - omien tekojen seuraukset ja niiden vaikutukset - eri tilanteet ja niissä eettisen pohdinnan merkitys, kuten ympäristön roskaaminen, ystävän kiusaaminen, näpistys kaupassa ja niin edelleen

Laaja-alainen osaaminen:

Uskonnon opetuksessa korostuvat laaja-alaiset osaamisalueet L1, L2, L4 ja L7.

Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)

Vuosiluokilla 1-2 ajattelemaan ja oppimaan oppiminen on kaiken koulussa opittavan aineksen perustana. Se luo pohjaa oppilaan omalle käsitykselle omasta oppimisestaan, opiskelutyyleistä, oppimisen tavoista ja keinoista sekä omien mielipiteiden muodostamisesta. Uskonnessa oppilaan ihmettelylle, kysymyksille ja pohjimiselle annetaan tilaa ja vapautta. Omien kokemusten kautta elämyksellinen oppiminen korostuu ja omatoimiselle oppimiselle annetaan monipuolisia mahdollisuuksia. Oppilasta kannustetaan tiedon etsintään ja löytämiseen, tiedon kokoamiseen ja sen pohjalta näkemysten muodostamiseen. Musiikin, runouden ja kuvataiteen monipuolinen käyttäminen uskonnon

opetuksessa rikastuttaa oppimista ja rohkaisee oppilasta tulkitsemaan syy-seuraussuhteita ja uskonnon monimuotoista ilmiömaailmaa. Taiteen moninainen käyttö opetuksessa edistää lapsen ajattelun kehittymistä ja tarjoaa yllättäviäkin näkökulmia tavalliseksi koetuista ilmiöistä.

Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)

Oppilasta ohjataan omaksumaan vuorovaikutuksen aakkoset koulumaailmassa. Ystävällinen käyttäytyminen, toisten kuunteleminen ja ymmärtäminen, huomioiva asenne oppilastovereita kohtaan ja omien mielipiteiden asiallinen esittäminen ovat keskeisessä roolissa. Erityisesti oppitunneilla käydyt keskustelut antavat mahdollisuuden oppimiseen pintaa syvemmältä oppilaiden harjoitellessa vuorovaikutustaitoja. Oppilaita rohkaistaan keskinäiseen kunnioitukseen ja suvaitsevaisuuteen. Oppilas oppii, mitä tarkoittaa Lapsen oikeuksien sopimus ja mitä se tarkoittaa hänen arjessaan. Oppilaan ympäristöä tutkitaan ensin paikallisella tasolla oppilaan omasta kokemusmaailmasta käsin, ja edetään ikäkaudelle sopivien aihepiirien kautta laajempiin ilmiöihin. Oman kulttuuriperinnön teemoihin tutustutaan ja niiden kunnioittamisesta keskustellaan sopivissa ajankohdissa. Ilmaisun osalta opetuksessa voidaan tutustua draaman, kuvataiteen, satujen, leikkien ja seikkailujen keinoihin.

Monilukutaito (L4)

Uskonnon symboliikan peruskäsitteitä tuodaan tutuksi. Oppilas tutustuu kirkkorakennukseen ja sen erityispiirteistä sisällä ja ulkona keskustellaan. Kirkollisen taiteen yleisimmät piirteet ja niiden merkitys tuodaan mukaan opetukseen niin, että oppilaan monilukutaito kehittyy tulkitsevaan ja ymmärtävään suuntaan. Opetuksessa tuodaan esiin, että uskonnollinen taide voidaan ymmärtää hyvin eri tavoin, ja että taiteen kokeminen on aina henkilökohtaista ja yksilöllistä. Oppilas tutustutetaan oman uskontoperinteensä mukaiseen musiikkiin.

Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen (L7)

Uskonnon osalta osallistumisen, vaikuttamisen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen liittyy kahteen eri asiaan. Yhtäältä oman ja muiden viihtyvyyden lisääminen ja ylläpitäminen omassa luokassa ja omassa koulussa ovat jokaisen koululaisen oppimisen päämääränä. Oikeudenmukaisen päätöksenteon ja demokratian ensiaskeleet opitaan jo vuosiluokalta 1 alkaen. Jokaisen mukana olemisen yhteisten asioiden saavuttamiseksi on kaikkien oppiaineiden yhteisellä agendalla. Toisaalta uskonnossa nimenomaisesti aiheeseen liittyy globaali näkökulma, jossa jokainen maailman ihminen on suorassa vastuussa toisistaan ja yhteisestä ympäristöstämme. Oppilasta ohjataan omaksumaan sekä paikallinen että kansainvälinen näkökulma. Omista valinnoista seuraavat vaikutukset sosiaaliin suhteisiin, luontoon ja yhteiskuntaan otetaan mukaan keskusteluihin ikäkauteen soveltuvalla tavalla.

13.4.7 ELÄMÄNKATSOMUSTIETO

Oppiaineen tehtävä

Elämänkatsomustiedon opetuksen ydintehtävänä on edistää oppilaiden kykyä etsiä hyvää elämää. Elämänkatsomustiedossa ihmiset ymmärretään kulttuuriaan uusintavina ja luovina toimijoina, jotka kokevat ja tuottavat merkityksiä keskinäisessä toiminnassaan ja kanssakäymisissä ympäröivän maailman kanssa. Katsomuksia, inhimillisiä käytäntöjä ja niitä koskevia merkityksiä pidetään yksilöiden, yhteisöjen ja kulttuuriperinnön vuorovaikutuksen tuloksina. Elämänkatsomustiedossa painotetaan ihmisten kykyä vaikuttaa aktiivisesti omaan ajatteluunsa ja toimintaansa. Tämä koskee myös oppilaiden opiskelua ja oppimista. Siksi on tärkeitä sovittaa opetukseen ja opiskeluun oppilaan oma ajattelu- ja kokemusmaailma.

Elämänkatsomustiedon opetuksen tehtävänä on kehittää oppilaiden valmiuksia kasvaa itsenäiseksi, suvaitsevaiseksi, vastuulliseksi ja arvostelukykyiseksi yhteisönsä jäseneksi. Tavoitteena on täysivaltainen demokraattinen kansalaisuus globalisoituvassa ja nopeasti muuttuvassa maailmassa. Tämä edellyttää elämänkatsomustiedon opetukselta monipuolisen katsomuksellisen ja kulttuurisen yleissivistyksen kartuttamisen lisäksi eettisen ja kriittisen ajattelu- ja toimintakyvyn sekä oppimisen taitojen kehittämistä. Elämänkatsomustiedossa kriittinen ajattelu ymmärretään perusteita etsivänä, asiayhteydet hahmottavana ja tilannetajuisena sekä itseään korjaavana. Siihen liittyy avoin ja pohdiskelleva asenne.

Elämänkatsomustieto tukee laaja-alaisen osaamisen kehittymistä, erityisesti ajattelun ja oppimaan oppimisen taitoja, kulttuurisen osaamisen, vuorovaikutuksen ja ilmaisun taitoja, itsestä huolehtimista ja arjentaitoja sekä osallistumista, vaikuttamista ja vastuullisuutta.

Vuosiluokilla 1-2 elämänkatsomustiedon opetuksen painopiste on oppilaiden yhteistyö- ja vuorovaikutustaitojen, ilmaisun sekä ajattelun ja oppimisen taitojen kehittämisessä. Oppilaan omaa ajattelua ja kokemuksia kuuntelemalla ja arvostamalla vaikutetaan terveen itsetunnon ja myönteisen minäkuvan rakentumiseen.

Elämänkatsomustiedon opetuksen tavoitteet vuosiluokilla 1-2

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1 ohjata oppilasta kuuntelemaan toisten oppilaiden mielipiteitä ja ajattelua	S1-S4	L1, L2, L4
T2 rohkaista oppilasta ilmaisemaan omaa ajatteluaan ja tunteitaan eri tavoin	S2	L1, L2, L7
T3 ohjata oppilasta arvostamaan omaa ja muiden ajattelua	S1	L1, L2, L7
T4 edistää oppilaan taitoa tehdä kysymyksiä ja esittää perusteltuja väitteitä	S1-S4	L1, L2, L7
T5 ohjata oppilasta tunnistamaan kokemiensa arkipäiväisten tilanteiden syitä ja seurauksia sekä eettisiä ulottuvuuksia	S1-S4	L1, L3, L4
T6 rohkaista oppilasta pohtimaan oikean ja väärän eroa sekä hyvyttä	S1-S4	L1, L3, L7
T7 opastaa oppilasta tuntemaan lähiympäristön tapakulttuureja	S2	L2, L4
T8 ohjata oppilasta ymmärtämään ihmisten yhteiselämän perusteita	S1-S4	L2, L3, L7
T9 ohjata oppilasta kunnioittamaan ja arvostamaan omaa ympäristöään ja luontoa	S4	L3, L5, L7

Elämänkatsomustiedon tavoitteisiin liittyvät keskeiset sisältöalueet vuosiluokilla 1-2

Sisällöt valitaan siten, että ne tukevat tavoitteiden saavuttamista ja hyödyntävät paikallisia mahdollisuuksia. Sisältöalueista muodostetaan kokonaisuuksia eri vuosiluokille. Oppilaiden kokemusmaailma, ideat ja ajatukset huomioidaan sisältöjen valinnassa ja niiden tarkemmassa käsitteilyssä.

S1 Kasvaminen hyvään elämään: Harjoitetaan keskustelutaitoja opettelemalla kuuntelemaan toisia kunnioittavasti ja harjoittelemalla selkeää itseilmaisua. Pohditaan yhdessä hyvän, oikean ja väärän merkityksiä ja niiden erottamista sekä ihmisen hyvyttä. Tutkitaan ystävyyden sisältöä ja merkitystä lasten elämässä.

S2 Erilaisia elämäntapoja: Pohditaan kysymystä ”Kuka minä olen?” sekä erilaisia tapoja elää ja ajatella. Tutkitaan erilaisia elämäntapoja liittyen erityisesti oppilaan omaan koti- ja kulttuuritaustaan.

S3 Yhteiselämän perusteita: Perehdytään ihmisten yhteiselämän perusteisiin tutkimalla esimerkiksi säännön, luottamuksen, rehellisyyden ja reiluuden merkityksiä erilaisissa oppilaan elämään liittyvissä arkipäivän tilanteissa ja ympäristöissä. Tutustutaan alustavasti lapsen oikeuksiin ja lapsen asemaan erilaisissa yhteisöissä.

S4 Luonto ja kestävä tulevaisuus: Tutkitaan erilaisia elämänmuotoja maapallolla pohtien samalla elämän rajallisuutta. Perehdytään kertomuksiin maailman synnystä. Tutkitaan oppilaan omaa lähiympäristöä ja tarkastellaan omien valintojen ja toiminnan vaikutusta siihen. Etsitään luontoon liittyviä merkityksellisiä kokemuksia.

Elämäkatsomustiedon oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 1-2

Työtapojen valinnassa on oppiaineen tavoitteiden kannalta keskeistä luoda turvallinen ja avoin psyykkinen ja sosiaalinen oppimisympäristö, jossa oppilas kokee tulevaisuutta kuulluksi ja arvostetuksi. Työskentelyssä tuetaan oppimisen itsesäätelytaitojen kehittymistä. Fyysistä oppimisympäristöä kehitetään erilaiset oppimisen ja työskentelemisen tavat huomioon ottaen ja joustavasti muunneltavaksi. Yhteisiä, opettajan ohjaamia tutkimuskeskusteluja rikastetaan toiminnallisilla aktiviteeteilla, saduilla, kertomuksilla, leikeillä, musiikilla, kuvataiteella ja draamalla. Toiminnassa otetaan huomioon lasten elinympäristön digitalisoituminen.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki elämäkatsomustiedossa vuosiluokilla 1-2

Oppiaineen tavoitteiden kannalta keskeistä ohjauksen ja tuen järjestämisessä on vahvistaa oppilaan osallisuuden ja minäpystyvyyden kokemusta. Elämäkatsomustieto oppiaineena tukee oppilaan hyvinvointia, kehitystä ja oppimista tarjoamalla mahdollisuuksia ja käsitteellisiä välineitä tutkia, jäsentää ja rakentaa omaa katsomuksellista identiteettiä yhdessä muiden kanssa. Ohjausta ja tukea tarvitaan erityisesti vuorovaikutus- ja ajattelutaitojen kehittymiseen. Oppilaiden yksilöllisen tuen tarpeet otetaan huomioon työtapojen valinnassa.

Oppilaan oppimisen arviointi elämäkatsomustiedossa vuosiluokilla 1-2

Oppimisen arviointi on oppilaita ohjaavaa ja kannustavaa. Monipuolinen palaute rakentuu osaksi työskentelyä ja yhteisiä keskusteluja. Se tukee ja vahvistaa oppilaiden osallisuuden ja minäpystyvyyden kokemusta. Palaute ohjaa oppilaita yhteistyötaidoissa ja rohkaisee ilmaisemaan ajatuksiinsa. Opetuksessa annetaan tilaa ja oppilaita kannustetaan ihmettelyyn, kysymiseen sekä omien mielipiteiden perusteluun ja toisten näkemysten kuunteluun. Monipuoliset työtavat luovat oppilaille mahdollisuuksia osoittaa ja itse huomata edistymistään ja osaamistaan.

Oppimisprosessin kannalta keskeisiä arvioinnin ja palautteen antamisen kohteita elämäkatsomustiedossa ovat

- edistyminen lähiympäristön katsomuksellisten ilmiöiden tunnistamisessa ja nimeämisessä
- edistyminen ryhmässä toimimisen taidoissa
- edistymien ajatusten ilmaisemisessa ja toisten kuuntelemisessa.

13.4.8 MUSIIKKI

Oppiaineen tehtävä

Musiikin opetuksen tehtävänä on luoda edellytykset monipuoliseen musiikilliseen toimintaan ja aktiiviseen kulttuuriseen osallisuuteen. Opetus ohjaa oppilaita tulkitsemaan musiikin monia merkityksiä eri kulttuureissa sekä yksilöiden ja yhteisöjen toiminnoissa. Oppilaiden musiikillinen osaaminen laajenee, mikä vahvistaa myönteistä suhdetta musiikkiin ja luo pohjaa musiikin elinikäiselle harrastamiselle. Musiikin opetus rakentaa arvostavaa ja uteliasta suhtautumista musiikkiin ja kulttuuriseen monimuotoisuuteen.

Toiminnallinen musiikin opetus ja opiskelu edistävät oppilaiden musiikillisten taitojen ja ymmärryksen kehittymistä, kokonaisvaltaista kasvua ja kykyä toimia yhteistyössä muiden kanssa. Näitä vahvistetaan ottamalla musiikin opetuksessa huomioon oppilaiden musiikilliset kiinnostuksen kohteet, muut oppiaineet, eheyttävät teemat, koulun juhlat ja tapahtumat sekä koulun ulkopuolella tapahtuva toiminta. Oppilaiden ajattelua ja oivalluskykyä kehitetään tarjoamalla säännöllisesti mahdollisuuksia äänen ja musiikin parissa toimimiseen, säveltämiseen sekä muuhun luovaan tuottamiseen. Musiikin opetuksessa oppilaat opiskelevat musiikkia monipuolisesti, mikä edesauttaa heidän ilmaisutaitojensa kehittymistä.

Vuosiluokkien 1-2 musiikin opetuksessa oppilaat voivat yhdessä havaita ja kokea, kuinka jokainen on musiikissa ainutlaatuinen ja kuinka musiikillinen toiminta luo parhaimmillaan iloa ja yhteenkuuluvuuden tunnetta. Musiikin opetus tukee kinesteettisen ja auditiivisen hahmottamiskyvyn, terveen äänenkäytön sekä myönteisen musiikkisuhteen kehittymistä. Musiikkikäsitteiden ja ilmaisukeinojen oppimisen perustana ovat laulamisen, soittamisen, säveltämisen, musiikkiliikunnan ja kuuntelun yhteydessä saadut kokemukset ja niistä keskusteleminen. Oppilaiden luovaa musiikillista ajattelua sekä esteettistä ja musiikillista ymmärrystä edistetään luomalla tilanteita, joissa oppilaat voivat suunnitella ja toteuttaa erilaisia äänikokonaisuuksia sekä käyttää mielikuvitustaan ja kekseliäisyyttään yksin tai yhdessä muiden kanssa. Musiikillinen toiminta liittyy luontevasti eheyttävään opiskeluun koulun arjessa ja juhlassa.

Musiikin opetuksen tavoitteet vuosiluokilla 1-2

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
Osallisuus		
T1 ohjata oppilasta toimimaan musiikillisen ryhmän jäsenenä oppilaan myönteistä minäkuvaa rakentaen	S1-S4	L2, L7
Musisointi ja luova tuottaminen		
T2 ohjata oppilasta luontevaan äänenkäyttöön sekä laulamaan ja soittamaan ryhmän jäsenenä	S1-S4	L1, L2, L4
T3 kannustaa oppilasta kokemaan ja hahmottamaan ääniympäristöä, ääntä, musiikkia ja musiikkikäsitteitä liikkuen ja kuunnellen	S1-S4	L1, L4
T4 antaa tilaa oppilaiden omille musiikillisille ideoille ja improvisoinnille sekä ohjaa heitä suunnittelemaan ja toteuttamaan pienimuotoisia sävellyksiä tai muita kokonaisuuksia käyttäen äänellisiä, liikunnallisia, kuvallisia, teknologisia tai muita ilmaisukeinoja	S1-S4	L5, L6
Kulttuurinen ymmärrys ja monilukutaito		
T5 innostaa oppilasta tutustumaan musiikilliseen kulttuuriperintönsä leikkien, laulaen ja liikkuen sekä nauttimaan musiikin esteettisestä, kulttuurisesta ja historiallisesta mo-	S1-S4	L2, L4

nimuotoisuudesta		
T6 auttaa oppilasta ymmärtämään musiikin merkintätapojen peruseriaatteita musisoinnin yhteydessä	S1-S4	L4
Hyvinvointi ja turvallisuus musiikissa		
T7 ohjata oppilasta toimimaan vastuullisesti musisoinnissa	S1-S4	L7
Oppimaan oppiminen musiikissa		
T8 tarjota oppilaille kokemuksia tavoitteiden asettamisen ja yhteisen harjoittelun merkityksestä musiikin oppimisessa	S1-S4	L1

Musiikin tavoitteisiin liittyvät keskeiset sisältöalueet vuosiluokilla 1-2

Musiikillisten tietojen ja taitojen oppiminen tapahtuu musisoiden eli laulaen, soittaen, kuunnellen, liikkuen, improvisoiden ja säveltäen sekä taiteidenvälisessä työskentelyssä. Sisällöt valitaan siten, että oppilaat tutustuvat musiikkikulttuureihin ja -tyyleihin monipuolisesti. Sisällöt tukevat tavoitteiden saavuttamista ja hyödyntävät sekä oppilaiden kokemuksia että paikallisia mahdollisuuksia.

S1 Miten musiikissa toimitaan: Musisoinnissa kiinnitetään huomiota ryhmän jäsenenä toimimiseen ja myönteisen yhteishengen luomiseen. Keskeisenä sisältönä ovat ilmaisuun ja keksimiseen rohkaistaminen, luontevan hengityksen, äänenkäytön ja laulamisen harjoittaminen sekä käytössä olevien soittimien ja laitteiden tarkoituksenmukainen käsittely.

S2 Mistä musiikki muodostuu: Opetuksessa keskitytään peruskäsitteiden taso, kesto, voima ja väri hahmottamiseen. Osaamisen kehittyessä käsitteistöä laajennetaan musiikkikäsitteisiin rytmi, melodia, dynamiikka, sointiväri, harmonia ja muoto.

S3 Musiikki omassa elämässä, yhteisössä ja yhteiskunnassa: Musiikillisten tietojen ja taitojen lisäksi opetuksessa käsitellään oppilaiden kokemuksia ja havaintoja niin musiikista kuin arjen eri ääniympäristöistä. Pohditaan myös musiikin merkitystä omassa yhteisöissä.

S4 Musiikin opetuksen ohjelmisto: Musiikin opetuksessa käytetään lauluja, leikkejä, loruja, liikuntaa, soitto- ja kuuntelutehtäviä sekä luodaan tilaisuuksia luovaan toimintaan, jotka aihepiireiltään ja musiikillisilta ominaisuuksiltaan soveltuvat ikäkauteen ja koulun toimintakulttuuriin. Ohjelmiston suunnittelussa kiinnitetään huomiota myös oppilaiden omiin kulttuureihin ja kulttuuri-perinnön vaalimiseen. Ohjelmistoon sisällytetään monipuolisesti erilaista musiikkia mukaan lukien lastenmusiikki sekä mahdolliset oppilaiden omat sävellykset ja musiikkikappaleet.

Musiikin oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 1-2

Tavoitteena on luoda pedagogisesti monipuolisia ja joustavia musiikin opiskelukokonaisuuksia, joissa musiikin opetuksen erilaiset työtavat ja vuorovaikutustilanteet sekä yhteismusisointi ja muu musiikillinen yhteistoiminta on mahdollista. Oppimisen ilo, luovaan ajatteluun rohkaiseva ilmapiiri sekä myönteiset musiikkikokemukset ja -elämykset innostavat oppilaita kehittämään musiikillisia taitojaan. Opetustilanteissa luodaan mahdollisuuksia tieto- ja viestintäteknologian käyttöön musiikillisessa toiminnassa. Opetuksessa hyödynnetään taide- ja kulttuurilaitosten sekä muiden yhteistyötahojen tarjoamia mahdollisuuksia.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki musiikissa vuosiluokilla 1-2

Musiikin opetuksessa ja työskentelyn suunnittelussa otetaan huomioon oppilaiden erilaiset tarpeet, edellytykset ja kiinnostuksen kohteet. Niiden pohjalta tehdään muun muassa työtapoja, erilaisten välineiden käyttöä ja oppilaiden ryhmittelyä koskevat ratkaisut niin, että myös oppilaita kuullaan. Musiikin opetuksessa luodaan oppimista ja osallisuutta edistäviä yhteismusisoinnin tilanteita ja vahvistetaan näin oppilaan yhteistyötaitoja, itsetuntoa ja oma-aloitteisuutta.

Oppilaan oppimisen arviointi musiikissa vuosiluokilla 1-2

Oppimisen arviointi musiikissa on oppilaita ohjaavaa ja rohkaisevaa. Oppilaalle annetaan palautetta ja mahdollisuuksia oman ja ryhmän toiminnan arviointiin siten, että se kannustaa yrittämiseen ja opittavien taitojen harjoittamiseen. Erityistä huomiota arvioinnissa kiinnitetään musiikillisten yhteistyötaitojen ja musisointitaitojen edistymiseen. Oppilaan oppimisen arviointi perustuu monipuoliseen näyttöön.

- Oppimisprosessin kannalta keskeisiä arvioinnin ja palautteen antamisen kohteita musiikissa ovat
- edistyminen musiikillisissa yhteistyötaidoissa, erityisesti toimiminen musiikillisen ryhmän jäsenenä
 - edistyminen musiikin peruskäsitteiden hahmottamisessa musiikillisen toiminnan kautta.

Porin Kristillinen koulu

Porin Kristillisessä koulussa musiikin opetus tapahtuu yhdysluokkaopetuksesta johtuen ns. vuorokurssiperiaatteella vuosiluokilla 1-2.

Musiikin oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet

Opetuksessa hyödynnetään taide- ja kulttuurilaitosten sekä muiden yhteistyötahojen tarjoamia mahdollisuuksia tekemällä yhteistyötä Porin kulttuuripolussa (Porin kaupungin perusopetuksen kulttuuriopetussuunnitelma 2013) mainittujen kohteiden kanssa (Palmgren konservatorio ja Pori Sinfonietta).

VUOSILUOKKA: 1

TUNTIMÄÄRÄ: 1 VUOSIVIKKOTUNTIA

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	laaja-alainen osaaminen
Osallisuus		
T1 Ohjata oppilasta toimimaan musiikillisen ryhmän jäsenenä	S1-S4 yhteismusisointi, laululeikit, musiikkiliikunta, lorut, kuuntelu	L2, L7
Musisointi ja luova tuottaminen		
T2 Ohjata oppilasta luontevaan äänenkäyttöön sekä laulamaan ja soittamaan ryhmän jäsenenä	S1-S4 yhteismusisointi, laululeikit, musiikkiliikunta, lorut, kuuntelu	L1, L2, L4
T3 Kannustaa oppilasta kokemaan ja hahmottamaan ääniympäristöä, ääntä, musiikkia ja musiikkikäsitteitä liikkuen ja kuunnellen	S1-S4 laululeikit, musiikkiliikunta, yhteistyö mahdollisuuksien mukaan Palmgren konservatorion ja Pori Sinfoniettan kanssa	L1, L4
T4 Ohjata oppilaita suunnittelemaan ja toteuttamaan pienimuotoisia musiikillisia kokonaisuuksia erilaisilla ilmaisukeinoilla käyttäen	S1-S4 omat melodiat, rytmit ja loruilut	L5, L6
Kulttuurinen ymmärrys ja monilukutaito		
T5 Innostaa oppilasta tutustumaan musiikilliseen kulttuuriperintönsä leikkien, laulaen ja liikkuen	S3-S4 suomalainen juhlaperinne ja juhliin liittyvät laulut ja leikit sekä kansanlaulut, -lorut ja -tanssit	L2, L4
T6 Ohjata oppilasta ymmärtämään musiikin merkintätapoja	S2 musiikin peruskäsitteisiin tutustuminen; taso, kesto, voima ja väri	L4
Hyvinvointi ja turvallisuus musiikissa		

T7 Ohjata oppilasta toimimaan vastuullisesti musisoinnissa	S1, S2, S4 toisten huomioiminen, kuunteleminen ja kannustaminen yhteismusisoinnissa sekä soittimien oikea käsittely	L3, L7
Oppimaan oppiminen musiikissa		
T8 Ohjata oppilasta kehittämään musiikillista osaamistaan harjoittelun avulla	S1-S4 pienet esitykset omassa luokassa tai muissa koulun tilaisuuksissa	L1

VIOSILUOKKA: 2

TUNTIMÄÄRÄ: 1 VIOSIVIKKOTUNTIA

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	laaja-alainen osaaminen
Osallisuus		
T1 Ohjata oppilasta toimimaan musiikillisen ryhmän jäsenenä	S1-S4 yhteismusisointi, laululeikit, musiikkiliikunta, lorut, kuuntelu	L2, L7
Musisointi ja luova tuottaminen		
T2 Ohjata oppilasta luontevaan äänenkäyttöön sekä laulamaan ja soittamaan ryhmän jäsenenä	S1-S4 yhteismusisointi, laululeikit, musiikkiliikunta, lorut, kuuntelu	L1,L2,L4
T3 Kannustaa oppilasta kokemaan ja hahmottamaan ääniympäristöä, ääntä, musiikkia ja musiikkikäsitteitä liikkuen ja kuunnellen	S1-S4 laululeikit, musiikkiliikunta, yhteistyö mahdollisuuksien mukaan Palmgren-konservatorion ja Pori Sinfoniettan kanssa	L1, L4
T4 Ohjata oppilaita suunnittelemaan ja toteuttamaan pienimuotoisia musiikillisia kokonaisuuksia erilaisia ilmaisukeinoja käyttäen	S1-S4 omat melodiat, rytmit ja lorut	L5, L6
Kulttuurinen ymmärrys ja monilukutaito		
T5 Innostaa oppilasta tutustumaan musiikilliseen kulttuuriperintönsä leikkien, laulaen ja liikkuen	S3-S4 suomalainen juhlaperinne ja juhliin liittyvät laulut ja leikit sekä kansanlaulut, -lorut ja -tanssit	L2, L4
T6 Ohjata oppilasta ymmärtämään musiikin merkintätapoja	S2 musiikin peruskäsitteisiin tutustuminen; rytmi, melodia, harmonia, muoto, sointiväri ja dynamiikka	L4
Hyvinvointi ja turvallisuus musiikissa		
T7 Ohjata oppilasta toimimaan vastuullisesti musisoinnissa	S1, S2, S4 toisten huomioiminen, kuunteleminen ja kannustaminen yhteismusisoinnissa sekä soittimien oikea käsittely	L3, L7
Oppimaan oppiminen musiikissa		
T8 Ohjata oppilasta kehittämään musiikillista osaamistaan harjoittelun avulla	S1-S4 pienet esitykset omassa luokassa tai muissa koulun tilaisuuksissa	L1

13.4.9 KUVATAIDE

Oppiaineen tehtävä

Kuvataiteen opetuksen tehtävä on ohjata oppilaita tutkimaan ja ilmaisemaan kulttuurisesti moninaista todellisuutta taiteen keinoin. Oppilaiden identiteettien rakentumista, kulttuurista osaamista ja yhteisöllisyyttä vahvistetaan kuvia tuottamalla ja tulkitsemalla. Oppilaiden omat kokemukset, mielikuvitus ja kokeileminen luovat perustan opetukselle. Kuvataiteen opetus kehittää kykyä ymmärtää taiteen, ympäristön ja muun visuaalisen kulttuurin ilmiöitä. Oppilaille tarjotaan tapoja arvottaa todellisuutta ja vaikuttaa siihen. Kulttuuriperinnön tuntemusta vahvistamalla tuetaan traditioiden välittymistä ja uudistumista. Opetus tukee oppilaiden kriittisen ajattelun kehittymistä sekä kannustaa heitä vaikuttamaan omaan elinympäristöön ja yhteiskuntaan. Kuvataiteen opetuksessa luodaan perustaa oppilaiden paikalliselle ja globaalille toimijuudelle.

Taiteelle ominainen työskentely harjaannuttaa kokemukselliseen, moniaistiseen ja toiminnalliseen oppimiseen. Oppilaat tarkastelevat kuvataidetta ja muuta visuaalista kulttuuria historiallisista ja kulttuurisista näkökulmista. Opetuksessa tutustutaan erilaisiin näkemyksiin taiteen tehtävistä. Oppilaita ohjataan käyttämään monipuolisesti erilaisia välineitä, materiaaleja, teknologioita ja ilmaisun keinoja. Opetuksessa kannustetaan monilukutaidon kehittämiseen hyödyntämällä visuaalisuutta sekä muita tiedon tuottamisen ja esittämisen tapoja. Oppilaille tarjotaan mahdollisuuksia monialaisiin oppimiskokonaisuuksiin yhteistyössä muun opetuksen ja koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa. Opetuksessa tutustutaan museoihin ja muihin kulttuurikohteisiin sekä tarkastellaan kuvataiteen harrastusmahdollisuuksia.

Vuosiluokilla 1-2 luodaan perustaa oppilaiden omakohtaiselle suhteelle kuvataiteeseen ja muuhun visuaaliseen kulttuuriin. Ilmaisun taitojen ja esteettisten valmiuksien kehittymistä tuetaan eri aistien ja koko kehon yhteistyöllä. Oppilaita ohjataan käyttämään mielikuvia, kuvataiteen käsitteistöä ja kuvallisen tuottamisen keinoja. Opetuksessa hyödynnetään toiminnallisuutta ja leikinomaisuutta. Oppilaita kannustetaan pitkäjänteiseen taideoppimiseen. Kuvien tuottamista ja tulkintaa harjoitellaan myös tieto- ja viestintäteknologian ja verkkoympäristöjen avulla. Opetuksessa rohkaistaan toimimaan yhdessä, jakamaan kokemuksia sekä vastaanottamaan ja antamaan palautetta kuvallisesta työskentelystä.

Kuvataiteen opetuksen tavoitteet vuosiluokilla 1-2

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
Visuaalinen havaitseminen ja ajattelu		
T1 kannustaa oppilasta havainnoimaan taidetta, ympäristöä ja muuta visuaalista kulttuuria moniaistisesti ja kuvia tekemällä	S1, S2, S3	L1, L3, L4, L5
T2 rohkaista oppilasta keskustelemaan havainnoistaan ja ajatuksistaan	S1, S2, S3	L2, L4, L5, L6
T3 innostaa oppilasta ilmaisemaan havaintojaan ja ajatuksiaan erilaisten kuvallisten tuottamisen tapojen avulla	S1, S2, S3	L2, L3, L4, L5
Kuvallinen tuottaminen		
T4 innostaa oppilasta kokeilemaan erilaisia materiaaleja ja tekniikoita sekä harjoittelemaan kuvallisia ilmaisutapoja	S1, S2, S3	L2, L3, L5, L6
T5 kannustaa oppilasta pitkäjänteiseen kuvalliseen työskentelyyn yksin ja yhdessä muiden kanssa	S1, S2, S3	L1, L2, L3, L5

T6 kannustaa oppilasta tarkastelemaan kuvallisen vaikuttamisen keinoja omissa ja muiden kuvissa	S1, S2, S3	L1, L2, L4, L7
Visuaalisen kulttuurin tulkinta		
T7 ohjata oppilasta käyttämään kuvataiteen käsitteistöä sekä tarkastelemaan erilaisia kuvatyyppejä	S1, S2, S3	L1, L4, L5, L6
T8 kannustaa oppilasta tunnistamaan erilaisia taiteen ja muun visuaalisen kulttuurin tuotteita lähiympäristössään	S1, S2, S3	L2, L3, L6, L7
T9 innostaa oppilasta tekemään kuvia oman elinympäristön, eri aikojen ja eri kulttuurien tarkastelun pohjalta	S1, S2, S3	L1, L2, L5, L6
Esteettinen, ekologinen ja eettinen arvottaminen		
T10 ohjata oppilasta tunnistamaan taiteessa, ympäristössä ja muussa visuaalisessa kulttuurissa ilmeneviä arvoja	S1, S2, S3	L2, L3, L6, L7
T11 kannustaa oppilasta ottamaan kuvailmaisuksaan huomioon kulttuurinen moninaisuus ja kestävä kehitys	S1, S2, S3	L1, L2, L4, L7

Kuvataiteen tavoitteisiin liittyvät keskeiset sisältöalueet vuosiluokilla 1-2

Kuvataiteen opetuksen tavoitteita lähestytään omia kuvakulttuureja, ympäristön kuvakulttuureja ja taiteen maailmoja tutkimalla. Sisältöalueet ovat toisiaan täydentäviä ja opetuksessa tarkastellaan myös niiden välisiä yhteyksiä. Sisältöjen valinnan lähtökohtia ovat oppilaille merkitykselliset taiteen ja muun visuaalisen kulttuurin teokset, tuotteet ja ilmiöt. Sisällöt rakentavat yhteyksiä oppilaille tuttujen ja heille uusien kuvakulttuurien välille. Oppilaita kannustetaan ottamaan osaa opetuksen sisältöjen, tarkasteltavien kuvastojen, työskentelymenetelmien ja välineiden valintaan. Sisältöjen valinnassa hyödynnetään paikallisia mahdollisuuksia.

S1 Omat kuvakulttuurit: Opetuksen sisällöiksi valitaan oppilaiden tekemiä kuvia ja kuvakulttuureja, joihin he osallistuvat omaehtoisesti. Oppilaita rohkaistaan tutustumaan toistensa kuvakulttuureihin. Omia kuvakulttuureja käytetään kuvallisen työskentelyn lähtökohtana. Opetuksessa käsitellään omien kuvakulttuurien merkitystä oppilaiden arjessa, lähiympäristössä ja vuorovaikutuksessa.

S2 Ympäristön kuvakulttuurit: Opetuksen sisällöt valitaan erilaisista ympäristöistä, esineistä, mediakulttuureista ja virtuaalimaailmoista. Sisältöjä valitaan monipuolisesti rakennetuista ja luonnon ympäristöistä sekä mediasta. Ympäristön kuvakulttuureja käytetään kuvallisen työskentelyn lähtökohtana. Opetuksessa keskitytään oppilaiden lähiympäristön ja sen medioiden käsitteilyyn.

S3 Taiteen maailmat: Opetuksen sisällöt valitaan eri aikoina, eri ympäristöissä ja eri kulttuureissa tuotetusta kuvataiteesta. Oppilaat tutustuvat kuvataiteen maailmaan tarkastelemalla erilaisia teoksia, aihepiirejä ja ilmiöitä. Taideteoksia käytetään kuvallisen työskentelyn lähtökohtana. Opetuksessa käsitellään taideteoksiin ja niiden kokemiseen liittyvää kulttuurista moninaisuutta.

Kuvataiteen oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 1-2

Tavoitteena on tarjota oppimisympäristöjä ja työtapoja, joilla mahdollistetaan monipuolinen materiaalien, teknologioiden ja ilmaisukeinojen käyttäminen sekä niiden luova soveltaminen. Opetustilanteissa luodaan aktiiviseen kokeilemiseen ja harjoitteluun rohkaiseva ilmapiiri. Pedagogisilla

ratkaisuilla tuetaan moniaistista havainnointia, pitkäjänteistä työskentelyä sekä tutkivaa ja tavoitteellista taideoppimista. Opetuksessa otetaan huomioon yksilölliset kuvailmaisun tarpeet ja mahdollistetaan tarkoituksenmukainen työskentely yksin ja ryhmässä. Tavoitteena on luoda oppimiseen ja vuorovaikutukseen kannustava toimintakulttuuri sekä koulussa että koulun ulkopuolisissa ympäristöissä. Vuosiluokilla 1-2 innostetaan leikinomaiseen kokeiluun, tieto- ja viestintäteknologian käyttöön sekä taiteidenväliseen toimintaan. Opetustilanteet toteutetaan kouluympäristön lisäksi erilaisissa rakennetuissa ympäristöissä, luonnon ympäristöissä ja verkkoympäristöissä.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki kuvataiteessa vuosiluokilla 1-2

Tavoitteena ohjauksen, eriyttämisen ja tuen järjestämisessä on oppilaiden sosiaalisten, psyykkisten ja motoristen lähtökohtien ja taitojen huomioon ottaminen. Taideoppimisen yksilöllinen ja yhteisöllinen luonne tukee oppilaan identiteettien rakentumista, osallisuutta ja hyvinvointia. Opetuksessa otetaan huomioon oppilaiden yksilölliset ohjauksen tarpeet. Opetusta eriytetään tarvittaessa esimerkiksi ilmaisukeinojen, työtapojen ja oppimisympäristöjen valinnoilla. Opetustilanteissa oppilaat voivat hyödyntää vahvuuksiaan, soveltaa erilaisia työtapoja ja käyttää vaihtoehtoisia lähestymistapoja. Taideoppimiselle luodaan turvallinen, moninaisuutta kunnioittava ja itseilmaisun rohkaiseva ilmapiiri, jossa oppilaat saavat henkilökohtaista ohjausta ja tukea. Vaihtoehtoisia pedagogisia lähestymistapoja voidaan tarvita erityisesti havaintojen ja tunteiden visuaalisessa ilmaisussa sekä motoristen taitojen kehittämisessä. Ohjauksen, eriyttämisen ja tuen järjestämisessä voidaan hyödyntää esimerkiksi leikinomaisuutta, pelejä ja eri aistialueisiin liittyviä kokemuksia.

Oppilaan oppimisen arviointi kuvataiteessa vuosiluokilla 1-2

Oppimisen arviointi kuvataiteessa on luonteeltaan kannustavaa, ohjaavaa ja oppilaiden yksilöllisen edistymisen huomioivaa. Arvioinnilla tuetaan kuvan tuottamisen ja tulkinnan taitojen, taiteen ja muun visuaalisen kulttuurin tuntemuksen, pitkäjänteisten työtapojen sekä itsearviointitaitojen kehittymistä. Palaute on monipuolista ja rohkaisee oppilaita omien ajatusten ilmaisemiseen ja toisten näkemysten arvostamiseen. Oppilaat saavat palautetta kaikilla tavoitteissa määritellyillä taideoppimisen alueilla.

Oppimisprosessin kannalta keskeisiä arvioinnin ja palautteen antamisen kohteita kuvataiteessa ovat

- edistyminen tavoitteiden asettamisessa omalle toiminnalle
- edistyminen materiaalien kokeilemisessä ja tekniikoiden harjoittelussa
- edistyminen kuvataiteen ilmaisukeinojen käyttämisessä ja niistä keskustelemisessä
- edistyminen omista ja muiden kuvista keskustelemisessä.

Porin Kristillinen koulu

Porin Kristillisessä koulussa kuvataiteen opetus tapahtuu yhdysluokkaopetuksesta johtuen ns. vuorokurssiperiaatteella vuosiluokilla 1-2.

Esiopetuksen ja 1. luokan välinen siirtymävaihe

Kuvataiteen osalta siirtymävaihe ei aiheuta erityisiä toimenpiteitä, mutta kuvataiteen sujuminen voi antaa lisäinformaatiota oppilaan kokonaistilanteesta (esim. hienomotorisista taidoista ja hahmotuskyvystä).

Oppimisympäristöt

Opetustilanteet toteutetaan koulu- ja luokkaympäristön lisäksi koulun läheisyydestä löytyvissä rakennetuissa ympäristöissä, luonnon ympäristöissä ja verkkoympäristöissä. Opetuksessa mahdolliste-

taan ja tuetaan oppilaiden tarkoituksenmukaista työskentelyä yksin ja ryhmässä. Lisäksi tehdään yhteistyötä Porin kulttuuripolussa (Porin kaupungin perusopetuksen kulttuuriopetussuunnitelma 2013) mainittujen kohteiden kanssa.

Työtavat

Opettaja luo aktiiviseen kokeiluun ja harjoitteluun rohkaisevaa ilmapiiriä, ja tukee pedagogisilla ratkaisuilla moniaistista havainnointia, pitkäjänteistä työskentelyä sekä tutkivaa ja tavoitteellista taideoppimista yksin ja ryhmässä. Oppimisessa korostuu leikinomaisuus ja kokeilut. Mahdollisuuksien mukaan hyödynnetään tieto- ja viestintäteknologiaa. Opetuksessa tehdään yhteistyötä aine-rajojen yli ja eri taiteenalojen välillä. Oppilaille annetaan mahdollisuus osallistua ainesisältöjen suunnitteluun. Kuvallisen ilmaisun tulee edetä suorasta toistamisesta kohti oman ajatusmaailman ilmentämistä ja opittujen asioiden soveltamista.

Opetuksen eriyttäminen

Opetusta eriytetään tarvittaessa ilmaisukeinojen, työtapojen ja oppimisympäristöjen valinnalla. Toisaalta kuvataide eheyttää tuen tarpeessa olevan oppilaan ilmaisua ja luo oppilaalle lisäväyliä ajatusmaailmansa jakamiseen. Näin tuetaan oppilaan identiteetin rakentumista, osallisuutta ja hyvinvointia.

Arviointi

Oppimisen arviointi on luonteeltaan kannustavaa, ohjaavaa ja oppilaiden yksilöllisen edistymisen huomioivaa. Palaute on monipuolista ja rohkaisee oppilaista omien ajatusten ilmaisemiseen ja toisten näkemysten arvostamiseen. Oppilaita ohjataan sekä itsenäisesti että ryhmänä tarkastelemaan edistymistään ja työnsä tuloksia suhteessa tavoitteisiin ja niihin onnistumisen kriteereihin, joista on yhdessä keskustellen sovittu työtä aloitettaessa.

Oppimisprosessin kannalta keskeisiä arvioinnin ja palautteen antamisen kohteita ovat

- edistyminen tavoitteiden asettamisessa omalle toiminnalle
- edistyminen materiaalien kokeilemisessä ja tekniikoiden harjoittelussa
- edistyminen kuvataiteen ilmaisukeinojen käyttämisessä ja niistä keskustelemisessä
- edistyminen omista ja muiden kuvista keskustelemisestä.

Laaaja-alaisista osaamisalueista arvioinnissa painotetaan

- Ajattelua ja oppimaan oppimista (L1)
- Kulttuurista osaamista, vuorovaikutusta ja ilmaisua (L2)
- Itsestä huolehtimisesta ja arjen taitoja (L3)

VUOSILUOKAT: 1 JA 2

TUNTIMÄÄRÄ: 1 VUOSIVIKKOTUNTI / VUOSILUOKKA

Oheisessa taulukossa on tarkemmin määritelty kuvataiteen vuosiluokkakohtaiset tavoitteet ja sisällöt vuosiluokille 1–2. Sisällöissä ilmenevät kursivoidut asiat tulevat oppilaille vastaan ensimmäistä kertaa.

Opetuksen tavoitteet	Laaaja-alainen	Opetuksen sisällöt 1.luokka	Opetuksen sisällöt 2.luokka
----------------------	----------------	--------------------------------	--------------------------------

	osaaminen		
Visuaalinen havaitseminen ja ajattelu			
T1 kannustaa oppilasta havainnoimaan taidetta, ympäristöä ja muuta visuaalista kulttuuria moniaistisesti ja kuvia tekemällä.	L1, L3, L4, L5	Kuvien tarkastelua ja niistä keskustelua. Omien töiden suunnittelua ja hahmottelua.	Kuvien tarkastelua ja niistä keskustelua. Omien töiden suunnittelua ja hahmottelua.
T2 rohkaista oppilasta keskustelemaan havainnoistaan ja ajatuksistaan.	L2, L4, L5, L6	Oppilaan oman kokemusmaailman kuvien hyödyntäminen.	Kuvia valitaan monipuolisesti kuvataiteesta sekä soveltuvista mediakuvista.
T3 innostaa oppilasta ilmaisemaan havaintojaan ja ajatuksiaan erilaisten kuvallisten tuottamisen tapojen avulla	L2, L3, L4, L5	Mahdollisuuksien mukaan yhteistyö Porin kulttuuripolussa (Porin kaupungin perusopetuksen kulttuuriovetussuunnitelma 2013) mainittujen kohteiden kanssa.	Mahdollisuuksien mukaan yhteistyö Porin kulttuuripolussa (Porin kaupungin perusopetuksen kulttuuriovetussuunnitelma 2013) mainittujen kohteiden kanssa.
Kuvallinen tuottaminen			
T4 innostaa oppilasta kokeilemaan erilaisia materiaaleja ja tekniikoita sekä harjoittelemaan kuvallisia ilmaisutapoja	L2, L3, L5, L6	Eri tekniikoiden harjoittelua ja monipuolista hyödyntämistä.	Eri tekniikoiden harjoittelua ja monipuolista hyödyntämistä.
T5 kannustaa oppilasta pitkäjänteiseen kuvalliseen työskentelyyn yksin ja yhdessä muiden kanssa	L1, L2, L3, L5	Omien töiden työstämistä erilaisia materiaaleja käyttäen.	Omien töiden työstämistä erilaisia materiaaleja käyttäen yksin ja ryhmässä.
T6 kannustaa oppilasta tarkastelemaan kuvallisen vaikuttamisen keinoja omissa ja muiden kuvissa	L1, L2, L4, L7	Ilmaisutavat: <i>piirtäminen, maalaaminen, grafiikka, muovailu, rakentelu, valokuvaus, ympäristötaide.</i>	Ilmaisutavat: piirtäminen, maalaaminen, grafiikka, muovailu, rakentelu, valokuvaus, <i>kuvan muokkaus</i> , ympäristötaide.
Visuaalisen kulttuurin tulkinta			
T7 ohjaa oppilasta käyttämään kuvataiteen käsitteistöä sekä tarkastelemaan erilaisia kuvatyyppejä	L1, L4, L5, L6	Käsitteet: <i>piste, viiva, väri, muoto.</i>	Käsitteet: piste, viiva, <i>pinta</i> , väri, muoto, <i>sommittelu.</i>
T8 kannustaa oppilasta tunnistamaan erilaisia taiteen ja muun visuaalisen kulttuurin tuotteita lähiympäristössään	L2, L3, L6, L7	Lähiympäristön esineistö ja media, tuotesuunnittelun harjoittelu.	Lähiympäristön esineistö ja media, tuotesuunnittelun harjoittelu.
T9 innostaa oppilasta tekemään kuvia oman elinympäristön, eri aikojen ja eri kulttuurien tarkastelun pohjalta	L1, L2, L5, L6	Kotiseudun lähihistoria ja oppilaalle merkityksellisten muiden kulttuurien kuvat.	Kotiseudun lähihistoria ja oppilaalle merkityksellisten muiden kulttuurien kuvat, esineet ja arkkitehtuuri.
Esteettinen, ekologinen ja eettinen arvottaminen			

T10 ohjata oppilasta tunnistamaan taiteessa, ympäristössä ja muussa visuaalisessa kulttuurissa ilmeneviä arvoja	L2, L3, L6, L7	Oppilaille ajankohtaisen ja läheisen median ja esine-kulttuurin tarkastelua.	Oppilaille ajankohtaisen ja läheisen median ja esine-kulttuurin tarkastelua.
T11 kannustaa oppilasta ottamaan kuvailmaisussaan huomioon kulttuurinen moninaisuus ja kestävä kehitys	L1, L2, L4, L7	Monikulttuurisuuden huomioiminen, materiaalivalinnat. Tehdään yhteistyötä ainerajojen yli ja eri taiteenalojen välillä.	Monikulttuurisuuden huomioiminen, materiaalivalinnat. Tehdään yhteistyötä ainerajojen yli ja eri taiteenalojen välillä.

13.4.10 KÄSITYÖ

Oppiaineen tehtävä

Käsityön oppiaineen tehtävänä on ohjata oppilaita kokonaiseen käsityöprosessin hallintaan. Käsityö on monimateriaalinen oppiaine, jossa toteutetaan käsityöilmaisuun, muotoiluun ja teknologiaan perustuvaa toimintaa. Tähän kuuluu tuotteen tai teoksen itsenäinen tai yhteisöllinen suunnittelu, valmistus ja oman tai yhteisen käsityöprosessin arviointi. Käsityön tekeminen on tutkivaa, keksivää ja kokeilevaa toimintaa ja siinä toteutetaan ennakkoluulottomasti erilaisia visuaalisia, materiaalisia, teknisiä sekä valmistusmenetelmällisiä ratkaisuja. Käsityössä opetellaan ymmärtämään, arvioimaan ja kehittämään erilaisia teknologisia sovelluksia sekä käyttämään opittuja tietoja ja taitoja arjessa. Käsityössä kehitetään oppilaiden avaruudellista hahmottamista, tuntoaistia ja käsillä tekemistä, jotka edistävät motorisia taitoja, luovuutta ja suunnitteluosaamista. Opetuksella vahvistetaan edellytyksiä monipuoliseen työskentelyyn. Käsityön merkitys on pitkäjänteisessä ja innovatiivisessa työskentelyprosessissa sekä itsetuntoa vahvistavassa, mielihyvää tuottavassa kokemuksessa.

Opetuksessa painotetaan oppilaiden erilaisia kiinnostuksen kohteita ja korostetaan yhteisöllistä toimintaa. Käsityössä lähtökohtana on erilaisten laaja-alaisten teemojen kokonaisvaltainen tarkastelu oppiainerajat luontevasti ylittäen. Ympäröivän materiaalisen maailman tuntemus luo perustaa kestäville elämäntavalle ja kehitykselle. Tähän sisältyy myös oppilaiden oma elämänpiiri, paikallinen kulttuuriperintö sekä yhteisön kulttuurinen moninaisuus. Käsityö kasvattaa eettisiä, tiedostavia, osallistuvia sekä osaavia ja yritteliäitä kansalaisia, jotka arvostavat itseään tekijöinä ja joilla on taito käsityöilmaisuun sekä halu ylläpitää ja kehittää käsityökulttuuria.

Vuosiluokilla 1-2 käsityön tehtävänä on mahdollistaa oppilaiden käsityön ilmaisun, suunnittelun ja tekemisen tietojen ja taitojen kehittyminen sekä kokemusten karttuminen. Oppilaita rohkaistaan ja ohjataan toimimaan käsityön suunnittelijoina ja valmistajina sekä käyttämään siinä erilaisia materiaaleja. Käsityö kehittää keskittymiskykyä ja aloitteellisuutta. Se kannustaa arvostamaan ja arvioimaan omaa ja toisten työtä ja työskentelyä. Käsityön kasvatustehtävänä on ohjata oppilaita ymmärtämään kulttuurien moninaisuutta ja yhdenvertaisuutta.

Käsityön opetuksen tavoitteet vuosiluokilla 1-2

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisäl- töalueet	Laaja-alainen osaaminen
----------------------	--	----------------------------

T1 rohkaista oppilasta kiinnostumaan ja innostumaan käsin tekemisestä sekä herättää uteliaisuutta keksivään ja kokeilevaan käsityöhön	S1-S4	L1, L2
T2 ohjata oppilas kokonaiseen käsityöprosessiin ja esittämään omia ideoitaan kuvallisesti sekä kertomaan käsityön tekemisestä ja valmiista tuotteesta	S1, S2, S3	L1, L4, L5
T3 ohjata oppilasta suunnittelemaan ja valmistamaan käsityötuotteita tai teoksia luottaen omiin esteettisiin ja teknisiin ratkaisuihinsa	S1-S5	L1, L7
T4 opastaa oppilasta tutustumaan moniin erilaisiin materiaaleihin ja niiden työstämiseen sekä ohjata toimimaan vastuuntuntoisesti ja turvallisesti	S2-S4	L4, L6
T5 tukea oppilaan itsetunnon kehittymistä käsityössä onnistumisen, oivaltamisen ja keksimisen kokemusten kautta	S1-S6	L1, L3

Käsityön tavoitteisiin liittyvät keskeiset sisältöalueet vuosiluokilla 1-2

Sisällöt valitaan siten, että kokonaisen käsityön prosessi toteutuu ja erilaiset materiaalit ja työtavat tulevat tutuksi. Työskennellään yhteisten ilmiöiden parissa useiden oppiaineiden kanssa.

S1 Ideointi: Suunnittelun lähtökohtana hyödynnetään omia tunteita, tarinoita ja mielikuvitusympäristöä, rakennettua ja luonnonympäristöä sekä apuna käytetään erilaisia visuaalisia ja materiaalisia menetelmiä. Harjoitellaan kehittämään käsityölle muoto, väri ja pinta. Tutkitaan liikettä ja tasapainoa. Pohditaan säilyttämistä ja suojautumista käsityön avulla.

S2 Kokeilu: Tarjotaan mahdollisuuksia monimuotoiseen materiaaliseen ja teknologiseen ympäristöön tutustumiseen. Kokeillaan erilaisia materiaaleja kuten esimerkiksi puuta, metallia, muovia, kuituja, lankaa ja kangasta. Kokeilujen pohjalta ideoidaan ja työstetään tuotetta tai teosta eteenpäin.

S3 Suunnittelu: Työskennellään kokonaisen käsityöprosessin mukaisesti. Harjoitellaan prosessin ja tuotteen kuvailun taitoja.

S4 Tekeminen: Valmistetaan omien tai yhteisöllisten suunnitelmien pohjalta käsityötuotteita tai teoksia. Käytetään erilaisia käsityövälineitä ja laitteita, joilla leikataan, liitetään, yhdistetään, muokataan ja työstetään materiaaleja tarkoituksenmukaisella tavalla.

S5 Dokumentointi: Tieto- ja viestintätekniikan käyttöön tutustutaan ideoinnin, suunnittelun ja dokumentoinnin osana.

S6 Arviointi: Tarjotaan erilaisia tapoja tehdä itse- ja vertaisarviointia prosessin edetessä. Opetellaan antamaan palautetta toisille oppilaille.

Käsityön oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 1-2

Oppimisympäristö tukee käsityön toiminnallisuutta ja vuorovaikutusta opettajan, vertaisryhmän sekä koulun ulkopuolisten tahojen kanssa. Asianmukaiset ja turvalliset tilat, työvälineet ja materiaalit edistävät tavoitteiden saavuttamista. Oppilaita innostetaan havainnoimaan ja käyttämään havaintojaan käsityötaitojen osana sekä vaikuttamaan ympäristöönsä. Työtapojen valinnoilla oppilaita kannustetaan osallisuuteen, aktiivisuuteen ja itseohjautuvuuteen. Ohjatun suunnittelun ja tekemisen tukena hyödynnetään mielikuvitusta, tarinoita, draamaa, leikkiä, pelejä sekä luonnon- ja rakennettua ympäristöä. Opetuksessa käytetään teknisen työn ja tekstiilityön työtapoja.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki käsityössä vuosiluokilla 1-2

Oppiaineen tavoitteiden kannalta keskeistä on luoda pedagogisesti erilaisia työtapoja ja vuorovai-
kutustilanteita, joilla tuetaan sekä yksilöllistä käsityötaitojen oppimista ja suunnittelua että yhteis-
öllistä työskentelyä. Opetuksessa otetaan huomioon oppilaiden erilaiset edellytykset ja tarpeet
sekä tehdään sen mukaisia eriytettyjä ratkaisuja esimerkiksi käytettävien materiaalien, työtapojen
ja oppimistehtävien valinnassa. Käsityön toiminnallinen oppiminen edellyttää riittävästi aikaa,
tilaa ja ohjausta.

Oppilaan oppimisen arviointi käsityössä vuosiluokilla 1-2

Oppimisen arvioinnissa kiinnitetään huomiota myönteisen palautteen antamiseen ja kannustami-
seen sekä työskentelyn aikana että prosessin lopussa. Monipuolisella arvioinnilla ja palautteella
tuetaan laaja-alaisen käsityötiedon ja -taidon kehittymistä. Oppilaille annetaan erilaisia tapoja
osoittaa edistymistään ja kannustetaan omien vahvuuksien ylläpitämiseen sekä kehittymässä ole-
vien taitojen harjoitteluun. Ryhmän työskentelyä ja tuotosta voidaan esitellä ja arvioida yh-
dessä, jolloin oppilaat oppivat esiintymistä ja toisten työskentelyn arvostamista.

Arviointi kohdistuu kokonaiseen käsityöprosessiin ja eri vaiheiden dokumentointi toimii arvioin-
nin välineenä, joka todentaa oppilaiden edistymistä ja käsityöllisen osaamisen tasoa. Oppilaita
ohjataan arvioimaan omaa oppimistaan ja tarjotaan erilaisia tapoja tehdä itse- ja vertaisarviointia.

Oppimisprosessin kannalta keskeisiä arvioinnin ja palautteen antamisen kohteita käsityössä ovat

- edistyminen työskentelyn sujuvuudessa
- edistyminen suunnittelun, tekemisen ja arvioinnin taidoissa
- edistyminen tavoitteellisessa toiminnassa
- edistyminen kekseliäiden ratkaisujen tuottamisessa.

Porin Kristillinen koulu

Esiopetuksen ja 1. luokan välinen siirtymävaihe

Käsityön osalta siirtymävaihe ei aiheuta erityisiä toimenpiteitä, mutta käsitöiden sujuminen voi antaa lisäinformaatiota oppilaan kokonaistilanteesta, kuten hienomotorisista taidoista.

Oppimisympäristö ja työtavat

Opetustilanteet toteutetaan asianmukaisesti varustelluissa, turvallisissa luokkaympäristöissä. Opetuksessa käytetään sekä teknisen että tekstiilityön materiaaleja ja tekniikoita. Oppilaita innostetaan työn suunnitteluun ja toteutukseen. Tehdään yhteistyötä mahdollisuuksien mukaan Porin kulttuuripolussa (Porin kaupungin perusopetuksen kulttuuriopetussuunnitelma 2013) mainittujen sekä muiden soveltuvien kohteiden kanssa.

Eriyttäminen

Käsityön opetuksessa otetaan huomioon oppilaiden erilaiset edellytykset ja tarpeet. Tarvittaessa opetusta eriytetään materiaalien ja tekniikoiden valinnalla. Toisaalta käsityö kehittää tuen tarpeessa olevan oppilaan hienomotorisia taitoja, silmä-käsikoordinaatiota sekä oman työn suunnittelua.

Arviointi

Oppilaan saama palaute on luonteeltaan myönteistä ja kannustavaa koko prosessin ajan ja lopuksi. Arviointi kohdistuu koko käsityöprosessiin, jota on taltioitu pitkin matkaa.

Oppimisprosessin kannalta keskeisiä arvioinnin ja palautteen antamisen kohteita ovat

- edistyminen työskentelyn sujuvuudessa
- edistyminen suunnittelun, tekemisen ja arvioinnin taidoissa
- edistyminen tavoitteellisessa toiminnassa
- edistyminen kekseliäiden ratkaisujen tuottamisessa

Laaaja-alaisista osaamisalueista arvioinnissa painotetaan

- Ajattelua ja oppimaan oppimista (L1)
- Kulttuurista osaamista, vuorovaikutusta ja ilmaisua (L2)
- Itsestä huolehtimista ja arjen taitoja (L3)

Oheisessa taulukossa on tarkemmin määritelty käsityön vuosiluokkakohtaiset tavoitteet ja sisällöt vuosiluokille 1-2. Sisällöissä ilmenevät kursivoidut asiat tulevat oppilaille vastaan ensimmäistä kertaa.

VUOSILUOKKA: 1 JA 2

TUNTIMÄÄRÄ: 1 VUOSIVIKKOTUNTI / VUOSILUOKKA

Opetuksen tavoitteet	Laaja-alainen osaaminen	Opetuksen sisällöt 1. luokka	Opetuksen sisällöt 2. luokka
Ideointi, kokeilu, suunnittelu			
T1 rohkaista oppilasta kiinnostumaan ja innostumaan käsin tekemisestä sekä herättää uteliaisuutta keksivään ja kokeilevaan käsityöhön	L1, L2	Ideoidaan ja suunnitellaan yhteisöllistä tai omaa työtä. Lähtökohtana esim. tunteet, tarinat, mielikuvitusympäristöt, rakennetut- tai luonnonympäristöt.	Suunnitellaan ja ideoidaan yhteisöllistä tai omaa työtä. Lähtökohtana esim. tunteet, tarinat, mielikuvitusympäristöt, rakennetut- tai luonnonympäristöt. Pohditaan tuotteen käyttötarkoitusta (säilytin, suoja jne.).
T2 ohjata oppilas kokonaiseen käsityöprosessiin ja esittämään omia ideoitaan kuvallisesti sekä kertomaan käsityön tekemisestä ja valmiista tuotteesta	L1, L4, L5	Havainnollistetaan omaa ideaa pohjakuvilla (ideakuvat, hahmottelu). Tutustutaan erilaisiin materiaaleihin ja työskentelyvälineisiin, otetaan suunnitelma huomioon kokeiluja tehtäessä. Ymmärretään materiaalien alkuperää.	Havainnollistetaan omaa ideaa pohjakuvilla (ideakuvat, hahmottelu, tv:n käyttö). Pohditaan jo mahdollisia materiaali- ja tekniikkaratkaisuja. Tutustutaan erilaisiin materiaaleihin ja työskentelyvälineisiin, otetaan suunnitelma huomioon kokeiluja tehtäessä. Yritetään löytää ikätasolle ja suunnitelmaan soveltuva tekninen ratkaisu. Ymmärretään materiaalien alkuperää.
T3 ohjata oppilasta suunnittelemaan ja valmistamaan käsityötuotteita tai teoksia luottaen omiin esteettisiin ja teknisiin ratkaisuihin	L1, L7		
Tekeminen			
T4 opastaa oppilasta tutustumaan moniin erilaisiin materiaaleihin ja niiden työstämiseen sekä ohjata toimimaan vastuuntuntoisesti ja turvallisesti	L4, L6	Teknisen työn ja tekstiilityön työtapojen monipuolista hyödyntämistä. Mm. mitataan, naulataan, hiotaan, leikataan, liimataan, ommellaan, virkataan ja nyöritellään. Työstetään omia töitä kovia ja/tai pehmeitä materiaaleja käyttäen. Tutustutaan käsityön peruskäsitteistöön ja nimistöön. Harjoitellaan materiaalien ja välineistön tunnistamista työnteon lomassa. Harjoitellaan työskentelemään ja liikkumaan työtilassa turvallisesti.	Teknisen työn ja tekstiilityön työtapojen monipuolista hyödyntämistä. Mm. mitataan, naulataan, hiotaan, leikataan, liimataan, ommellaan, virkataan ja nyöritellään. Työstetään omia töitä kovia ja/tai pehmeitä materiaaleja käyttäen. Ymmärretään joitakin käsityön peruskäsitteitä ja nimiä. Tunnistetaan tuttuja käsityön materiaaleja ja välineitä. Harjoitellaan työskentelemään ja liikkumaan työtilassa turvallisesti.
Dokumentointi ja arviointi			
T5 tukea oppilaan itsetunnon kehittymistä käsityössä onnistumalla	L1, L3	Harjoitellaan valmiin käsityön tallentamista TVT:n keinoja hyödyntä-	Harjoitellaan käsityöprosessin ja valmiin työn tallentamista TVT:n keinoja hyödyntä-

tumisen, oivaltamisen ja keksimisen kokemusten kautta		en (mahdollinen kummioppilaiden apu). Kannustava palaute ohjaa työssä etenemistä koko käsityöprosessin ajan. Tarjotaan myös välineitä ja mahdollisuuksia itsearviointiin.	täen (mahdollinen kummioppilaiden apu). Kannustava palaute ohjaa työssä etenemistä koko käsityöprosessin ajan. Tarjotaan myös välineitä ja mahdollisuuksia itse- ja vertaisarvioinnin antamiseen.
---	--	--	--

13.4.11 LIIKUNTA

Oppiaineen tehtävä

Liikunnan opetuksen tehtävänä on vaikuttaa oppilaiden hyvinvointiin tukemalla fyysistä, sosiaalista ja psyykkistä toimintakykyä sekä myönteistä suhtautumista omaan kehoon. Oppiaineessa tärkeitä ovat yksittäisiin liikuntatunteihin liittyvät positiiviset kokemukset ja liikunnallisen elämäntavan tukeminen. Oppitunneilla korostuvat kehoallisuus, fyysinen aktiivisuus ja yhdessä tekeminen. Liikunnan avulla edistetään yhdenvertaisuutta, tasa-arvoa ja yhteisöllisyyttä sekä tuetaan kulttuurista moninaisuutta. Opetus on turvallista, ja se perustuu eri vuodenaikojen ja paikallisten olosuhteiden tarjoamiin mahdollisuuksiin. Liikunnassa hyödynnetään koulun tiloja, lähiliikuntapaikkoja ja luontoa monipuolisesti. Oppilaita ohjataan ja sitoutetaan turvalliseen ja eettisesti kestäväan toimintaan ja oppimisilmapiiriin.

Liikunnassa oppilaat kasvavat liikkumaan ja liikunnan avulla. Liikkumaan kasvamisen osatekijöitä ovat oppilaiden ikä- ja kehitystason mukainen fyysisesti aktiivinen toiminta, motoristen perustaitojen oppiminen ja fyysisten ominaisuuksien harjoittelu. Oppilaat saavat tietoa ja taitoja erilaisissa liikuntatilanteissa toimimiseen. Liikunnan avulla kasvamiseen kuuluu toisia kunnioittava vuorovaikutus, vastuullisuus, pitkäjänteinen itsensä kehittäminen, tunteiden tunnistaminen ja säätely sekä myönteisen minäkäsityksen kehittyminen. Liikunta tarjoaa mahdollisuuksia iloon, kehoalliseen ilmaisuun, osallisuuteen, sosiaalisuuteen, rentoutumiseen, leikinomaiseen kisailuun ja ponnisteluun sekä toisten auttamiseen. Liikunnassa oppilas saa valmiuksia terveytensä edistämiseen.

”Liikutaan yhdessä leikkien.”

Vuosiluokilla 1-2 opetuksen pääpaino on havaintomotoristen taitojen ja motoristen perustaitojen oppimisessa, yhdessä tekemisessä ja sosiaalisten taitojen kehittämisessä sekä liikuntaan liittyvien myönteisten kokemusten vahvistamisessa. Opetus tukee oppilaita auttamalla heitä kohtaamaan emotionaalisesti vaihtelevia tilanteita. Opetuksessa hyödynnetään oppilaiden mielikuvitusta ja omia oivalluksia.

Liikunnan opetuksen tavoitteet vuosiluokilla 1-2

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisäl- töalueet	Laaja-alainen osaaminen
Fyysinen toimintakyky		
T1 kannustaa oppilasta fyysiseen aktiivisuuteen, kokeilemaan	S1	L1, L3

itsenäisesti ja yhdessä uusia, erilaisia liikuntatehtäviä sekä rohkaista ilmaisemaan itseään liikunnan avulla		
T2 ohjata oppilasta harjaannuttamaan havaintomotorisia taitojaan eli havainnoimaan itseään ja ympäristöään aistien avulla sekä tekemään liikuntatilanteisiin sopivia ratkaisuja	S1	L1, L3, L4
T3 vahvistaa motoristen perustaitojen (tasapaino-, liikkumis- ja välineenkäsittelytaidot) oppimista niin, että oppilas oppii soveltamaan niitä eri oppimisympäristöissä, eri tilanteissa ja eri vuodenaikoina	S1	L3
T4 harjaannuttaa oppilasta liikkumaan turvallisesti erilaisissa ympäristöissä, erilaisilla välineillä ja telineillä	S1	L3
T5 tutustuttaa oppilas vesiliikuntaan ja varmistaa alkeisuimataito	S1	L3
T6 ohjata oppilasta turvalliseen ja asialliseen toimintaan liikuntatunneilla	S1	L3, L6, L7
Sosiaalinen toimintakyky		
T7 ohjata oppilasta säätelemään toimintaansa ja tunneilmaisuaan vuorovaikutuksellisissa liikuntatilanteissa	S2	L2, L3, L6, L7
T8 tukea yhdessä työskentelyn taitoja, kuten yhdessä sovittujen sääntöjen noudattamista, ohjaamalla oppilasta ottamaan vastuuta yhteispelien ja -leikkien onnistumisesta	S2	L2, L6, L7
Psyykinen toimintakyky		
T9 tukea oppilaan myönteisen minäkäsityksen vahvistumista, ohjata itsenäiseen työskentelyyn sekä itsensä monipuoliseen ilmaisemiseen.	S3	L1, L2, L3
T10 varmistaa myönteisten liikunnallisten kokemusten saaminen ja rohkaista oppilasta kokeilemaan oman toimintakykynsä rajoja	S3	L1, L2

Liikunnan tavoitteisiin liittyvät keskeiset sisältöalueet vuosiluokilla 1-2

S1 Fyysinen toimintakyky: Opetukseen sisältyy runsaasti fyysisesti aktiivista toimintaa. Opetukseen valitaan leikkejä ja tehtäviä sekä liikuntamuotoja, joissa harjoitellaan tasapaino- ja liikkumistaitoja (kuten kiipeilyä, juoksua ja hyppyjä) ja välineenkäsittelytaitoja (kuten tehtäviä erilaisilla välineillä ja palloleikkejä) erilaisissa oppimisympäristöissä (kuten salissa, luonnossa, lumella ja jäällä). Kehonhallintaa edistetään käyttämällä tehtäviä (kuten voimistelu- ja musiikkileikkejä), joissa harjaannutetaan kehonhahmotusta, ilmaisua ja rytmin mukaan liikkumista.

Tutustutaan monipuolisiin ja turvallisiin tehtävin liikkumiseen sisällä ja ulkona eri vuodenaikoina eri oppimisympäristöissä. Vesiliikunta ja uinti kuuluvat liikunnan opetukseen.

S2 Sosiaalinen toimintakyky: Opetus sisältää yksinkertaisia liikunnallisia sääntöleikkejä, tehtäviä ja pelejä, joissa oppilaat toimivat yhteistyössä muiden kanssa ja saavat kokemuksia muiden auttamisesta.

S3 Psyykinen toimintakyky: Opetukseen valitaan iloa ja virkistystä tuottavia leikkejä ja tehtäviä, joissa koetaan onnistumisia sekä kohdataan tuetusti emotionaalisesti vaihtelevia tilanteita kuten leikeissä, kisailuissa tai peleissä koetut tilanteet.

Liikunnan oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 1-2

Liikunnan tehtävää ja tavoitteita toteutetaan opettamalla turvallisesti ja monipuolisesti erilaisissa oppimisympäristöissä sisä- ja ulkotiloissa oppilaita osallistaen. Opetuksessa otetaan huomioon vuodenaajat, paikalliset olosuhteet sekä koulun ja ympäristön tarjoamat mahdollisuudet tarkoituksenmukaisella tavalla. Opetuksen yhteydessä korostetaan fyysistä aktiivisuutta ja yhteistoiminnallisuutta ylläpitäviä työtapoja, kannustavaa vuorovaikutusta ja toisten auttamista sekä henkisesti ja

fyysisesti turvallista toimintaa. Koulun ulkopuolisille liikuntapaikoille siirtymisessä edistetään turvallista liikennekäyttäytymistä.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki liikunnassa vuosiluokilla 1-2

Kannustava ja hyväksyvä ilmapiiri on edellytys liikunnanopetuksen tavoitteiden saavuttamiselle. Toiminnan tulee antaa kaikille oppilaille mahdollisuus onnistumiseen ja osallistumiseen sekä tukea hyvinvoinnin kannalta riittävää toimintakykyä. Opetuksessa on keskeistä oppilaiden yksilöllisyyden huomioon ottaminen, turvallinen työskentelyilmapiiri sekä organisoinnin ja opetusviestinnän selkeys. Pätevyydenkokemuksia ja sosiaalista yhteenkuuluvuutta tuetaan oppilaslähtöisillä ja osallistavilla työtavoilla, sopivilla tehtävillä ja rohkaisevalla palautteella. Vuosiluokilla 1-2 on tärkeää tunnistaa sellaiset motorisen oppimisen vaikeudet, joilla voi olla yhteyttä muihin oppimisen ongelmiin.

Oppilaan oppimisen arviointi liikunnassa vuosiluokilla 1-2

Oppimisen arvioinnilla tuetaan oppilaiden kasvamista liikuntaan ja liikunnan avulla eli sen tarkoituksena on tukea fyysisen, sosiaalisen ja psyykkisen toimintakyvyn kehittymistä. Rakentava ja kannustava palaute tukee oppilaan myönteistä käsitystä itsestä liikkujana. Arviointi perustuu monipuoliseen näyttöön oppilaiden oppimisesta, työskentelystä ja edistymisestä.

Arvioinnissa pyritään tunnistamaan oppilaiden yksilölliset vahvuudet ja kehittymistarpeet sekä tukemaan niitä. Liikunnan opetuksessa ja arvioinnissa tulee ottaa huomioon oppilaan terveydentila ja erityistarpeet. Arviointi toteutetaan oppilaiden toimintaa ja työskentelyä havainnoimalla sekä ohjaamalla oppilaita itsearviointiin.

Oppimisprosessin kannalta keskeisiä arvioinnin ja palautteen antamisen kohteita liikunnassa ovat

- edistyminen liikuntatilanteisiin sopivien ratkaisujen löytämisessä
- edistyminen motorisissa perustaidoissa ja niiden harjoittelemisessa
- edistyminen sovittuihin tehtäviin liittyvässä turvallisessa toiminnassa
- edistyminen yhdessä työskentelyn ja itsenäisen työskentelyn taidoissa.

Porin Kristillinen koulu

Porin Kristillisessä koulussa liikunnan opetus tapahtuu yhdysluokkaopetuksesta johtuen ns. vuorokurssiperiaatteella vuosiluokilla 1-2.

VUOSILUOKKA: 1 JA 2

TUNTIMÄÄRÄ: 2 VUOSIVIKKOTUNTIA / VUOSILUOKKA

Fyysinen toimintakyky	
T1 kannustaa oppilasta fyysiseen aktiivisuuteen, kokeilemaan itsenäisesti ja yhdessä uusia, erilaisia liikuntatehtäviä sekä rohkaista ilmaisemaan itseään liikunnan avulla	
L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot	
1. luokka • ohjata oppilas fyysiseen aktiivisuuden kokeilemalla erilaisia liikuntatehtäviä • rohkaista oppilasta ilmaisemaan it-	Sisällöt - S1 • leikinomaista oppimista tukevia liikuntatehtäviä • aktiivisuutta ja yhteisöllisyyttä edistäviä liikuntatehtäviä

• seään liikunnan avulla • rohkaista oppilasta liikkumaan yhdessä muiden kanssa	• monipuolisia liikuntatehtäviä erilaisissa oppimisympäristöissä, eri vuodenaikoja hyödyntäen • mielikuvaleikkejä, satujumppia
2. luokka • ohjata oppilas fyysiseen aktiivisuuteen kokeilemalla erilaisia liikuntatehtäviä • kannustaa oppilasta liikkumaan aktiivisesti itsenäisesti ja yhdessä muiden kanssa • rohkaista oppilasta ilmaisemaan itseään liikunnan avulla	Sisällöt - S1 • leikinomaista oppimista tukevia liikuntatehtäviä • aktiivisuutta ja yhteisöllisyyttä edistäviä liikuntatehtäviä • monipuolisia liikuntatehtäviä erilaisissa oppimisympäristöissä, eri vuodenaikoja hyödyntäen • mielikuvaleikkejä, satujumppia
T2 ohjata oppilasta harjaannuttamaan havaintomotorisia taitojaan eli havainnoimaan itseään ja ympäristöään aistien avulla sekä tekemään liikuntatilanteisiin sopivia ratkaisuja L1 - Ajattelu ja oppimaan oppiminen L3 - Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot L4 - Monilukutaito	
1. luokka • ohjata oppilasta havainnoimaan itseään suhteessa ympäristöön • ohjata oppilasta hahmottamaan omaa kehoaan ja sen eri osia	Sisällöt -S1 • leikkejä ja liikuntatehtäviä, jotka harjaannuttavat näkö-, kuulo-, liike-, tasapaino- ja tuntoaistimuksia • liikkumistehtäviä eri suuntiin ja eri nopeuksilla, esim. pujottelua ja väistämistä • kehonhahmotusta harjaannuttavat tehtävät esim. kehon keskilinjan ylittäminen
2. luokka • ohjata oppilasta huomioimaan itsensä liikkujana suhteessa itseensä ja ympäristöön • ohjata ja kannustaa oppilasta tekemään liikuntatilanteisiin sopivia ratkaisuja • ohjata oppilasta hahmottamaan omaa kehoaan ja sen eri osia	Sisällöt - S1 • reagointia ja havainnointia kehittäviä leikit ja liikuntatehtäviä • näkö-, kuulo-, liike-, tasapaino- ja tuntoaistimuksia harjoittavia liikuntatehtäviä • monipuolisia ja leikinomaisia liikuntatehtäviä, joissa aikaa (hitaasti, nopeasti), tilaa (esim. ylhäällä, sivulla) ja voimaa säädel- lään
T3 vahvistaa motoristen perustaitojen (tasapaino-, liikkumis- ja välineenkäsittelytaidot) oppimista niin, että oppilas oppii soveltamaan niitä eri oppimisympäristöissä, eri tilanteissa ja eri vuodenaikoina L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot	
1. luokka • ohjata oppilasta kehittämään ja vahvistamaan motorisia perustaitoja eri oppimisympäristöissä ja vuodenaikoja hyödyntäen	Sisällöt - S1 • monipuolisia liikuntatehtäviä, -pelejä, -leikkejä ja -kisailuja • monipuolisia tasapainotehtäviä: pyörähtäminen eri akselien ympäri, heiluminen, kieriminen, pysähtyminen, väistyminen, tasapainoilu, kääntyminen, venyttäminen ja taivuttaminen erilaisissa oppimisympäristöissä ja telineillä • monipuolisia liikkumistehtäviä: käveleminen, juokseminen, ponnistaminen, loikkaaminen, harppaaminen, hyppääminen, laukkaaminen, liukuminen ja kiipeäminen nopeuksia ja suuntia vaihdellen (esim. temppuradat ja kiinniottoleikit) • tehtäviä, jotka harjaannuttavat välineenkäsittelytaitoja: heittäminen ja kiinniotta-

	minen, potkaiseminen ilmasta ja maasta, lyöminen ja pallonhallintaharjoituksia
2. luokka - vahvistaa oppilaan motoristen perustaitoja - ohjata oppilasta harjoittamaan ja soveltamaan motorisia perustaitoja monipuolisesti eri tilanteissa ja eri ympäristöissä	Sisällöt – S1 - monipuolisia liikuntatehtäviä, -pelejä, -leikkejä ja -kisailuja - monipuolisia tasapainotehtäviä: pyörähtäminen eri akselien ympäri, heiluminen, kieriminen, pysähtyminen, väistyminen, tasapainoilu, kääntyminen, venyttäminen ja taivuttaminen erilaisissa oppimisympäristöissä ja telineillä - monipuolisia liikkumistehtäviä: käveleminen, juokseminen, ponnistaminen, loikkaaminen, harppaaminen, hyppääminen, laukkaaminen, liukuminen ja kiipeäminen nopeuksia ja suuntia vaihdellen (esim. temppuradat ja kiinniottoleikit) - tehtäviä, jotka harjaannuttavat välineenkäsittelytaitoja: heittäminen ja kiinniottaminen, potkaiseminen ilmasta ja maasta, lyöminen ja pallonhallintaharjoituksia
T4 harjaannuttaa oppilasta liikkumaan turvallisesti erilaisissa ympäristöissä, erilaisilla välineillä ja telineillä L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot	
1. luokka harjaannuttaa oppilasta liikkumaan turvallisesti erilaisissa ympäristöissä, erilaisilla välineillä ja telineillä	Sisällöt – S1 - turvallisuutta edistäviä liikuntakäytänteitä ja niiden harjoittelua - turvallisten ratkaisujen harjoittelua liikuntatilanteissa - tarkoituksenmukaisten suojavarusteiden käytön harjoittelua
2. luokka harjaannuttaa oppilasta liikkumaan turvallisesti erilaisissa ympäristöissä, erilaisilla välineillä ja telineillä	Sisällöt – S1 - turvallisuutta edistäviä liikuntakäytänteitä ja niiden harjoittelua - turvallisten ratkaisujen harjoittelua liikuntatilanteissa - tarkoituksenmukaisten suojavarusteiden käytön harjoittelua
T5 tutustuttaa oppilas vesiliikuntaan ja varmistaa alkeisuimataito L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot	
1.-2. luokka tutustuttaa oppilas vesiliikuntaan ja varmistaa alkeisuimataito	Sisällöt – S1 - vedessä liikkuminen ja alkeisuimataito 10m - x-kellunta selin - esineen hakeminen rintasyvyydestä vedestä - hyppääminen rintasyvyyteen veteen - uimahallikäyttäytymisen opettaminen
T6 ohjata oppilasta turvalliseen ja asialliseen toimintaan liikuntatunneilla L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot L6 Työelämätaidot ja yrittäjyys L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen	
1. luokka ohjata oppilasta turvalliseen ja asialliseen toimintaan liikuntatunneilla	Sisällöt – S1 - turvallisuutta edistävien sääntöjen ja käytänteiden harjoittelua liikuntatilanteissa - asiallisen toiminnan harjoittelua liikuntatilanteissa, pukuhuoneissa ja siirtymistilanteissa

	- teissa - esim. tarkoituksenmukainen pukeutuminen, vastuunottaminen liikuntavälineistä ja -ympäristöstä, rakentava käytös ryhmätilanteissa
2. luokka ohjata oppilasta turvalliseen ja asialliseen toimintaan liikuntatunneilla	Sisällöt – S1 - turvallisuutta edistävien sääntöjen ja käytänteiden harjoittelua liikuntatilanteissa - asiallisen toiminnan harjoittelua liikuntatilanteissa, pukuhuoneissa ja siirtymistilanteissa, esim. tarkoituksenmukainen pukeutuminen, vastuunottaminen liikuntavälineistä ja -ympäristöstä, rakentava käytös ryhmätilanteissa
Sosiaalinen toimintakyky	
T7 ohjata oppilasta säätelemään toimintaansa ja tunneilmaisuaan vuorovaikutuksellisissa liikuntatilanteissa L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot L6 Työelämätaidot ja yrittäjäyys L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen	
1. luokka - ohjata oppilasta tunnistamaan tunnetilojaan vuorovaikutuksellisissa liikuntatilanteissa - ohjata oppilasta säätelemään toimintaansa ja tunneilmaisuaan vuorovaikutuksellisissa liikuntatilanteissa	Sisällöt – S2 - tunnetilojen tunnistamista ja käsittelyä pelien, leikkien ja liikuntatehtävien kautta - omien tunnetaitojen harjoittelua ja säätelyä vuorovaikutustilanteiden avulla - esim. vastoinkäymisten ja onnistumisten käsittely
2. luokka - ohjata oppilasta tunnistamaan tunnetilojaan vuorovaikutuksellisissa liikuntatilanteissa - ohjata oppilasta säätelemään toimintaansa ja tunneilmaisuaan vuorovaikutuksellisissa liikuntatilanteissa	Sisällöt – S2 - tunnetilojen tunnistamista ja käsittelyä pelien, leikkien ja liikuntatehtävien kautta - omien tunnetaitojen harjoittelua ja säätelyä vuorovaikutustilanteiden avulla - esim. vastoinkäymisten ja onnistumisten käsittely
T8 tukea yhdessä työskentelyn taitoja, kuten yhdessä sovittujen sääntöjen noudattamista, ohjaamalla oppilasta ottamaan vastuuta yhteispelien ja -leikkien onnistumisesta L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L6 Työelämätaidot ja yrittäjäyys L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen	
1. luokka - ohjata oppilasta ymmärtämään oman toiminnan merkitys ryhmän toimivuudessa - tukea yhdessä työskentelyn ja vuorovaikutustaitojen kehittymistä - ohjata oppilasta sääntöjen noudattamiseen	Sisällöt – S2 - ohjeiden ja sääntöjen noudattamisen harjoittelua - reilun pelin ajattelun kehittämistä liikuntatehtävien avulla - vastuunottamisen harjoittelua liikuntatilanteissa, joukkuepeleissä ja -leikeissä
2. luokka - ohjata oppilasta ymmärtämään oman toiminnan merkitys ryhmän toimivuudessa - tukea yhdessä työskentelyn ja vuorovaikutustaitojen kehittymistä - ohjata oppilasta sääntöjen noudattamiseen	Sisällöt – S2 - ohjeiden ja sääntöjen noudattamisen harjoittelua - reilun pelin ajattelun kehittämistä liikuntatehtävien avulla - vastuunottamisen harjoittelua liikuntatilanteissa, joukkuepeleissä ja -leikeissä

Psyykkinen toimintakyky	
T9 tukea oppilaan myönteisen minäkäsityksen vahvistumista, ohjata itsenäiseen työskentelyyn sekä itsensä monipuoliseen ilmaisemiseen	
L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot	
1. luokka - pyrkiä vaikuttamaan myönteisesti oppilaan minäkuvaan liikkujana - ohjata monipuoliseen ilmaisemiseen	Sisällöt – S3 - oppilaan edellytyksiä vastaavia ja onnistumisia tukevia liikuntatehtäviä - fyysisesti, henkisesti ja sosiaalisesti turvallisen ilmapiirin rakentamista - ilmapiirin rakentamista positiivisen palautteen avulla
2. luokka - tukea myönteisen minäkuvan vahvistumista - ohjata itsenäiseen työskentelyyn - ohjata monipuoliseen ilmaisemiseen	Sisällöt – S3 - oppilaan edellytyksiä vastaavia ja onnistumisia tukevia liikuntatehtäviä - fyysisesti, henkisesti ja sosiaalisesti turvallisen ilmapiirin rakentamista - ilmapiirin rakentamista positiivisen palautteen avulla
T10 varmistaa myönteisten liikunnallisten kokemusten saaminen ja rohkaista oppilasta kokeilemaan oman toimintakykynsä rajoja	
L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu	
1. luokka - mahdollistaa myönteisten liikunta-kokemusten saaminen - rohkaista kokeilemaan edellytystensä mukaisia haasteellisia tehtäviä	Sisällöt – S3 - pätevyyden kokemusten vahvistaminen kehitystasoon sopivilla monipuolisilla liikuntatehtävillä, peleillä ja leikeillä - kannustavan ja myönteisen ilmapiirin luominen
2. luokka - varmistaa myönteisten liikuntakokemusten saaminen - rohkaista kokeilemaan oman toimintakykynsä rajoja	Sisällöt – S3 - pätevyyden kokemusten vahvistaminen kehitystasoon sopivilla monipuolisilla liikuntatehtävillä, peleillä ja leikeillä - kannustavan ja myönteisen ilmapiirin luominen

13.4.12 OPPILAANOHJAUS

Oppiaineen tehtävä

Oppilaanohjauksella on keskeinen merkitys sekä oppilaiden, koulun että yhteiskunnan näkökulmasta. Ohjaustoiminnan tulee muodostaa koko perusopetuksen ajan kestävä, perusopetuksen jälkeisiin opintoihin ulottuva jatkumo. Oppilaanohjauksella edistetään oppilaiden koulutyön onnistumista, opintojen sujumista sekä koulutuksen tuloksellisuutta ja vaikuttavuutta.

Oppilaanohjauksen tehtävänä on edistää oppilaiden kasvua ja kehitystä siten, että jokainen oppilas pystyy kehittämään opiskeluvalmiuksiaan ja vuorovaikutustaitojaan sekä oppimaan elämässä tarvittavia tietoja ja taitoja. Oppilaanohjaus tukee oppilaita tekemään omiin valmiuksiinsa, arvoihinsa ja lähtökohtiinsa sekä kiinnostukseensa perustuvia arkielämää, opiskelua, jatko-opintoja sekä tulevaisuutta koskevia päätöksiä ja valintoja. Ohjauksen avulla oppilaat oppivat tiedostamaan mahdollisuutensa vaikuttaa oman elämänsä suunnitteluun ja päätöksentekoon. Oppilaita kannustetaan pohtimaan ja kyseenalaistamaan koulutukseen ja ammatteihin liittyviä ennakkokäsityksiä

ja tekemään valintansa omia vahvuuksiaan ja kiinnostuksen kohteitaan vastaten. Oppilaanohjausta toteutetaan yhteistyössä huoltajien kanssa.

Koulun ohjaussuunnitelmassa kuvataan oppilaanohjauksen järjestämisen rakenteet, toimintatavat, työn- ja vastuunjako sekä monialaiset verkostot, joita tarvitaan ohjauksen tavoitteiden toteuttamiseksi. Suunnitelmassa kuvataan myös kodin ja koulun ohjausyhteistyö, koulun työelämäyhteistyö sekä työelämään tutustumisen järjestelyt. Ohjaussuunnitelman tavoitteiden toteutumista arvioidaan systemaattisesti. Oppilaiden opintojen sujuvuutta nivelvaiheissa edistetään perusopetuksen aikana ja jatko-opintoihin siirryttäessä opettajien välisellä ja opinto-ohjaajien keskinäisellä sekä tarvittaessa moniammatillisella yhteistyöllä. Opettajat hyödyntävät työssään ajantasaista tietoa jatko-opinnoista, työelämästä ja työtehtävistä sekä niissä tapahtuvista muutoksista.

Oppilaanohjaus yhdistää koulua yhteiskuntaan ja työelämään. Sen avulla edistetään oikeudenmukaisuuden, yhdenvertaisuuden, tasa-arvon ja osallisuuden toteutumista sekä ehkäistään syrjäytymistä koulutuksesta ja työelämästä. Oppilaanohjauksessa kehittyvät tiedot ja taidot edistävät osaltaan osaavan työvoiman saatavuutta sekä osaamisen kysynnän ja tarjonnan yhteensovittamista tulevaisuuden työelämässä.

Vuosiluokilla 1-2 oppilaanohjaus toteutuu kiinteänä osana muuta opetusta ja koulun toimintaa. Oppilaanohjauksesta vastaa luokanopettaja yhdessä muiden opettajien kanssa. Ohjauksella edistetään oppilaiden opiskeluvalmiuksien ja -taitojen kehittymistä sekä tuetaan vähitellen kasvavaa vastuunottoa koulutyöstä sekä omista tehtävistä ja tavaroista. Oppilaiden tulee saada ohjausta tavoitteiden asettamisessa sekä kannustavaa ja ohjaavaa palautetta tavoitteiden saavuttamisesta siten, että oppimaan oppimisen taidot vahvistuvat. Oppilaanohjauksen tavoitteiden kannalta on tärkeä valita työtapoja ja palautteen antamisen tapoja, jotka mahdollistavat oppilaiden myönteisen käsityksen muodostumisen itsestään oppijoina ja ryhmän jäseninä. Oppilaita ohjataan vuorovaikutustaitojen harjoitteluun ja ryhmässä toimimiseen. Heitä kannustetaan myös osallisuuden omassa lähiympäristössään.

Perusopetuksen alkuvaiheessa luodaan pohja kodin ja koulun yhteistyölle oppilaan ohjauksessa. Oppilaanohjauksella tuetaan oppilaita ja huoltajia tekemään ensimmäisiä koulutukseen liittyviä valintoja ja näkemään valintojen merkityksen tulevien opintojen kannalta. Ammatteihin ja työelämään tutustuminen aloitetaan luokan tai koulun sisäisistä tehtävistä sekä oppilaan lähipiirin ammateista.

Porin Kristillinen koulu

Oppilaanohjaus alakoulussa toteutetaan luokanopettajan johdolla. Oppilaanohjaus toteutuu osana muuta opetusta. Oppilaanohjaus tapahtuu pääsääntöisesti kouluyhteisön sisällä ja yhteistyötä tehdään lähialueen työpaikkojen kanssa.

Alakoulussa oppilaanohjauksen tärkeänä teemana on rakentaa toimivaa yhteistyötä koulun ja kodin välille. Alakoulun edetessä oppilaan vastuu omasta opiskelusta kasvaa ja oppilaan omat valmiudet paranevat siirryttäessä vuosiluokilta eteenpäin. Vanhempien rooli ohjauksessa ja koulun kanssa tehtävässä työssä on tärkeä osa nuoren itsenäistymistä ja vastuunkantoa.

Alakoulussa luodaan pohja oppilaan omien tavoitteiden saavuttamiselle. Tähän liittyvät olennaisesti omien valintojen tekeminen, oman työskentelyn arviointi, oman oppimisen taitojen kehittyminen ja myönteisen kuvan kehittyminen oppijana.

Alakoulun aikana oppilaalle muodostuu kuva koulunkäynnin merkityksestä ja siirtymistä kohti työelämää. Positiivisen asennoitumisen rakentuminen kohti yhteiskunnassa tarvittavia tietoja ja taitoa tulisi vahvistua koko alakoulun ajan.

<i>Työskentely- ja opiskelutaidot</i>	<i>Opetellaan koulussa ja luokassa toimimisen pelisääntöjä. Opetellaan henkilökohtaisia työskentely- ja opiskelutaitoja.</i>
<i>Itsetuntemus</i>	<i>Opetellaan tunnistamaan omia vahvuuksia ja vahvistetaan identiteettiä ja itsetuntoa.</i>
<i>Sosiaalinen kasvaminen</i>	<i>Ohjataan toimimaan yhteistyössä muiden oppilaiden kanssa ja opetallaan huomioimaan muut oppilaat.</i>
<i>Päätöksentekovalmiudet</i>	<i>Aloitetaan erilaisten valinta- ja päätöksenteko tilanteiden harjoittelu.</i>
<i>Ammatit ja työelämä</i>	<i>Tutustutaan lähipiirin ammatteihin.</i>